

"PAS CU PAS"

Curs de dezvoltare a caracterului pentru copii

21 de pietre de temelie pentru un caracter puternic

Mulțumim în mod deosebit celor care au contribuit la realizarea programului „Pas cu pas”!

Titlul original:	Steps – Character Building
Text original:	Darley Amber van Gorder Curtis Peter
Ilustrații originale:	Lemaire Agnes
Text adițional:	Cucerenco Alina Vlad Amanda
Ilustrații adiționale și editare:	Guillen Leia
Traducere din engleză:	Guillen Gabriel Vlad Amanda
Editor:	Cucerenco Alina
Corectură:	Guillen Angela Vlad Amanda
Tehnoredactare și prepress:	Krieg Christian Andreas
Facebook:	Zâna Poveștilor

Asociația Youth in Action – Romania
Tel. 0742230475
www.youthinaction.ro

Toate drepturile rezervate.
Copyright ©2021

Introducere

Pas cu pas – curs de dezvoltare a caracterului pentru copii

Albert Einstein spunea: „Dacă vrei copii inteligenți, citește-le povești, dacă vrei copii și mai inteligenți, citește-le și mai multe povești!”

Poveștile au un rol extrem de important în creșterea și dezvoltarea copiilor. Pentru mintea unui copil, poveștile sunt ca o hrană. Până la 10 ani, copiii își creează modul de gândire, codul etic și moral, își definitivează conceptele despre bine și rău, cu alte cuvinte își construiesc întreg sistemul de credințe și valori după care își vor conduce viața, iar prin intermediul poveștilor, ei au un prim contact ori un prim exemplu al acestor valori morale.

V-ați întrebat vreodată care este puterea unei povești, de ce copiii asimilează mai repede și mai ușor un mesaj pe care vrem să li-l transmitem, dacă acesta este prezentat sub forma unei povești?

Copiii sunt captivați de povești, pentru că ele **stârnesc curiozitatea**, ei ascultă sau citesc cu sufletul la gură, nerăbdători să afle finalul. Poveștile **implică** – cei mici se simt de parcă ar fi și ei în poveste; **conectează** – se creează o legătură între copii și personaje; **conving** – nu mai trebuie noi să le spunem, copiii sunt convinși că o anumită cale sau un anumit comportament este cel demn de urmat; și nu în ultimul rând, poveștile **sunt memorabile** – mesajul lor rămâne în suflet și în minte deopotrivă.

Programul „Pas cu pas” este un curs complet de dezvoltare personală pentru copii, tratând teme esențiale pentru o dezvoltare armonioasă și echilibrată a caracterului copiilor noștri. El poate fi pus în aplicare acasă sau la școală, în tabere sau ateliere, de către părinți, consilieri, educatori sau profesori. Cursul vizează nivelul primar de educație, dar poate fi adaptat și folosit și pentru copii mai mici sau mai mari.

Temele cursului sunt prezentate într-un mod atractiv și interactiv, implicând copiii prin intermediul poveștilor, al întrebărilor și punctelor de discuție, cât și prin activități și proiecte practice. Poveștile creează cadrul perfect pentru reflecție și discuții de grup, pe subiectul propus pentru studiu. Paginile cu imagini de dimensiuni mari ilustrează lecția și aduc la viață poveștile. La finalul acestora, sunt prezentate câteva întrebări al căror scop este să-i ajute pe copii să aplice principiile poveștilor în viața lor personală. Fiecare secțiune cuprinde pagini cu activități sau pagini de colorat care, de asemenea, consolidează subiectul principal.

Cu toții ne dorim ca micuții noștri să devină adulți responsabili și echilibrați emoțional; dar acest lucru nu se întâmplă peste noapte. Temelia unui caracter puternic se construiește treptat în anii copilăriei. Fiecare din cele 21 de teme prezentate în acest program reprezintă o piatră de temelie în dezvoltarea caracterului copiilor, astfel încât aceștia să fie în măsură să-și construiască o viață fericită, plină de satisfacții, trăind în pace și armonie cu cei din jur.

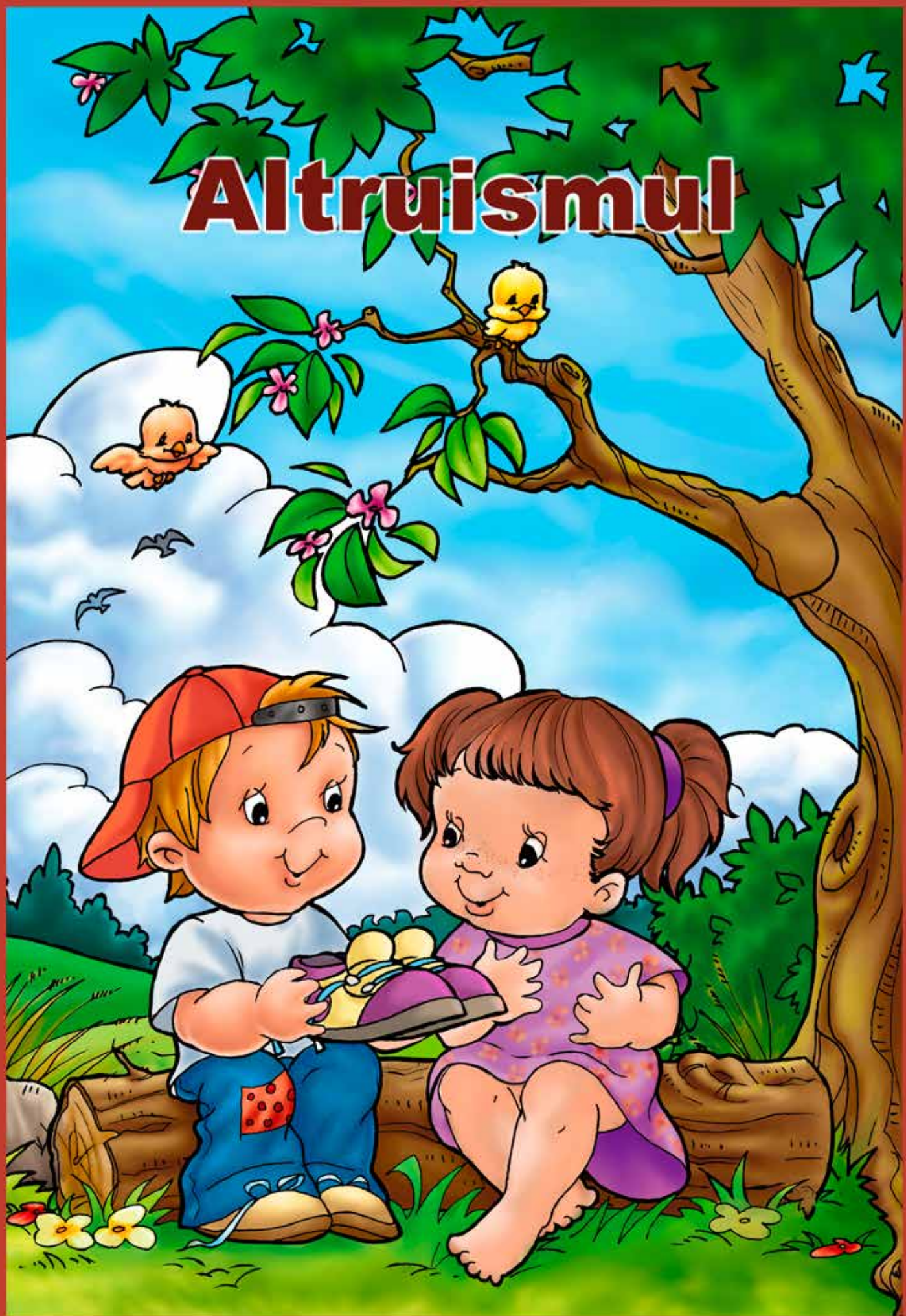
Zâna Poveștilor (Alina Cucerenco)

CUPRINS

ALTRUISMUL.....	5	LUAREA DECIZIILOR	99
Bolovanul din mijlocul drumului.....	6	Trambulina	100
Schimbă lumea	9	O faptă bună.....	103
Creăm și construim: Semne de carte speciale	12	Creăm și construim: Balanța deciziilor.....	106
ATINGE-ȚI POTENȚIALUL.....	14	ASCULTAREA	109
Pic cel Mic.....	15	Sunt aici, Căpitane, ordonați!.....	110
Găina și Păunul.....	18	Fulg de Nea	113
Creăm și construim: Cel mai bun fluture	20	Activitate: Descifrează și desenează.....	116
REZOLVAREA DISPUTELOR.....	22	DEPĂȘIREA DIFICULTĂȚILOR.....	120
Coșul cu lemne.....	23	Tânărul inventator	120
Cuie în stâlpul porții	26	Poveste din adâncuri.....	121
Creăm și construim: Hai să ne jucăm împreună!.....	28	Activitate: O punte pentru progres.....	123
EȘTI UNIC	31	RĂBDAREA.....	125
Fluturile și molia	32	Toate la timpul lor.....	126
Povestea Margaretei.....	34	Iepurele și broasca țestoasă.....	127
Fluturi și Molii – Informații interesante	37	Creăm și construim: Vreau să fiu răbdător	131
Creăm și construim: Grădina fericită	39	PERSEVERENȚA	133
CURAJUL	41	Învăț de la furnică	134
Lupul și Cobra	42	Cele două broscuțe	136
Cristofor Columb	46	Activitate: Labirintul distractiv.....	138
Activitate: Ce este curajul?	49	ATITUDINEA POZITIVĂ	140
HĂRNICIA	51	Masca magică	141
Brățara pierdută	52	Două buzunare	144
Mașina de curățat cartofi.....	54	Mai puțin înseamnă mai mult?.....	146
Creăm și construim: Măinile care ajută	58	Creăm și construim: Ochelarii magici	148
IERTAREA.....	60	PUTEREA CUVINTELOR.....	151
Becul electric.....	61	Adio, bombăneală!	152
Vecinul necinstit	64	Un răspuns blând	155
Activitate: Cuvinte și forme	66	Alegeți cuvintele	157
PRIETENIA.....	68	Creăm și construim: Cuvinte frumoase	158
Țestoasa Aligator	69	GENEROZITATEA	162
Leul cel Ciudat	71	Lupta cu odgonul.....	163
Activitate: Grădina prieteniei	73	Egoistul.....	168
DĂRUIREA	75	Activitate: Găsește diferențele.....	171
Cea mai mică pâine.....	76	ASUMAREA RESPONSABILITĂȚII.....	173
Un pahar cu lapte	78	Fă-ți partea ta	174
Creăm și construim: Creează un taumatrop	80	Cine vrea să mă ajute?	176
ONESTITATEA.....	82	Creăm și construim: Cutia cu comori.....	179
Greșeala Emiliei	83	MUNCA ÎN ECHIPĂ.....	181
Prea multe pene.....	86	Unde-s doi, puterea crește	182
Creăm și construim: Mesajul rotitor.....	88	Elefanții – Informații interesante	185
BUNĂTATEA.....	90	Bursucul și ghidul de miere	186
Amintește-ți numele meu	91	Creăm și construim: Suntem o echipă!.....	189
Puțin mai bun	92	DIPLOMĂ.....	191
Soarele și vântul	94		
Creăm și construim: Buzunarele bunătății	97		

Altruismul

Bolovanul din mijlocul drumului

A fost odată un rege care avea o împărăție mare, frumoasă și bogată. Dar regele nostru era foarte trist. Oare de ce? El era trist pentru că toți oamenii din împărăția lui erau foarte egoiști, nu erau buni unii cu alții, nu vorbeau frumos! Băieții nu îi ajutau pe tații lor la câmp și fetele nu le ajutau pe mamele lor la treburile casei. Nimeni nu voia să-i ajute pe alții.

Într-o zi, regele privi afară pe fereastra castelului și se gândi în sinea lui:

– Oare nu există nici un om bun în toată împărăția mea, care să ajute și pe alții, în loc să se gândească doar la el?

Cum se gândea el așa, deodată îi veni o idee...

În noaptea aceea, cineva se furișă afară din palat. Coborî la drumul principal și începu să sape. Apoi împinse ceva foarte mare și greu în mijlocul drumului.

Dimineața devreme, regele fugi la una din ferestrele palatului, de unde putea vedea cu ușurință drumul principal. Acolo văzu ceva ciudat: în drum era un bolovan mare. O mulțime de oameni se adunase în jurul acestuia. Regele zâmbi un pic și spuse:

– În curând voi afla cine, în împărăția mea, e altruist și se gândește și la ceilalți.

Toată ziua oamenii trecură pe lângă bolovan. O femeie care mergea la piață și un om care conducea o căruță se opriră lângă el. Femeia spuse poruncitor:

-Dă piatra asta mare la o parte, ca să pot trece!

Dar omul îi strigă înapoi:

– Da' ce? Eu am pus-o acolo? și merse mai departe.

Toată ziua decurse la fel: Unii oameni trecură nepăsători pe lângă bolovan, unii strigară la el, unii îl loviră, dar nimeni nu-l mișcă. Nimeni nu făcu nimic, pentru că toți erau prea egoiști. Nimeni nu crezu că este treaba lui.

Ziua trecea încet. La fiecare oră regele mergea la fereastră să vadă dacă bolovanul mai era acolo. În final, soarele începu să apună. Trist, regele merse încă o dată la geam. Bolovanul era încă acolo; deodată observă un păstor sărac ce mergea pe drum, cu turma lui de oi.

– Ce caută acest bolovan în mijlocul drumului? întrebă păstorul. Nu ar trebui să fie aici. Este în cale și oamenii nu pot trece din cauza lui!

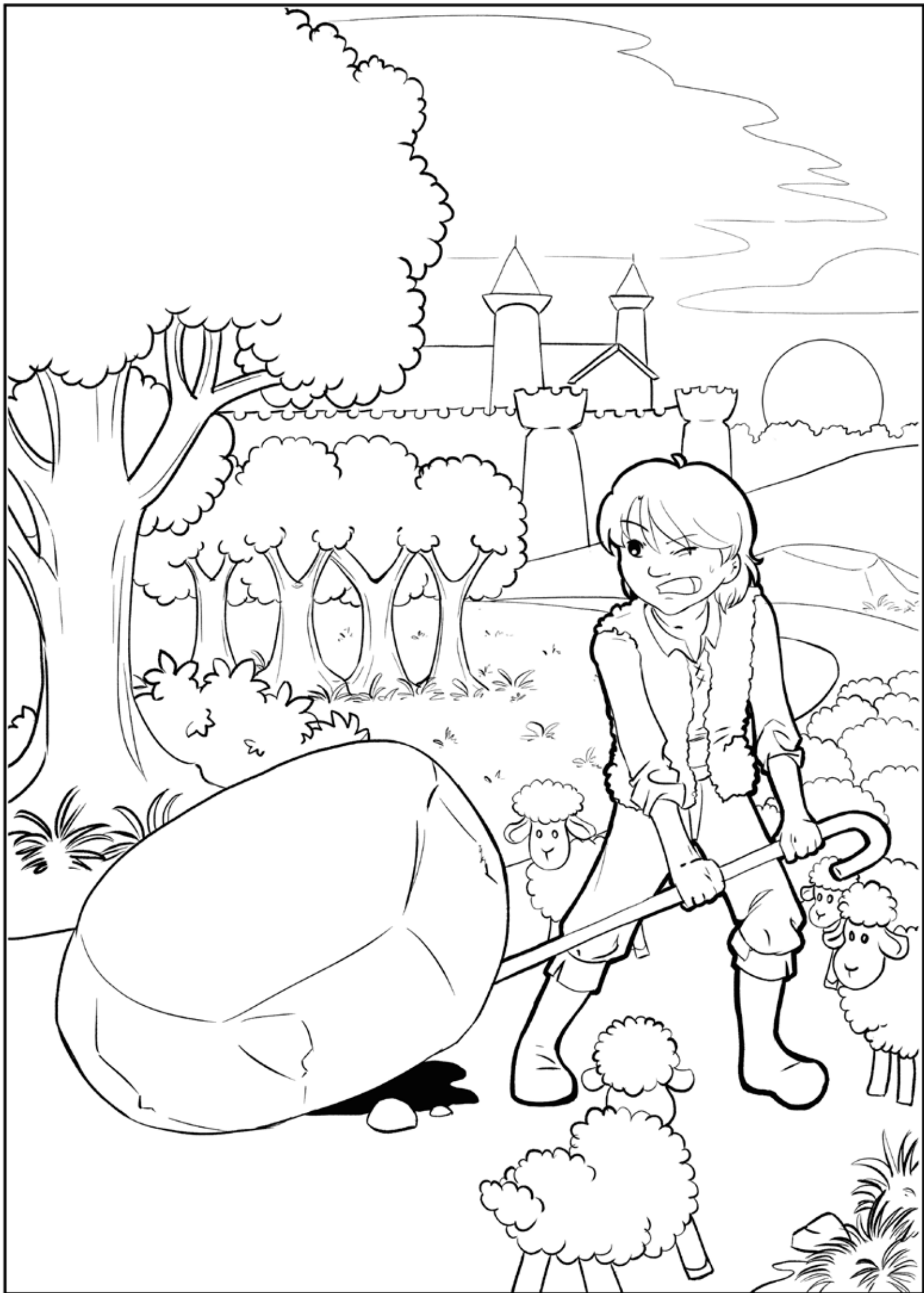
Așa că se decidese să-l mute din drum. Nu i-a fost deloc ușor, dar nu s-a dat bătut. Încet, încet, bolovanul se rostogoli din drum.

Spre surprinderea lui, dedesubt găsi un cufăr. Când îl deschise, văzu că era plin cu aur! Era și o scrisoare înăuntru. O scoase și începu să citească:

„Pentru cel care se gândește la ceilalți suficient de mult încât să mute acest bolovan: aurul este pentru tine!”

Cu stimă,

Regele”

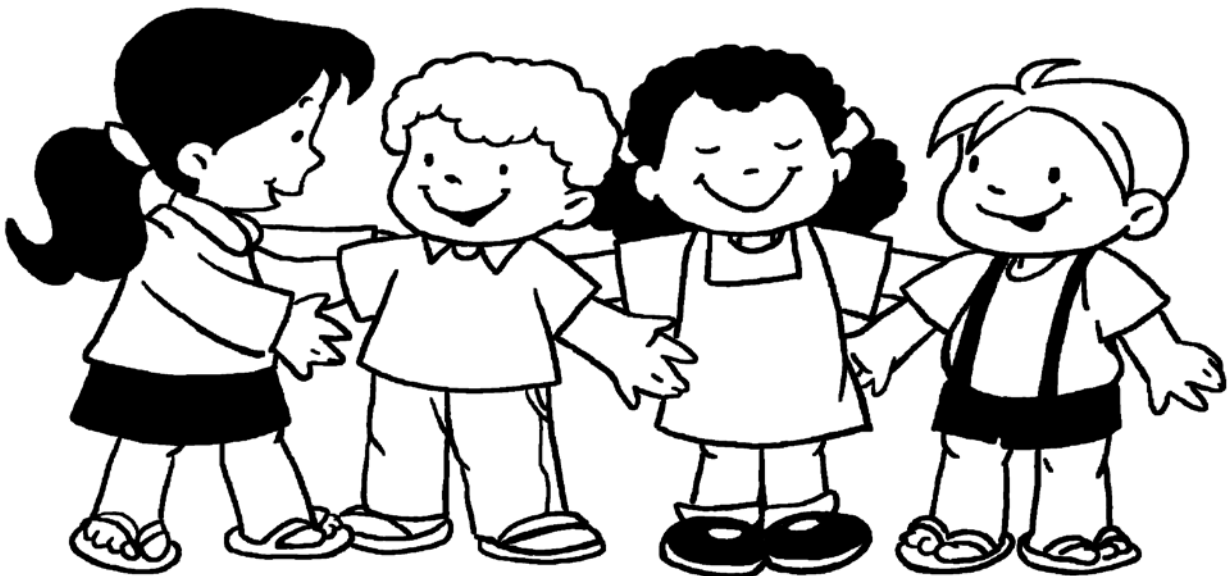
Tânărul păstor se bucură foarte mult, căci acum putea ajuta și mai mulți oameni aflați la nevoie! Încet, încet povestea întâmplării cu bolovanul se răspândește în toată împărăția, iar locuitorii acesteia, impresionați de întâmplare și de exemplul păstorului, care nu a folosit aurul pentru a se îmbogăți, ci pentru a ajuta oamenii săraci și bolnavi, au început să se schimbe, să nu mai fie egoiști și să se ajute unii pe alții! Regele era acum foarte fericit pentru că, pe lângă faptul că avea o împărăție mare, frumoasă și bogată, și oamenii din ea erau buni și generoși!

Noi putem fi la fel! Dumnezeu a creat și ne-a dăruit această lume minunată pentru a avea grijă de ea și pentru a trăi frumos, în armonie unii cu alții!

Întrebări:

- Când păstorul a împins bolovanul din drum, a așteptat o recompensă pentru fapta sa? A primit el, totuși, o răsplată pentru altruismul lui?
- Ai ajutat vreodată pe cineva fără să aștepți o recompensă? Cum te-ai simțit după aceea?
- Ți s-a întâmplat vreodată să ajuți pe cineva și la scurt timp după aceea să îți se întâmple un lucru bun? Dacă da, povestește întâmplarea. Dacă nu, încearcă și vei vedea. Vei începe să observi tot mai multe ocazii de a ajuta și te vei simți tot mai fericit.
- Încearcă și acest experiment simplu: timp de cinci zile, zâmbește fiecărui om pe lângă care treci pe stradă. La finalul experimentului, vei observa cum oamenii te vor recunoaște și îți vor zâmbi și ei.

Schimbă lumea

Aceasta este o poveste adevărată despre cum un singur om, prin munca sa constantă de-a lungul multor ani, a reușit să schimbe lumea din jurul său.

Totul a început acum mai bine de 100 de ani, când un tânăr student, fiind în vacanța de vară, a hotărât să facă o drumeție în sudul Franței, într-o zonă numită Provence.

Tânărul nostru, pe nume Alex, auzise de frumusețea acestei regiuni, dar, spre surprinderea lui, găsi o zonă aridă, lipsită de vegetație și animale.

Pământul se uscaseră deoarece aproape toți copacii fuseseră tăiați. Alex se gândi în sinea lui: „Toți oamenii au plecat. Casele sunt pustii și nu există nici măcar păsări sau animale. Ce priveliște tristă! Cine ar fi crezut vreodată că tăierea tuturor copacilor va influența în asemenea măsură oamenii și animalele care au trăit aici?”

Era deja seară și Alex trebuia să găsească degrabă un loc unde să rămână peste noapte. Deodată văzu lumina unei lămpi strălucind prin geamul unei căsuțe. Bătând la ușă, îi deschise un păstor bătrân, care îi oferă bucuroș găzduire.

În timp ce Alex mânca o cină săracăcioasă, păstorul începu să sorteze pe masă tot felul de nuci, ghinde, castane și alte semințe. O examina pe fiecare cu grijă, ținând-o de parcă ar fi fost o bijuterie prețioasă.

– Asta este bună. Asta nu. Ahhh! Aceasta este o frumusețe...da...da... Și tot așa continuă, punându-le pe cele bune într-o traistă și aruncându-le pe cele stricate.

Curios, Alex îl întrebă pe păstor ce făcea cu toate acele semințe.

– Vino cu mine mâine și vei vedea, răspunse acesta.

A doua zi, plecară dis-de-dimineață. În timp ce păstorul își veghea oile, la fiecare câțiva pași, făcea o gaură cu toiagul lui, arunca o nucă înăuntru, apoi o acoperea cu pământ.

– Ce faceți? întrebă Alex.

– Plantez copaci! răspunse păstorul.

– Mi-am dat seama, spuse Alex, dar vor trece ani mulți până când acești copaci vor crește și până vă vor aduce un beneficiu.

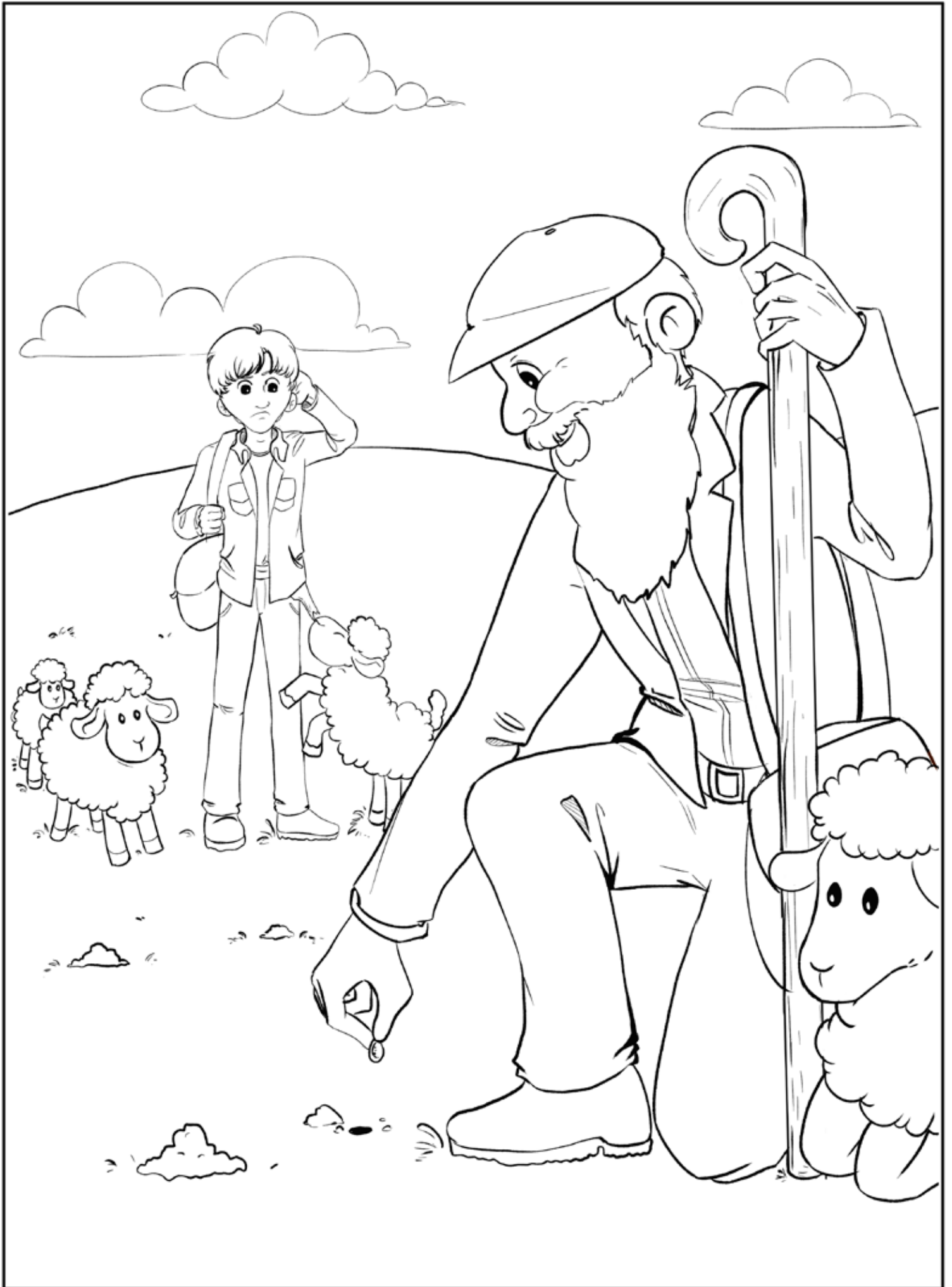
– Așa e, răspunse cu veselie păstorul, dar într-o zi vor ajuta pe cineva! Poate că eu nu-i voi vedea crescând mari și puternici, dar copiii mei, nepoții mei îi vor vedea!

Alex îl admiră pe păstorul bătrân pentru răbdarea și dedicarea lui, dar nu era prea încrezător în planul acestuia.

Apoi Alex își luă rămas bun de la păstor și plecă mai departe.

Trecură 20 de ani și Alex, care devenise între timp un jurnalist cunoscut, hotărî să viziteze din nou regiunea Provence. Dar când sosi, ce-i fu dat să vadă? O priveliște magnifică i se întindea înaintea ochilor. Zona era transformată total!

– O, ce de copaci! Întreaga vale este acoperită de o pădure, formată din tot felul de arbori! Și oamenii s-au reîntors în sate, la fel păsările și animalele. Uimitor! Mă întreb, oare ce s-a întâmplat cu bătrânul păstor?!

Spre uimirea lui, află că încă mai trăia, tot acolo, în coliba lui, sortând nuci și alune. Păstorul se bucură nespus să-l revadă pe Alex și îi arată cu mândrie diploma primită de la Președintele Franței, drept recunoștință pentru toată munca lui.

Impresionat, Alex se duse să-i strângă mâna și spuse:

– Îți mulțumesc că mi-ai arătat că acțiunea unui singur om poate aduce o schimbare importantă în lume. Văzând rezultatele muncii tale, vreau să fac și eu tot ce pot ca să-i ajut pe ceilalți. S-ar putea să nu reușesc să schimb întreaga lume, dar măcar voi schimba ceva!

Astfel, dacă ești descurajat uneori de felul în care merg lucrurile, nu renunța. Fă ceea ce poți astăzi, indiferent cât de neînsemnat pare. Amintește-ți de bătrânul păstor: pas cu pas, sămânță cu sămânță, inimă cu inimă, vei schimba lumea din jurul tău!

Întrebări:

- A renunțat bătrânul păstor când a realizat că vor trece mulți ani până când se va bucura de rezultatele muncii sale?
- Cum l-a ajutat dragostea pentru ceilalți să schimbe lumea din jurul său?
- Ce ai putea face tu ca să schimbi partea ta de lume?

Creăm și construim

Semne de carte speciale

Instrucțiuni:

- Creează semne de carte deosebite, pe care le poți ține pentru tine sau le poți oferi cadou celor dragi;
- Lipește semnele de carte pe carton, apoi decupează-le;
- Folosește-ți imaginația pentru a decora semnele de carte cât mai frumos! Poți folosi flori sau frunze presate, hârtie colorată, imagini decupate ori sclipici.

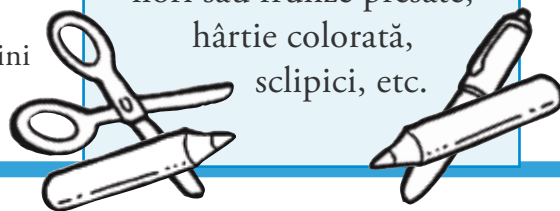
Ai nevoie de:

Foarfecă

Lipici

Carton

Creioane colorate, carioci,
flori sau frunze presate,
hârtie colorată,
sclipici, etc.

Raza de soare
care te încălzește
pe tine nu-ți este
împuținată dacă
se mai încălzește
la ea și vecinul
tău.

– Alexandru
Vlahuță

Albina e
apreciată
nu fiindcă
muncește
pentru ea,
ci fiindcă
muncește
pentru toți.

– proverb

Ghicitoare
Se spune că-i o
virtute
Ce te-ndeamnă
să oferi;
Îi ajuți pe cei
din jur
Și nimic în
schimb nu ceri.

(Altruismul)

Altruismul înseamnă preocupare pentru bunăstarea altora. Suntem altruști atunci când acționăm dezinteresat, trecând peste interesele personale, în favoarea altor oameni sau a întregii colectivități; cum a făcut, de exemplu, tânărul păstor din poveste, care a dat bolovanul la o parte pentru ca ceilalți oameni să poată trece, sau bătrânul păstor, care a muncit zi de zi, plantând copaci, pentru ca generațiile viitoare să se bucure de ei.

Când reușim să ajutăm alți oameni, trăim un sentiment de bucurie și împlinire. Să fii altruist este una dintre cele mai apreciate calități, mai ales de către cei din jurul tău, prieteni sau familie.

Atinge-ți potențialul

Pic cel Mic

A fost odată un strop de ploaie care trăia într-un nor mare, cu o mulțime de alți stropi. Hai să îl numim Pic cel Mic.

Pic era un strop mic și fericit, plin de viață și energie. Dar era doar atât: mic. Deși de obicei era vesel, în unele zile el devenea trist când se gândea cât era de mic. Simțea că statura lui nu-l va ajuta să fie de folos cuiva. Însă Pic nu se gândea la asta prea mult și era de obicei mulțumit să râdă și să se joace pe micuțul nor unde trăia.

Uneori, când el se juca, vârful unei aripi de avion zbura prin apropiere. Trecea așa de repede, că îl făcea pe Pic să se rostogolească în aer.

Ca toți ceilalți stropi care trăiau cu el, Pic își aștepta rândul să cadă pe pământul de sub nor. Uneori Pic și prietenii lui se adunau împreună și vorbeau despre unde voiau să cadă. Unii voiau să cadă pe un lac, unde puteau să se împrietenească cu toți ceilalți stropi de apă care au ajuns înaintea lor. Alții ar fi dorit să fie folosiți să ude o grădină sau un câmp însetat.

În momente ca acestea Pic cel Mic se întrista:

– Sunt un strop atât de mic, se gândea el. Nu cred că aș putea realiza ceva important pe lumea aceasta. Chiar dacă ajung să cad pe pământ, un strop micuț ca mine nu va fi de ajutor cuiva.

Pic privi la prietenii lui care vorbeau despre aventurile lor viitoare. În timp ce ei povesteau, Pic observă că toți erau mult mai mari decât el.

– Toți stropii mai mari decât mine au ce să ofere pământului însetat, se gândi el.

Pic își aminti când unul din prietenii lui l-a necăjit laudându-se cât de mare și de puternic era el și asta îl întristă și mai mult. Chiar atunci, i se păru că aude o șoptă. Era Adiere Ușoară trecând pe acolo, o prietenă care îl cunoștea bine pe Pic și cu care el se juca uneori.

– Înveselește-te, Pic! spuse ea. S-ar putea să nu fii nimic extraordinar de unul singur, dar ghici ce? Nici ceilalți nu sunt! Știi că în toată lumea, copiii petrec ore uitându-se sus la cer, încercând să facă diferite imagini din formele norilor? Și știi că oamenii se minunează de înfățișările atât de surprinzătoare pe care le iau norii? Oamenii de știință studiază norii și le dau nume ciudate precum: cumulus, cumulonimbus, cirrus și altele mai amuzante. Amintește-ți că, atunci când oamenii se uită la nori, nu văd cel mai mare strop sau cel mai mic strop, vă văd pe toți împreună. Dacă ați pluti despărțiți, de unii singuri, nu s-ar vedea nimic, pentru că toți sunteți prea mici. Dar atâta timp cât rămâneți împreună, voi sunteți o minune. Și știți când arătați cel mai frumos? Când apune soarele, în fiecare seară, răspândiți o strălucire minunată de roșu, portocaliu, roz și mov. Este minunat!

Pic se gândi că Adiere Ușoară avea dreptate:

– De altfel, uită-te la ea, își spuse el. Nimeni nu poate nici măcar să o vadă pe Adiere Ușoară, în afară de noi. Cu toate astea, ea e foarte fericită și mulțumită. Hei, dacă nu ar fi ea, noi nu am putea să ne schimbăm formele pe cer. Eu voi încerca să fac ce spune ea și să nu mă gândesc prea mult la ce nu sunt, ci să-mi amintesc lucrurile frumoase din care eu fac parte.

Vremea se schimbă și vântul începu să bată mai tare. Pic și prietenii lui descoperiră că sunt purtați de Regele Vânt departe de mare și mai departe, peste dealuri. Pic observă un nor trecând pe lângă el, care era condus de un curent de aer mai rapid.

Un gând îi trecu prin minte:

– Stropii aceștia vor merge spre pământ primii. Până când voi cădea eu, nu va mai fi nevoie de mine...

Apoi se opri, amintindu-și ce l-a învățat Adiere Ușoară:

– Așa de mult mi-ar plăcea să fiu o bucurie pentru cineva! Dar nu-mi voi face griji, voi avea încredere și voi aștepta să văd ce se va întâmpla.

Momentul veni:

– Ați ghicit ce urmează? Întrebă Regele Vânt cu un ton satisfăcut. Sunt pe cale să vă lansez spre destinația voastră. Printre multe alte lucruri, scopul vostru va fi să faceți pe alții fericiți, să udați solul însetat și să reînviați plantele moleșite. Savurați călătoria voastră și nu uitați de noi toți cei de sus.

Spunând asta, el suflă pe nor și toți stropii începură să cadă.

– Vai, ce fior! se gândi Pic, în timp ce cădea prin aer cu ochii închiși strâns. Ce aventură! Pic se cutremură în timp ce solul se apropia.

– Eu nu am prea mult să ofer, dar, din moment ce Regele Vânt m-a ales să cad astăzi, eu voi face tot ce pot. Voi fi cel mai fericit strop care a udat vreodată planeta, chiar dacă nimeni nu mă vede sau mă observă.

Pleosc!!! Pic cel Mic își ridică privirea și se uită împrejur. Nu era sol. Nu era un câmp. Nu era un lac. Zâmbi așa, cam pe jumătate, în timp ce realizează că a aterizat pe cimentul dintr-o curte. Acum ce avea de făcut era să stea și să aștepte, repetându-și în liniște că era determinat să fie cel mai fericit strop micuț care a existat vreodată.

Curând, auzi scârțâitul unei uși și voci vesele venind mai aproape. Cizme mici și haine de ploaie colorate umplură curtea și, într-o clipă, câțiva copii își găsiră de lucru bălăcindu-se în băltoacele pe care le formase ploaia. Pic îi asculta în timp ce ei chicoteau și râdeau pășind și jucându-se, unul câte unul, în băltoace.

– Ei nu știu cine sunt eu, dar sunt bucuros că astăzi am făcut copiii aceștia fericiți, se gândi el.

Mult prea curând pentru Pic, un adult care stătuse liniștit la o parte, se ridică și chemă toți copiii înăuntru. Pic se afla pe ultima pereche de cizme mici, în timp ce copiii se întrecură care să ajungă primul la ușă.

Odată ce copiii intrară înăuntru, cizmele fură date jos și puse pe un raft, în verandă. Pic simți că alunecă în jos pe cizmă, apoi că alunecă printre niște scânduri de lemn și aterizează pe pământul de dedesubt.

– Vai! Am aterizat pe sol! Mă întreb dacă este ceva plantat aici. El se mișcă să fie confortabil între bobitele de sol și în timp ce făcea asta, începu să se scufunde mai adânc și mai adânc în pământ. Imediat fu absorbit cu lăcomie de o rădăcină, într-o floare care era adăpostită de ploaia căzătoare, pe bordura verandei.

– Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc că ai venit aici! se bucură floarea. Mi-a fost foarte sete! Eu am sperat ca un strop ca tine să vină!

Pic zâmbi. Era fericit!

Cu gândul acesta minunat, adormi repede. În timp ce dormea, visă cu Adiere Ușoară, călătoria lui aventuroasă, Regele Vânt, copiii și floarea. Nu se gândi nici măcar o secundă la cât de neînsemnat se crezuse cu puțin timp în urmă.

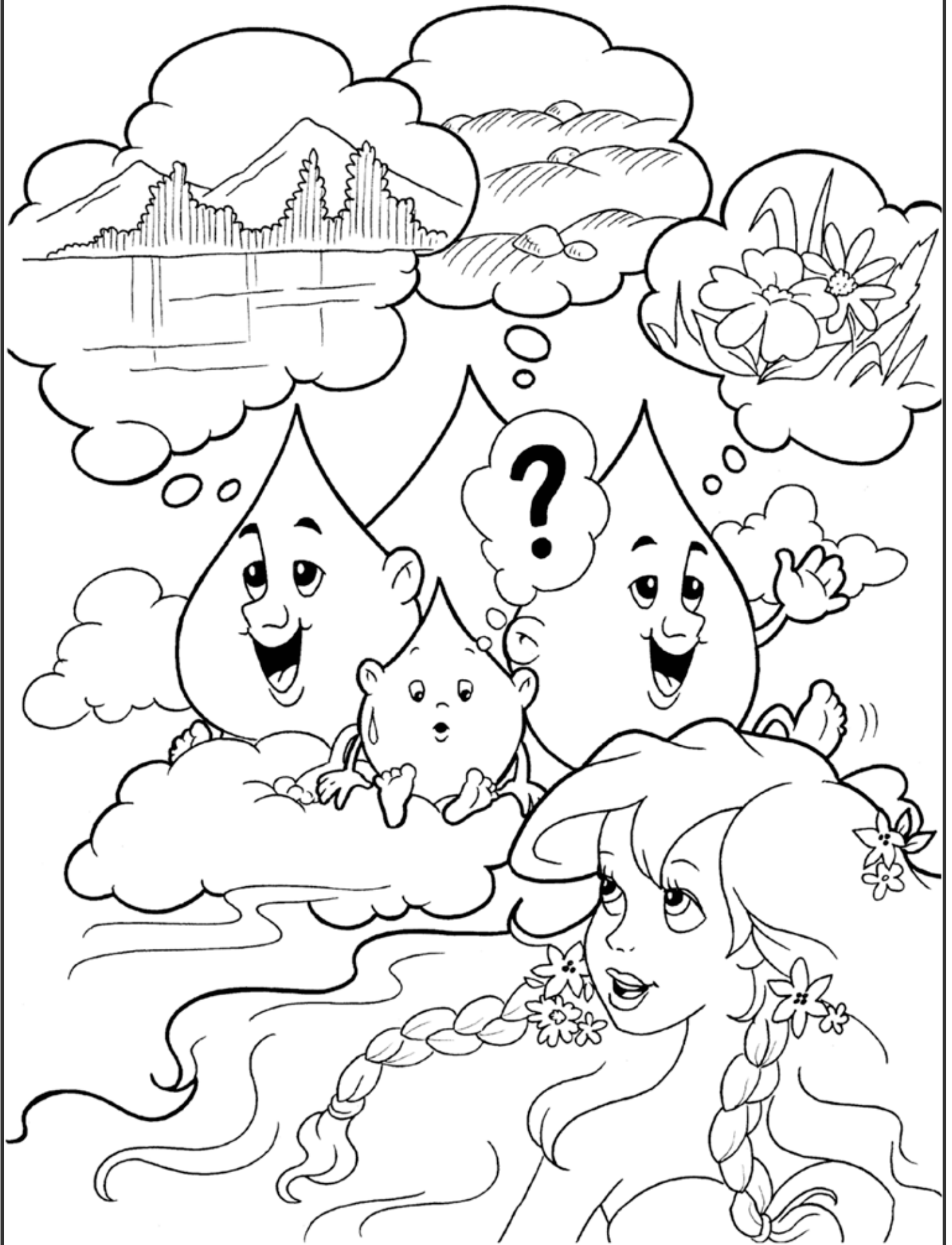
Povestea noastră se termină aici, dar acesta nu e sfârșitul micuțului Pic. El a făcut multe excursii înapoi, sus, pe norul care îi era casă și apoi iarăși jos, pe pământ. Ce strop micuț și ocupat!

Întrebări:

- Pic cel Mic a crezut că poate realiza ceva important de unul singur?
- Ce a făcut el pentru a fi cel mai bun strop?
- Chiar dacă era un strop mic, era nevoie de el?
- Vorbește despre ce poți face tu, pentru a fi varianta cea mai bună a ta și a-ți atinge potențialul, chiar dacă ești doar o persoană mică.

Găina și Păunul

– Ciorurooooo! Accccc! cânta Păunul, în timp ce se plimba cu mândrie prin grădina stăpânilor săi, cu penele din coadă deschise larg, ca un curcubeu.

– Toate animalele din curte, veniți la mine! Acum puteți cu toții să-mi admirați fruuu-mooooaseeeleee pene!

Toate animalele din curtea fermei îl priviră cu admirație. Toate, cu excepția găinii.

– Uită-te la găina aia de colo, nu-mi aruncă nici măcar o privire. De ce oare? Ia s-o iau un pic la întrebări, să vezi ce-o să mă mai distrez!

Păunul se îndreaptă țațoș spre găină, urmat de toată liota admiratorilor săi.

– Ce avem aici? strigă păunul, uitându-se în jos la găină, cu dispreț. Cot! Cot! Cot! O biată găină într-un cuib!

– Păunule, fac doar ceea ce fac găinile, stau pe cuibul meu de ouă.

– Doar pentru atât ești bună! Ești cea mai urâtă pasăre pe care am văzut-o vreodată! Penele tale sunt de un maroniu șters și fața ta e ridată și palidă! o batjocori păunul, făcând fețe amuzante, încercând să mimeze găina.

Deschizându-și larg penele sale frumoase, se întoarse batjocoritor cu spatele la găină. Continuând, aruncă o privire furioasă spre găină și spuse:

– De ce-ar avea nevoie stăpânul nostru de cineva ca tine? Dacă ar trebui să alegă între noi, pun pariu că m-ar alege pe mine în locul tău, în orice zi.

Găina stătea fără să spună niciun cuvânt. Nu putea să spună că păunul nu era frumos, pentru că acest lucru era clar pentru toți. Dar oricât de mult se lăuda, ea nu-l băgă în seamă. Rămase calmă și mulțumită. În timp ce păunul își termina plimbarea sa maiestuoasă, îi aruncă o ultimă privire disprețuitoare.

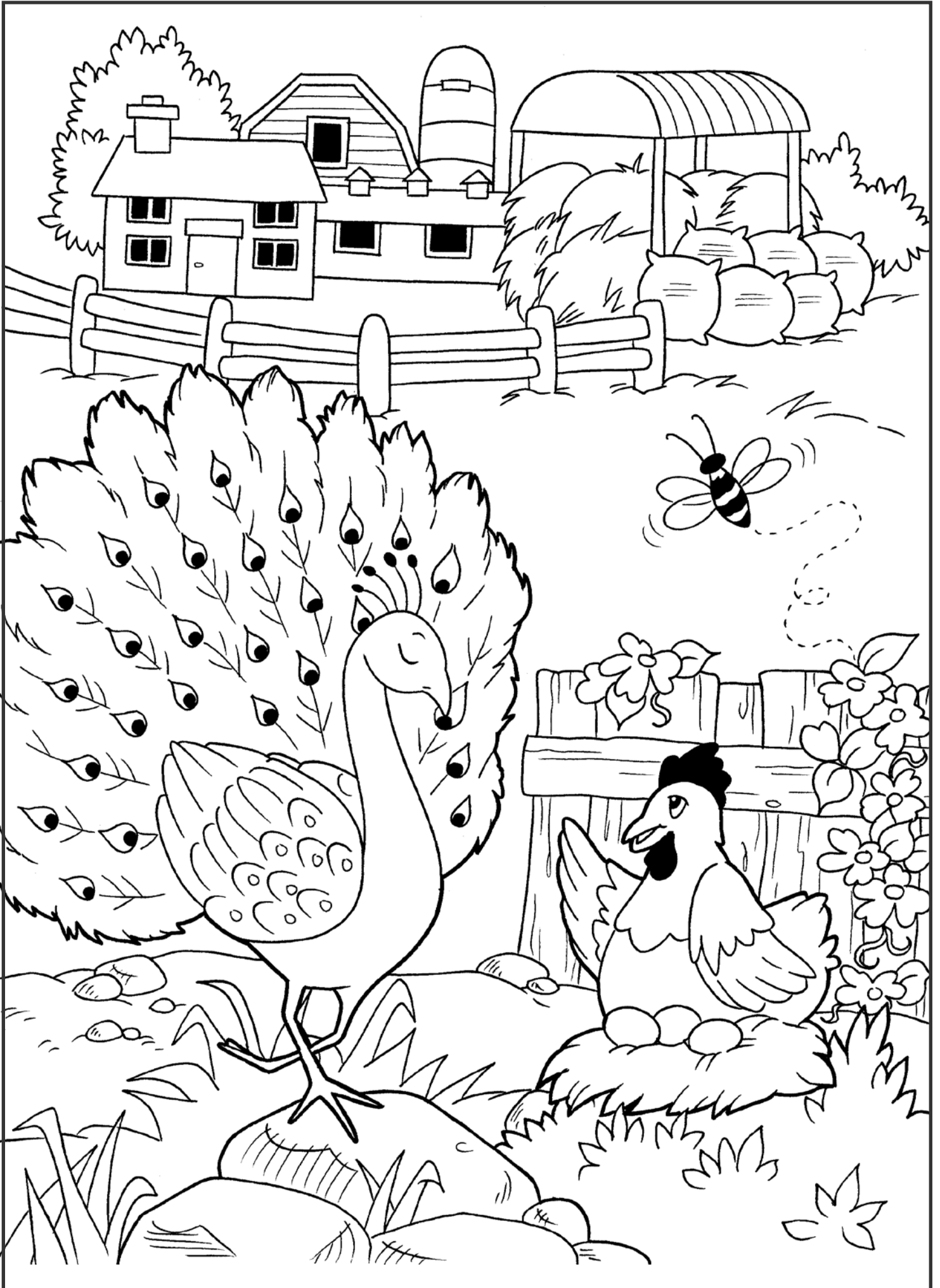
– Păi, nu sta așa! Nu ai nimic de spus în apărarea ta? o provocă el.

– Penele mele poate nu sunt la fel de frumoase ca ale tale, răspuse găina, dar eu știu că fermierul nostru mă iubește la fel ca pe tine. Sunt fericită că-l ajut. În fiecare zi, eu depun pentru el un ou alb și hrănitor. S-ar putea să fii frumos, dar eu sunt folositoare și cu asta sunt mulțumită.

Întrebări:

- La ce este folositoare găina?
- La ce este folositor păunul?
- A contat că păunul a crezut că este cea mai frumoasă pasăre? Ce a fost mai important?
- Există vreodată vreun motiv pentru a nu da ce-i mai bun din tine într-o anumită situație?
- Te-a necăjit cineva vreodată despre ceva la care nu erai bun? Cum te-ai simțit? Cum ne putem încuraja reciproc să dăm ce-i mai bun din noi?
- Compară diferite animale, fiecare cu punctele lor tari. Compară viteză, miros, vedere, auz, mijloace de supraviețuire, etc.

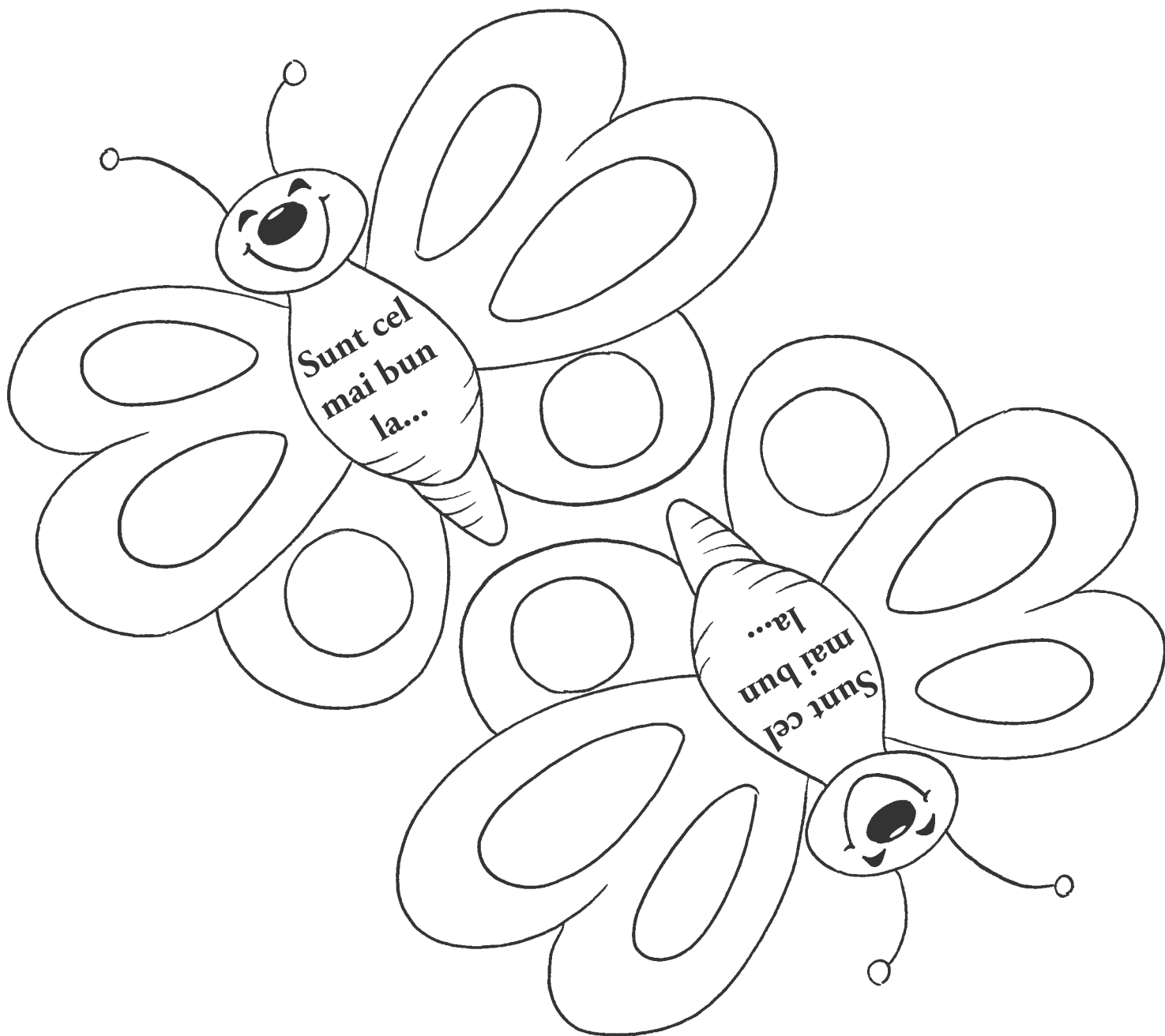
Cel mai bun fluture

Cum să-l creezi:

- În interiorul aripilor fluturilor, scrie cu un creion lucrurile pe care le poți face foarte bine.
- Colorează cei doi fluturi.
- Decupează fluturii și lipește-i spate la spate.
- Leagă o ață de capul fluturelui nou format și atârnă-l de tavanul din dormitorul tău. Acest fluture te va ajuta să-ți amintești de toate lucrurile pe care le poți face foarte bine.

Ai nevoie de:

Creioane colorate
Creion grafic
Ac și ață
Foaie de hârtie
Lipici

Cu toții ne-am născut cu un anume potențial care așteaptă să fie pus în valoare. **Potențialul** tău este alcătuit din suma talentelor și darurilor cu care ai fost înzestrat. La ce ești bun? Ce îți place să faci atât de mult, încât ești în stare să faci acel lucru mult timp și fără să fii împins de la spate?

Potențialul, ca să fie folositor, trebuie însoțit de VOINȚĂ. Adevăratul potențial nu îl atingi într-o singură zi. De multe ori vei face greșeli, dar ele te vor ajuta să descoperi ceea ce ai fost destinat să fii.

Rezolvarea disputelor

Coșul cu lemne

Tata repara ușa de la dulap, mama tricota, iar Sebi și Beni stăteau la masă și colorau.

– Se pare că vremea se răcește, spuse tata ridicându-și privirea. Hai să mai punem lemne pe foc, Sebi!

Sebi se ridică repede și se duse la coșul cu lemne.

– E gol! spuse el, întorcându-se la desenul său.

– Trebuie să mai aducem niște lemne, răspuse tata, sau focul se va stinge. Ar fi bine să-l reumpli.

– Este rândul lui Beni să-l umple, strigă Sebi.

Beni își ridică privirea de la desenul său.

– Ce vrei să spui? întrebă el. Rândul meu? O, nu. E rândul tău, Sebi. Sunt sigur de asta!

– Nu, nu este, spuse Sebi. Știu că e rândul tău, Beni! L-am umplut ultima dată și nu-l voi mai umple și de data asta.

– Dar trebuie să aducem lemne, zise tata. Doar atât te tog, umple-l!

– E rândul lui Sebi, spuse Beni cu hotărâre. Și pe lângă asta, eu am spălat vasele în această seară, iar el numai le-a uscat, așa că ar trebui să îl umple.

– Nu, nu ar trebui, răspuse Sebi. Și dacă vorbim despre vase, eu am spălat vasele la prânz.

– Iar eu le-am spălat ieri la micul dejun, așa că...

– Dar cum rămâne cu lemnele? întrebă tata. Eu aștept lemnele. Când vin?

– E rândul lui Beni, spuse Sebi din nou.

– Sebastian! Beniamin! Fiți atenți la mine, spuse tata. Mergeți afară la ușa amândoi pentru două minute și hotărâți împreună cine va aduce lemnele. Dar să nu vă întoarceți fără ele! Grăbiți-vă sau focul se va stinge!

Încruntându-se unul la altul, cei doi băieți ajunseră la ușa. În timp ce se închidea, tata auzi începutul unei conversații șoptite.

– E rândul tău.

– Nu este, îți spun eu. E al tău.

– Da, dar eu nu voi merge să aduc lemnele. Du-te tu.

– Nu, nu mă duc. E munca ta.

– E a ta.

– Nu e a mea.

Treptat, vocile deveniră tot mai încete, în timp ce băieții se duceau spre adăpostul lemnelor.

– Mă întreb ce fac băieții, îi spuse tata mamei. Presupun că, până la urmă, va trebui să

mă duc să văd ce se întâmplă.

– Mai bine nu, să așteptăm să vedem ce fac.

Nu au trebuit să aștepte prea mult. Deodată se auzi o bubuitură puternică la ușă și cei doi băieți dădură buzna înăuntru, cu chipuri radioase.

– Iată lemnele, strigară în cor Sebi și Beni.

– Foarte bine, spuse tata. Amândoi arătați fericiți. Cum ați rezolvat?

– Ce să rezolvăm? întrebă Sebi. A, da. Am avut o idee grozavă. Beni a umplut jumătate de coș și eu am umplut cealaltă jumătate. Așa că iată-ne aici.

– Splendid! spuse tata.

– Ce idee bună, răspunse mama.

– Nu știu de ce nu ne-am gândit la asta înainte, spuse Beni.

– Nici eu, zise tata, zâmbind, dar cred că ați învățat că atunci când aveți o treabă de făcut, este de o mie de ori mai bine să lucrați împreună, decât să pierdeți timp certându-vă despre a cui treabă este.

– Îmi amintește, spuse mama râzând, de acel proverb care spune: „Unde-s doi, puterea crește!” E minunat când suntem uniți și e așa de cald și bine în casă, acum că avem lemne! Cei doi băieți se întoarseră fericiți la masă pentru a termina ceea ce aveau de colorat.

Întrebări:

- Cum și-au rezolvat Sebi și Beni cearta lor?
- Nu crezi că ar fi fost mai bine ca ei să rezolve lucrurile frumos, de la început, decât să se certe?
- Cearta le-a dat mai mult sau mai puțin timp pentru a lucra la proiectele lor?
- Ce ai face dacă ai fi Sebi sau Beni și ți s-ar cere să faci ceva ce ai crezut că ar trebui să facă în schimb alții?
- Uneori ajută să faci un program scris cu treburile gospodărești, pentru ca toată lumea din casa ta să știe ce se așteaptă de la ei. Crezi că e o idee bună să faci acest lucru la tine acasă, cu frații și surorile tale? Poți să-i întrebi pe părinții tăi despre asta.

Cuie în stâlpul porții

Când eram tânăr, aveam un temperament aprins, care de multe ori m-a făcut să spun sau să fac lucruri pe care acum le regret. Îmi amintesc în special de un incident care s-a întâmplat pe când eram elev la școală:

Profesorul i-a cerut lui Alin să rezolve o problemă. El s-a intimidat foarte tare, pentru că toți din clasă se uitau atenți la el.

– Alin, pot să-mi spui cât este 2×5 ?

– Hm.....hm....6?

Toată lumea a început să râdă. Chiar atunci clopoțelul școlii a sunat, anunțând că ora se terminase și că a început pauza. Toți elevii s-au aliniat la ușă și au ieșit afară la locul de joacă.

L-am găsit pe Alin stând singur și trist pe o bancă. Mi-e rușine să spun că l-am făcut să se simtă și mai abătut.

– Alin nu știe nimic! Alin nu știe nimic! Ha! Ha! Nici nu știi cât e 2 ori 5!

Alin a fugit acasă plângând. Mama lui i-a sunat pe părinții mei și le-a relatat ce s-a întâmplat. Tatăl meu mi-a spus să stau jos, pentru că vrea să vorbească cu mine despre cât de lipsit de bun-simț am fost. Cu lacrimi în ochi mi-a zis că îl dezamăgisem.

– Îmi pare rău că te-am dezamăgit, tată!

– Fiule, te iert, dar vreau să-ți arăt ceva. Vino cu mine!

M-a scos în curte și mi-a arătat unul dintre stâlpii din lemn ai noului gard. A scos un cui și l-a bătut în stâlp.

– De fiecare dată când zici ceva răutăcios sau jignitor, voi bate un cui în acest stâlp. Acesta este primul cui, pentru ce s-a întâmplat astăzi. De fiecare dată când spui ceva frumos sau faci o faptă bună, voi scoate un cui.

Lunile au trecut. De fiecare dată când intram pe poarta noastră, mi-aminteam de motivele pentru care numărul de cuie din stâlp creștea. Aceasta m-a ajutat să-mi dau seama că aveam o problemă cu a spune și a face lucruri neplăcute și că trebuia să mă schimb. În final aveam decis să fac o provocare din a scoate toate cuiele.

În cele din urmă a sosit ziua mult dorită, când mai era doar un cui!

În timp ce tata îl scotea, dansam de jur împrejur, exclamând cu mândrie:

– Vezi, tati, toate cuiele au dispărut!

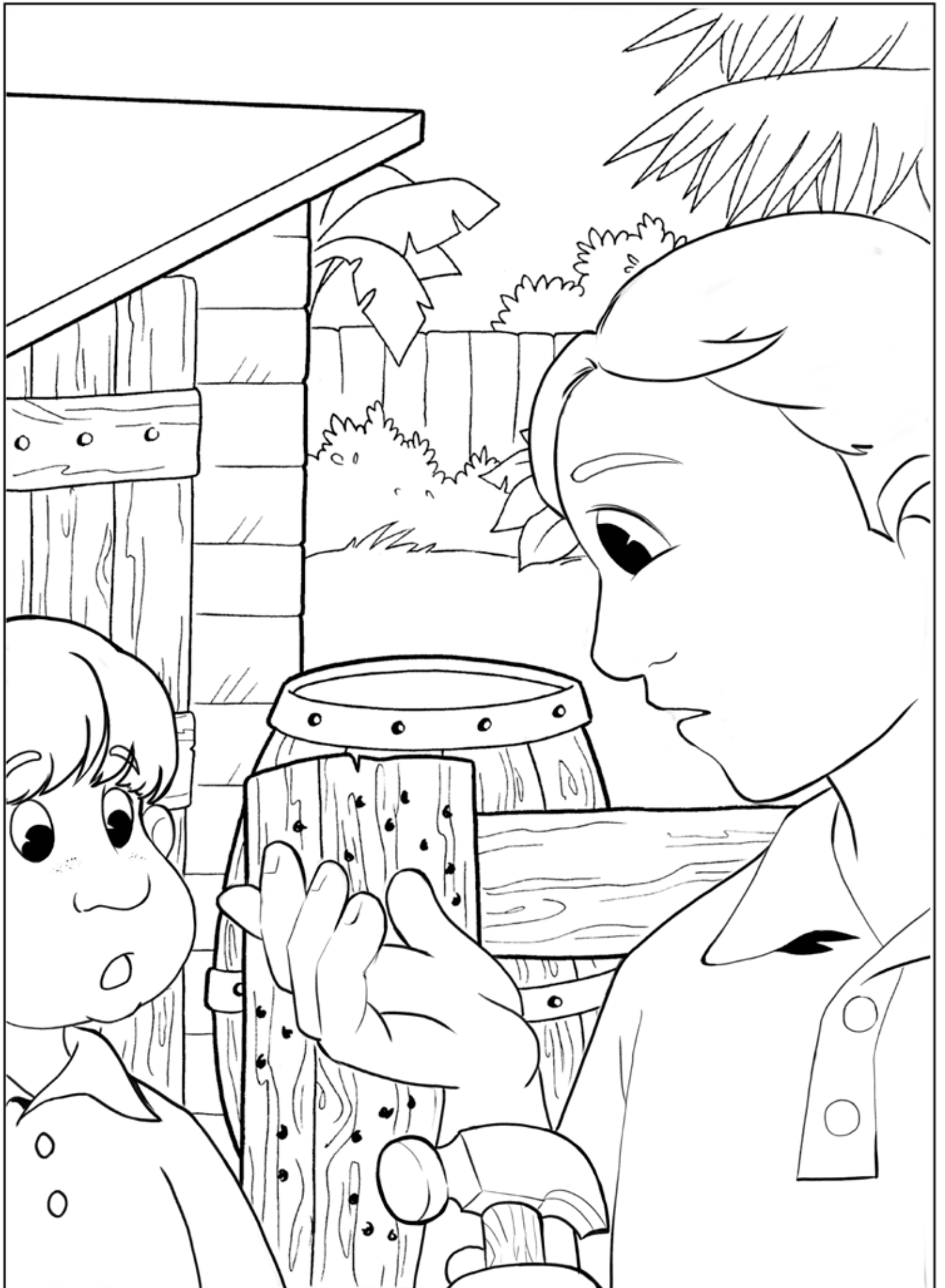
Tata a privit atent la stâlp și a răspuns gânditor:

– Da fiule, e minunat că au dispărut cuiele, dar urmele rămân!

Întrebări:

- Câte cuie ar fi în stâlpul tău, dacă ai face la fel?
- Discutați despre ce a dorit să spună tatăl prin „cuiele dispar, dar urmele rămân”!
- Provocare: Pentru o zi, ține evidența pe o foaie de hârtie cu faptele și cuvintele tale pozitive și răutăcioase. De fiecare dată când spui un cuvânt mângâietor sau faci o faptă bună, desenează o inimă. De fiecare dată când faci ceva răutăcios sau un comentariu neplăcut, taie o inimă. Uită-te la sfârșitul zilei pe foaie, pentru a vedea cum te-ai descurcat.

Creăm și construim

Hai să ne jucăm împreună!

Acesta este un mic joc care o să te ajute să-ți păstrezi cumpătul, chiar dacă lucrurile nu merg așa cum vrei tu sau nu câștigi. Ține minte că poți să fii și un perdant bun. Să câștigi nu e cel mai important lucru. Cel mai important lucru e să iubești.

Ai nevoie de:

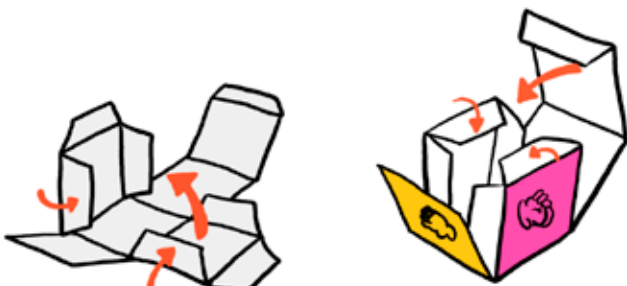
Creioane colorate
Foarfecă
Lipici

Cum să construiești jocul:

- Decupează cele două figuri de pe pagina următoare, pe liniile negre groase.
- Colorează cele două figuri (1 și 2). Colorează pătratele cu poziții identice ale mâinii și aparținând aceleiași figuri cu aceeași culoare. Folosește culori diferite pentru figura 1 și figura 2, ca să le poți diferenția.
- Împătură fiecare figură cu liniile punctate înăuntru, astfel încât desenele să fie la exterior.
- Lipește pătrățelele ca în desenul de mai jos.

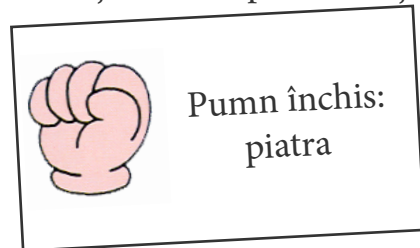
Acum ești gata de joacă!

Cum se joacă:

- Alege-ți un partener de joacă!
- Numărați amândoi până la 3 și aruncați „zarurile” în același timp.
- Vedeți care desen cu mâini apare pe partea de sus a „zarului”. Privește lista de mai jos și vezi cine câștigă!

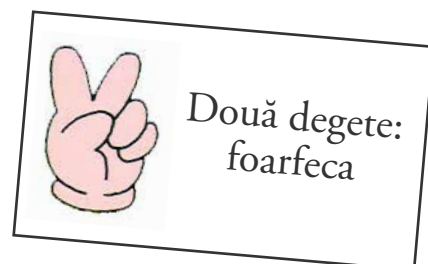
Continuați atât timp cât doriți!

Piatra câștigă în fața foarfecii
(o poate zdrobi).

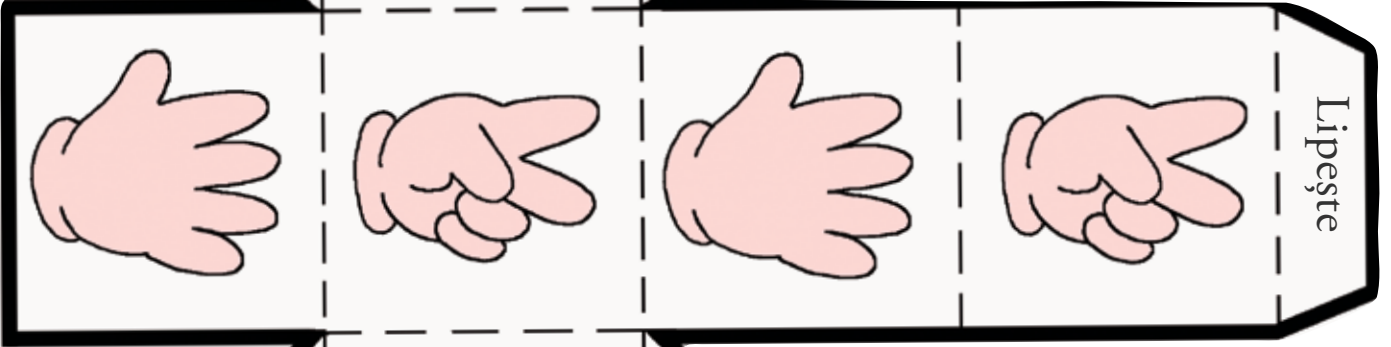
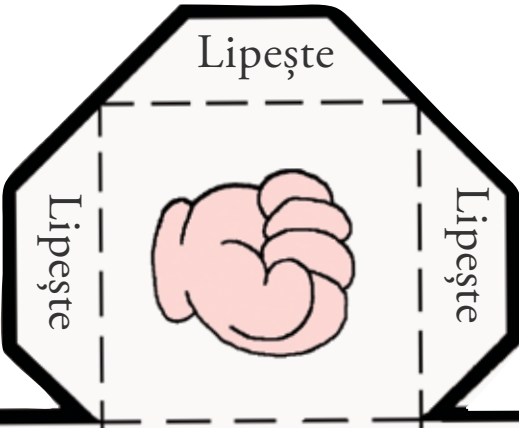
Hârtia câștigă în fața pietrei
(o poate acoperi).

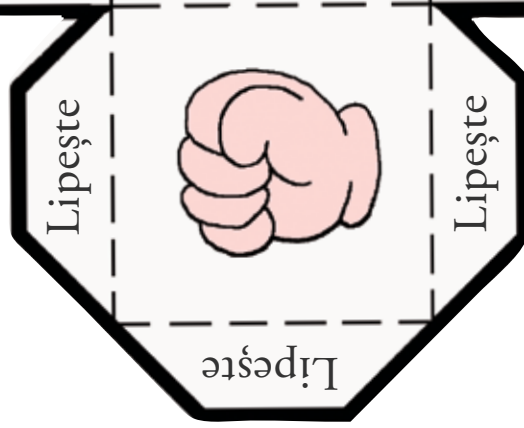
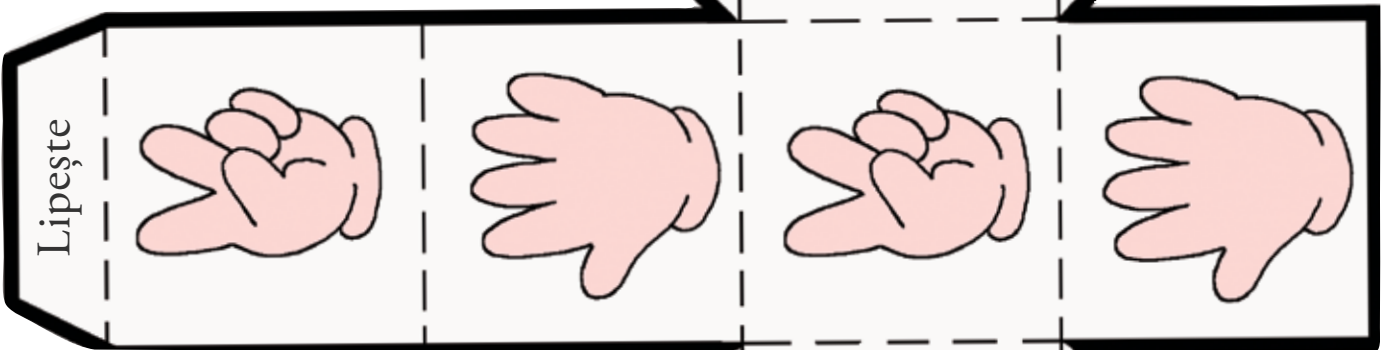
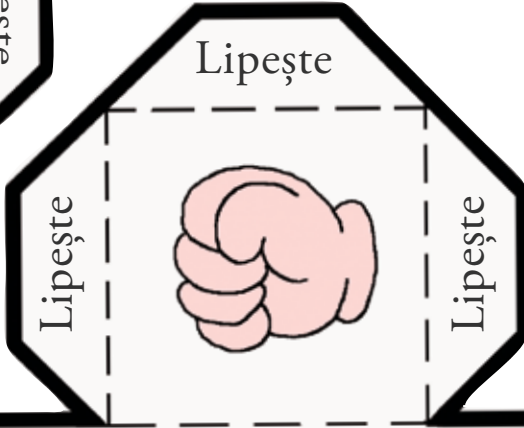
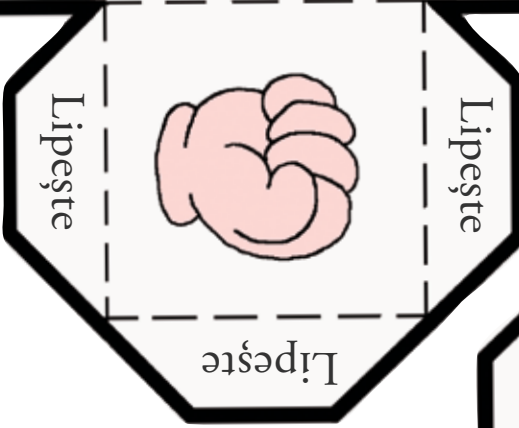
Foarfeca câștigă în fața hârtiei
(o poate tăia).

1

2

Disputele, conflictele nu trebuie privite ca pe ceva tragic, dimpotrivă, ca pe ceva firesc; vrând-nevrând, ele apar atunci când interacționăm între noi, pentru că suntem diferiți, avem păreri diferite, ne plac lucruri diferite, avem preferințe, etc. Secretul este cum rezolvăm aceste dispute: învățând să comunicăm, să ne exprimăm punctul de vedere într-un mod respectuos, ținând cont de părerile celorlalți și căutând soluții împreună. Învățând să gestionăm cât mai multe și diverse situații, pregătim calea pentru a deveni adulți responsabili și maturi emoțional.

Nu lăsa o mică dispută să strice o mare prietenie. - proverb

Eŝti Unic

Fluturile și molia

Fifi și Mimi erau două omizi care duceau o viață fericită, fără griji, într-o grădină frumoasă. Ele erau cele mai bune prietene: se jucau în iarbă, se hârjoneau prin copaci și ronțăiau frunze împreună.

Într-o zi, veni timpul ca ele să-și construiască coconul. Fiindcă voiau să rămână aproape una de alta, cele două prietene au ales două frunze de pe aceeași creangă. Apoi s-au rotit, și-au creat coconul și au căzut într-un somn adânc.

Două săptămâni mai târziu, Fifi se trezi și simți nevoia să-și spargă coconul. Împinse și lovi cu toată puterea până când crisalida crăpă. Apoi, se strecură prin mica gaură din vârf și a ieșit. Ce bine era la aer curat!

Mimi se trezi chiar înainte de apus. După câteva minute de zbatere, reuși, la rândul ei, să iasă din cocon.

– O, bună, Mimi! o întâmpină Fifi. Ești atât de schimbată, ai riduri. Ce s-a întâmplat cu tine?

– Și tu te-ai schimbat de când te-am văzut ultima oară! răspune Mimi. Dar ia te uită, avem aripi amândouă!

– A, da, spuse Fifi încercând să bată din aripi. Cred că o să fie foarte distractiv să zburăm!

După câteva exerciții de încălzire, Fifi și Mimi se simțiră pregătite să facă saltul. Dădură drumul crengii pe care stăteau și descoperiră, cu mare bucurie, că aripile lor le țineau în aer. După mai multe încercări, ele putură să zboare cu ușurință prin toată grădina.

– Nu știi cum te simți tu, dar eu mă simt puternică și gata de distracție, spuse Mimi. Hai să mergem să explorăm lumea!

– Sincer, eu mă simt destul de obosită, răspunse Fifi. S-a întunecat deja și cred că mă voi duce la culcare.

– Bine, atunci ne vedem mai târziu! zise Mimi și își luă zborul.

Zilele treceau și Fifi și Mimi aveau programe diferite. Fifi dormea noaptea, iar Mimi dormea ziua, astfel că cele două prietene nu mai petreceau atât de mult timp împreună ca altădată. Dar în fiecare zi, când soarele începea să apună, ele se întâlneau și își povesteau aventurile sau se jucau de-a v-ați ascunselea printre frunzele copacilor.

Într-o zi, în timp ce zburau deasupra unui iaz, prietenele se așezară pe frunza unui nufăr și își priviră reflecția în apă. Fifi se minună:

– Ooo, uite ce modele și culori diverse și frumoase au aripile mele!

Dar Mimi era nemulțumită de imaginea sa. „Corpul meu este gras și păros. Aripile mele sunt maro și terne, nu ca ale lui Fifi, pline de culoare“, se gândi ea și ochii i se umeziră de lacrimi.

– Sunt doar o molie obișnuită! Mi-ar plăcea să fiu și eu un fluture de zi, se plânse ea.

Fifi se simțea vinovată că Mimi era atât de tristă. „Poate că ce am spus despre felul în care arăt a întristat-o pe Mimi. Nu am vrut să mă compar cu ea. Eu o plac oricum, chiar dacă nu are aripi frumoase. Cum să o ajut să se simtă mai bine? O să mă joc cu ea!”

– Hai, Mimi, să mergem! Prinde-mă! îi strigă în timp ce zbura rapid către o creangă de mai sus.

Mimi își ridică privirea către prietena ei. „Fifi zboară atât de rapid și de grațios. Eu sunt așa de înceată și neîndemânatică!” Mimi se întristă și mai mult.

Deodată însă, o rafală de vânt puternică o suflă pe Fifi.

– Mimi, Mimi! Ajută-mă! M-a luat vântul și mă duce departe! strigă ea.

Fără să stea pe gânduri, Mimi îi sări în ajutor. Zbură cât de repede putu, până o ajunse. Apoi o apucă pe prietena ei de picioare și o trase la pământ, în spatele unei pietre, la adăpost de vântul puternic. Fifi, speriată de ceea ce se întâmplase, era foarte recunoscătoare prietenei sale, care îi salvase viața.

– Îți mulțumesc din suflet, Mimi! Sunt atât de fericită că ești prietena mea.

„Dacă aș fi fost la fel de micuță precum Fifi, se gândi Mimi, aș fi pierit și eu cu ea, dar greutatea mea ne-a salvat pe amândouă!”

Din acel moment, Mimi nu se mai compară niciodată cu Fifi. Se acceptă așa cum era. Chiar dacă nu era așa de frumoasă precum Fifi, avea alte calități care o făceau fericită. Mimi și Fifi au rămas prietene toată viața.

Întrebări:

- A mai contat cine era cea mai frumoasă când a venit rafala de vânt?
- Ar fi putut Fifi să supraviețuiască fără Mimi?
- Discutați despre ce este cel mai important în viață și cum fiecare dintre noi avem anumite calități care, deși diferite de ale celorlalți, sunt foarte necesare.
- Cele mai bune echipe de fotbal sunt cele în care jucătorii lucrează împreună, pasând mingea când cineva este liber, fără să încerce să marcheze singuri toate golurile. Dă câteva exemple de astfel de sporturi de echipă pe care le-ai văzut sau le-ai jucat.

Povestea Margaretei

Aceasta este o poveste despre un grădinar care a plantat o grădină minunată și îngrijită, dar într-o dimineață a descoperit că toate plantele lui erau tare nefericite și descurajate.

– Vai, vai de mine! se văita grădinarul, ce-mi văd ochii? Toate florile și copacii mei sunt foarte triști. Spune-mi, bunule Stejar, s-a întâmplat ceva grav sau e doar o glumă?

Stejarul îi răspunse:

– Am obosit să fiu stejar și mă simt nefericit. Cât aș vrea să fiu mereu verde și să arăt la fel de bine ca acel brad frumos! Dar...nu pot, așa că sunt trist.

Apoi grădinarul întrebă:

– Și tu, Bradule? De ce plângi?

Bradul răspunse:

– Păi, nu e drept deloc! În loc de brad, mi-aș dori să fiu o viță de vie, pentru că atunci aș putea să rodesc mii de struguri parfumați și delicioși!

Dar Vița de vie izbucni:

– Mie nu-mi place cum mă încolăcesc...și cât de scurte sunt bielele mele mlădițe! Frunzele mele sunt prea mici! Cât aș vrea să fiu înaltă și să fac fructe mari și zemoase ca Piersicul!

Puțin mai departe, grădinarul o văzu pe Mușcată:

– Vai, draga mea Mușcată, de ce ai lacrimi pe obraz? Și petalele tale sunt ofilite! Ce s-a întâmplat cu tine?

Mușcata răspunse:

Sunt tristă pentru că eu n-am un parfum dulce ca Liliacul, cu floarea lui frumoasă și înmiresmată!

Grădinarul, gânditor, întrebă:

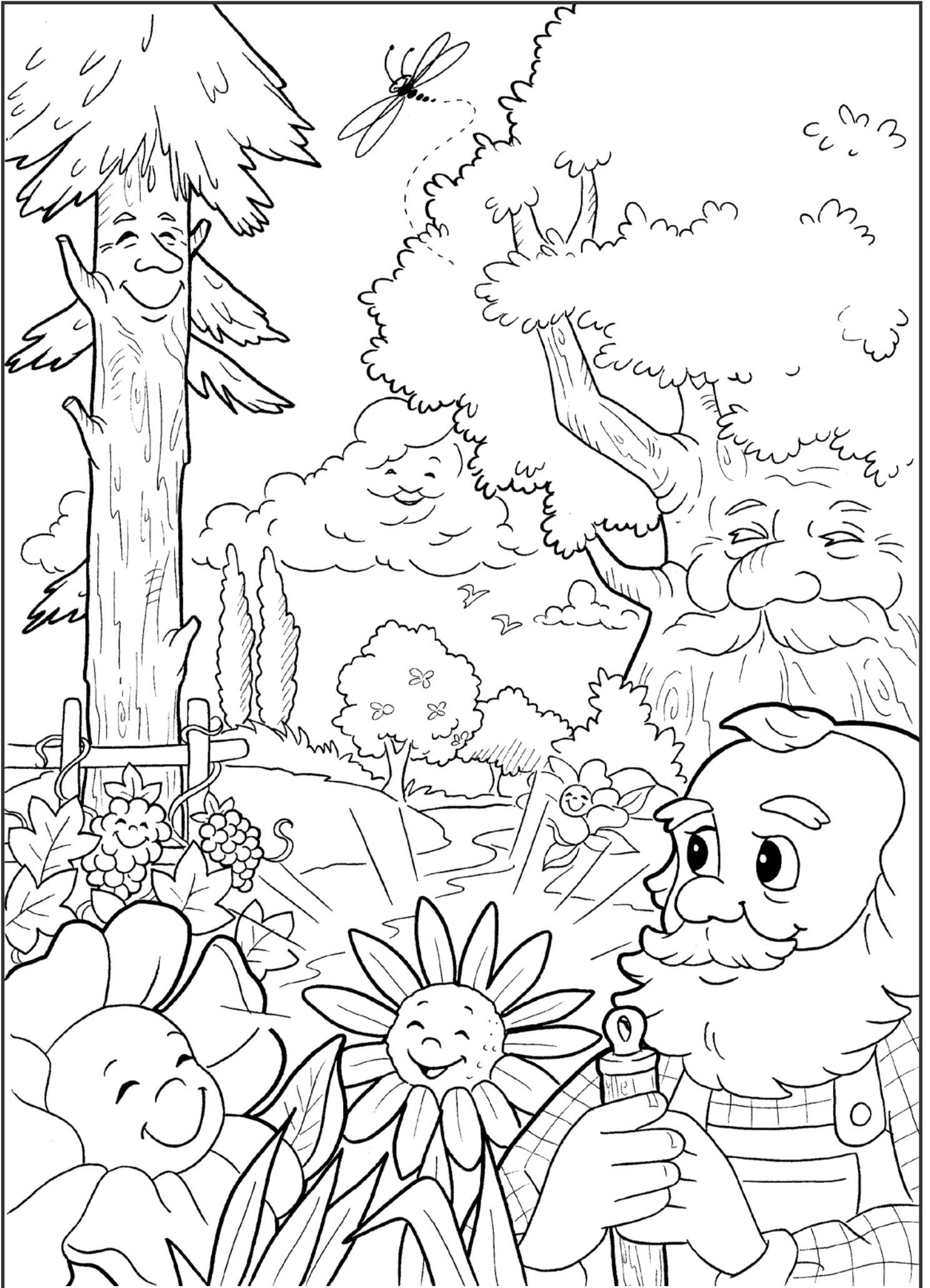
– Vai, oare ce e de făcut? Descurajarea și tristețea au cuprins grădina mea! Dar uitate aici, ca o rază de lumină, e Margareta, cu fața zâmbitoare și veselă! Cum de ești atât de strălucitoare și fericită, când totul în jurul tău e trist și confuz?

Margareta era fericită:

– Da, știu că sunt mică, doar o margaretă și atât, dar, în dimineața aceasta m-am gândit la ceva: dacă ai fi vrut ca un brad sau un piersic sau o viță de vie să crească pe locul meu, ai fi făcut acest lucru. Dar pentru că ai ales să mă plantezi pe mine, vreau să fiu cea mai bună margaretă din lume!

Fericit, grădinarul răspunse:

– O, florile și copacii mei, ce lecție bună ne învață Margareta! Ea, chiar dacă este mică, nu este tristă și nemulțumită ca voi, ci recunoscătoare și bucuroasă!

Morala:

E bine să fii mulțumit cu ceea ce ai și să nu încerci să fii ceea ce nu ești. În loc să te compari cu cei din jurul tău, ține minte ce ai învățat din această poveste: înveselește-te și fii fericit! Dă tot ce-i mai bun din tine și fii recunoscător pentru ce ai primit!

Întrebări:

- Cum crezi că ar fi arătat grădina, dacă toți copacii și florile ar fi fost la fel?
- Discutați despre ce e special la personajele din povestea noastră și cum fiecare e unic în felul lui.
- Imaginați-vă cum ar fi dacă oamenii ar arăta toți la fel. Nu ar fi plictisitor? În ce fel ne diferențiem unii de alții?

Fluturi și Moli

– Informații interesante

Fluturii și moliile fac parte dintr-un ordin de insecte, ce au ca și caracteristici: două perechi de aripi mari, acoperite de solzi și membrane, o pereche de ochi compuși, bine dezvoltati, trompă și antene. În întreaga lume se cunosc aproximativ 148.000 de specii.

Caracteristici și curiozități

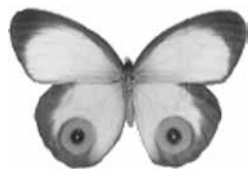
Nu există caracteristici consistente pentru a separa fluturii și moliile. Aripile fluturilor sunt adesea colorate strălucitor, culoarea aripilor și modelul jucând un rol cheie în recunoașterea și întâlnirea perechilor. Aproape toți fluturii zboară în timpul zilei, dar există câteva specii tropicale care zboară în zori sau amurg, iar câteva sunt nocturne.

Cei mai mari fluturi (Coda rândunicii, din Melaezia) au aripi de până la 25 de centimetri, pe când cei mai mici (Piticul albastru) abia depășesc un centimetru.

Fluturii se dezvoltă trecând prin 4 stadii: ou, larvă (omidă), crisalidă și fluture.

Fluturii au nevoie de căldura emisă de soare pentru a putea zbura. Fluturii au sânge rece, iar pentru a-și lua zborul, au nevoie de căldură.

Fluturii nu pot auzi, dar pot simți vibrații. Ei miros cu antenele lor.

Deși multe moli, în special cele de zi, sunt colorate strălucitor, cele mai multe au nuanțe de maro. Majoritatea moliilor zboară în timpul nopții, dar multe zboară și ziua, în special în zonele unde clima este rece, iar seara temperaturile coboară până la înghețare. Cele mai mari specii sunt

moliile uriașe de mătase din Asia, care pot depăși 30 de centimetri, cu aripile deschise. Aripile celei mai mici moli se pot întinde numai câțiva milimetri.

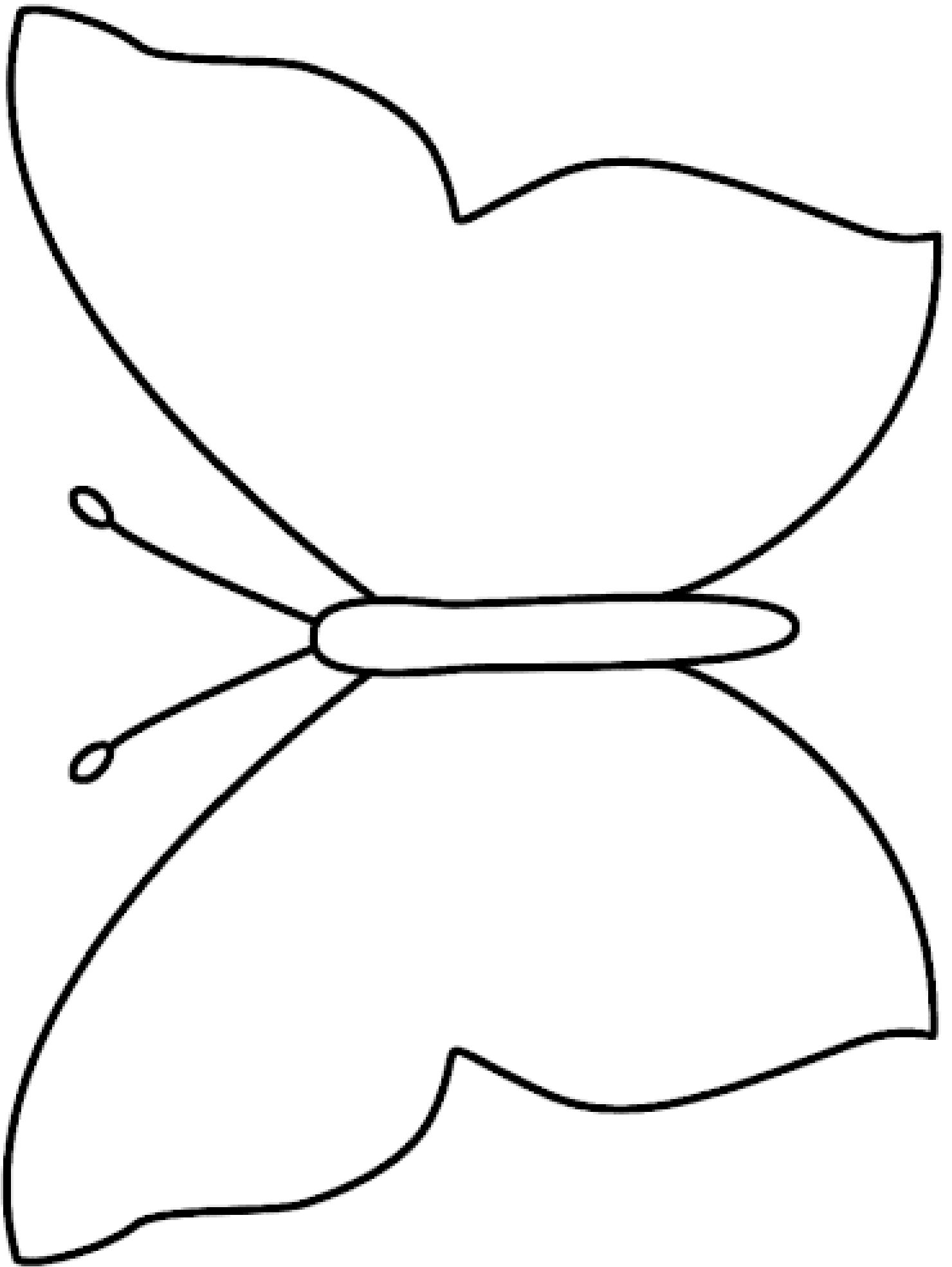
Colorare și mimetism

Culorile și modelele aripilor fluturilor și moliilor îi ajută să se protejeze împotriva prădătorilor. Câteva specii posedă pete oculare sau alte marcaje care atrag atenția dușmanilor de la părți vitale ale corpului, la aripi. La multe specii, colorarea criptică (aripi care arată ca fundal natural de sol, scoarță și frunze) asigură camuflaj, protejându-le de prădători.

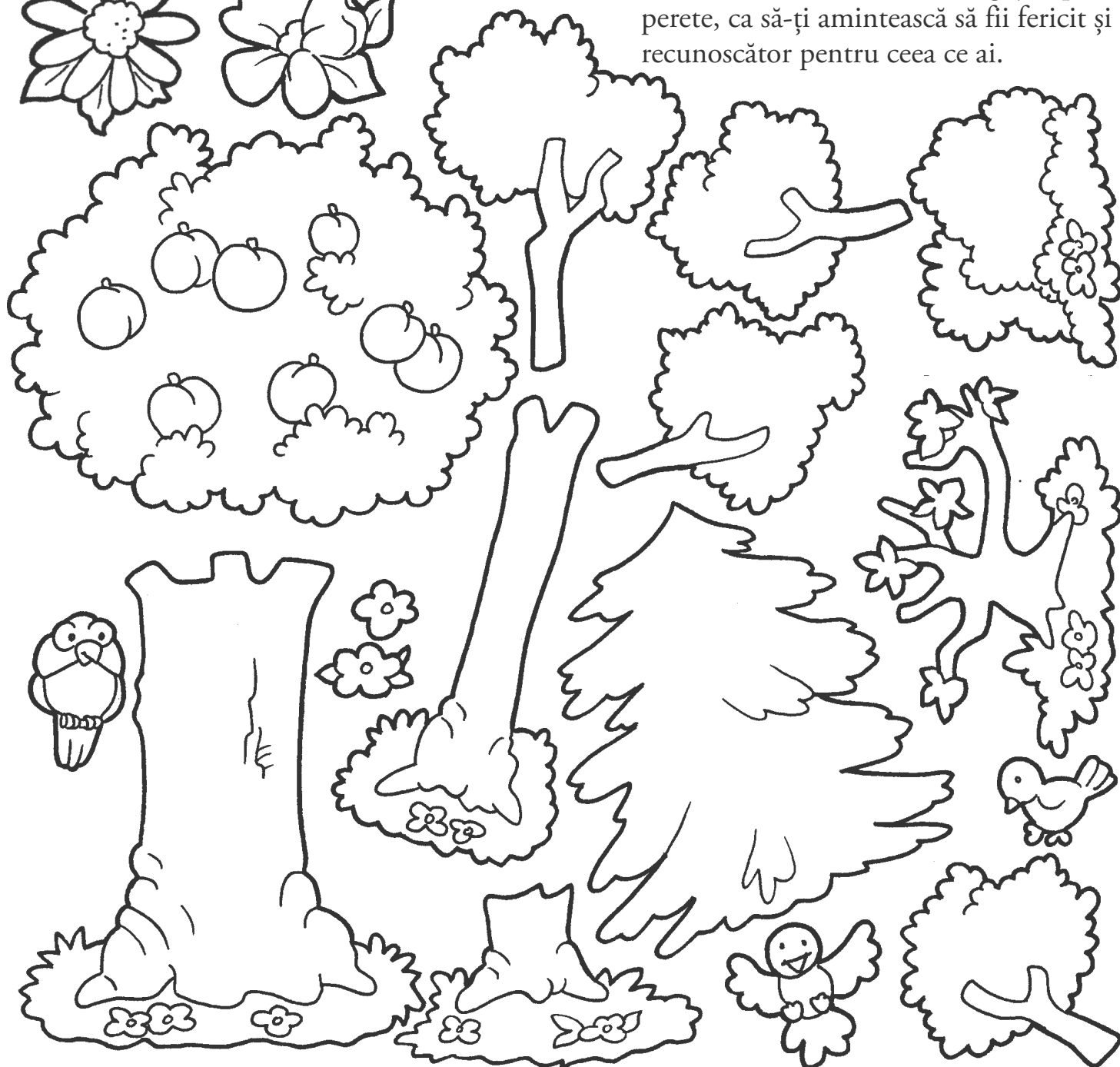
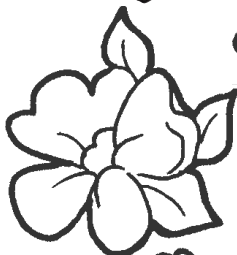
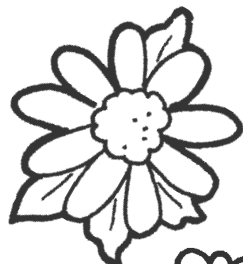
Acum că ai aflat mai multe lucruri interesante despre fluturi, colorează și decorează cât mai frumos fluturele de pe pagina alăturată.

Grădina fericită

Ai nevoie de:

Hârtie
Creioane colorate
Creion grafic
Foarfecă
Lipici

Cum să crezi grădina:

- Colorează desenele de mai jos
- Decupează-le și așază-le împreună, astfel încât să se potrivească cu fiecare copac și plantă din Povestea Margaretei.
- Ia o foaie de hârtie albă și desenează un grădinar.
- Apoi lipește plantele în jurul grădinarului, iar tabloul astfel realizat agață-l pe perete, ca să-ți amintească să fii fericit și recunoscător pentru ceea ce ai.

Fiecare este unic în felul lui și fiecare are altceva de oferit lumii. Găsește acel ceva care te face unic!

Cu fiecare ființă umană, vine pe lumea aceasta ceva nou, care nu a mai existat, ceva unic și irepetabil. Ești mai fericit atunci când te accepți și te iubești exact așa cum ești. Fii mândru că **ești unic** în felul tău!

Curajul

Lupul și Cobra

Lupul cel Tânăr urca pe cărarea lungă și șerpuită din pădure. Azi avea să fie o zi cu totul și cu totul deosebită. Azi va fi ziua când Cobra cea Ageră va fi învinsă.

Când trecu pe lângă peștera în care locuia Ratonul cel Mic, acesta scoase capul afară și îl întrebă:

– Încotro te îndrepti, tinere?

Lupul cel Tânăr îi destăinui cu mult entuziasm secretul misiunii lui. Ratonul cel Mic îl ascultă cu sufletul la gură, dar în cele din urmă se simți dator să îi aducă aminte că nu degeaba i se spunea Cobrei că este ageră. Ratonul cel Mic își pierduse mulți prieteni din pricina mușcăturii ei mortale.

– Da, este trist ce s-a întâmplat cu prietenii tăi. Dar să știi că eu nu le voi împărtăși soarta. Însuși Regele Pădurii m-a trimis în această misiune și m-a încredințat că voi avea parte de izbândă!

Ratonul cel Mic îi zâmbi resemnat și îl avertiză încă o dată să fie cu ochii în patru ca să nu cadă în capcanele pe care i le va întinde Cobra cea Ageră. Apoi se întoarse la culcușul lui cald și moale din peșteră.

Lupul cel Tânăr porni din nou la drum. Jaguarul cel Iute, pitit pe creanga unui copac, îi sări în cale.

– Salutare, tinere! Încotro te îndreaptă pașii într-o zi frumoasă ca aceasta?

Lupul cel Tânăr îi istorisi cu mândrie despre misiunea lui. În final, adăugă cu însuflețire:

– Azi va fi o zi memorabilă. Cobra cea Ageră nu are sorti de izbândă împotriva mea. Eu voi fi cel care o va răpune.

La auzul acestor vorbe, Jaguarul cel Iute chicoti.

– Te înșeli amarnic, dragul meu. Tu nici nu știi cât este de vicleană Cobra cea Ageră. Nimeni până acum nu a putut să o răpună. Mulți au încercat, dar toți au fost înfrânți.

Lupul cel Tânăr stătu un pic pe gânduri.

– Se prea poate să ai dreptate, Jaguarule. Fiind din partea locului, tu ai văzut și auzit multe la viața ta. Dar să știi că eu nu mă tem de nimic, pentru că însuși Regele Pădurii m-a încredințat de izbândă.

– Mda, asta rămâne de văzut! spuse Jaguarul cel Iute zâmbind, croindu-și drum prin desișul pădurii.

Preț de câteva clipe, Lupul cel Tânăr stătu în cumpănă. Să fie oare așa cum spunea Jaguarul? Alungă însă repede îndoielile.

– Regele Pădurii m-a încredințat de izbândă, iar el nu se înșală niciodată.

Și uite așa, merse mai departe pe cărarea cea șerpuită din pădure.

Din înaltul cerului, Vulturul cel Falnic, cea mai bătrână și înțeleaptă pasăre din pădure, îl urmărea atent pe Lupul cel Tânăr, pentru că îi era tare drag.

– Cum îți mai merge, tinere prieten? întrebă Vulturul cel Falnic, zburând grațios deasupra brazilor.

– Cum nu se poate mai bine! Am toate motivele să fiu bucuros pentru că azi o voi răpune pe Cobra cea Ageră.

La auzul acestor vorbe, Vulturul cel Falnic se întristă și coborî de îndată pe ramura unui brad din preajmă.

– Cine oare te-a îndemnat să faci un lucru atât de nechibzuit?

Lupul cel Tânăr îi istorisi pe îndelete toate amănuntele misiunii lui. La urma urmelor, toată lumea știa că Vulturul era o pasăre înțeleaptă. Sigur el avea să înțeleagă.

Dar Vulturul cel Falnic fu cuprins de o îngrijorare crescândă.

– În anii tinereții mele, am încercat și eu în fel și chip să îi vin de hac Cobrei celei Agere. Dar indiferent cât de iscusit am fost, Cobra mi-a alunecat printre gheare de fiecare dată, spuse Vulturul, plecându-și întristat ochii. Dragul meu Lup, nu te încumeta la o asemenea misiune. Ești mult prea tânăr. Dacă eu, cea mai bătrână și înțeleaptă pasăre din pădure, nu am izbutit să o înfrâng, cu atât mai puțin vei reuși tu să o răpui.

Însă Lupul cel Tânăr rămase de neclintit.

Vulturul cel Falnic bătu neliniștit din aripi, încercând să îl întoarcă pe Lupul cel Tânăr din drum.

– Ia aminte la vorbele mele. Sunt trecut prin viață și știu ce spun. Fă cale întoarsă!

– Nici prin gând nu îmi trece să mă opresc din drum! spuse Lupul cel Tânăr, plecând mai departe.

Vulturul cel Falnic își scutură dezamăgit capul alb, își deschise aripile și, obosit, își luă zborul spre culmile munților, unde îi era adăpostul.

La scurtă vreme, Lupul cel Tânăr ajunse lângă vizuina Cobrei.

– Ia să vedem, ce e de făcut acum? se întrebă Lupul cel Tânăr, apropiindu-se de gura vizuinii.

Dintr-o dată se opri. Din întunecimea vizuinii, se auzi un sâsâit care îi ridică blana de pe spinare de frică. Dintr-o clipă în alta va da ochii cu temuta Cobră. Oare va scăpa de privirea ei hipnotizantă sau va fi prins și el, ca toți ceilalți dinaintea lui, în mrejele pe care i le va întinde?

– Nu, așa ceva nu mi se va întâmpla! se încurajă cu voce tare Lupul cel Tânăr. Eu nu am să dau greș!

Vorbele Lupului îi atraseră imediat atenția Cobrei, care își ivi ochii mărunți și mărgelați din deschizătura vizuinii. Își undui apoi trupul cel subțire și lung spre Lup și se ridică în fața lui.

Lupul cel Tânăr se uită la ditamai șarpele din fața sa și îi spuse cu încredere:

– Azi am să te înfrâng și pădurea va scăpa de tine!

Cobra cea Ageră își undui corpul și pufni în răs:

– Hai că m-ai făcut să râd! Și cum crezi tu că ai să mă învingi, mititelule? Apoi, aruncându-i o privire plină de dispreț, adăugă: Tu nu vezi cât ești de mic? Ha-ha!

Pe nesimțite, Cobra cea Ageră își încolăci trupul în jurul Lupului, care stătea înlemnit. Însă de-odată, îl fulgeră o idee.

– Ei bine, trebuie să știi că ... încep Lupul, pășind cu grijă în afara capcanei formate de corpul cobrei.

Cobra cea Ageră fu curioasă să audă ce avea Lupul cel Tânăr de spus și se răsuci din nou în jurul lui, de data asta mai strâns.

– În această dimineață, am primit un mesaj foarte important, continuă Lupul, făcând un pas spre coada Cobrei. Aceasta alunecă ușor peste propria-i coadă ca să-l poată înfășura mai tare în strânsoarea ei.

– Aha... și ce anume spune mesajul acesta atât de important? întrebă ea.

– Spune că te voi înfrânge! zise Lupul, pășind prin cercul pe care Cobra îl făcuse cu trupul ei unduit. Fără să ezite, Cobra își vârî capul prin cerc.

– Asta s-o crezi tu, pufoșenie! Nimeni nu m-a răpus până acum și nimeni nu va putea să mă răpună vreodată!

– Eu am să reușesc, ai să vezi! spuse Lupul cu îndrăzneală, în timp ce dădu ocol în jurul Cobrei și sări din nou din cercul făcut de ea pentru a-l prinde.

– Ha, ha, nătăflețule! Vei sfârși ca toți ceilalți, pe farfuria mea, la cină!

– Nu! răspunse cu încredere Lupul cel Tânăr, dându-se câțiva pași înapoi. Te voi răpune!

Cobra cea Ageră se săturase de atâta sporovăială. Gata cu vorbăria, la atac! Se repezi spre Lupul cel Tânăr să îl sufoce, strângându-l în inelul de solzi, pentru a-i da lovitura finală cu colții ei veninoși. Mare îi fu mirarea, însă, când ceva o trase înapoi. Ocupată fiind să vorbească cu Lupul cel Tânăr, nu băgă de seamă că își legase propriul trup într-un nod foarte strâns, din care nu izbutea să scape. Nu mai putea face nimic altceva acum, decât să se rostogolească. Asta și făcu, rostogolindu-se fără voie până la marginea lacului cel adânc, din inima pădurii. Se scufundă în apele lui întunecate și nimeni nu mai auzi de ea vreodată.

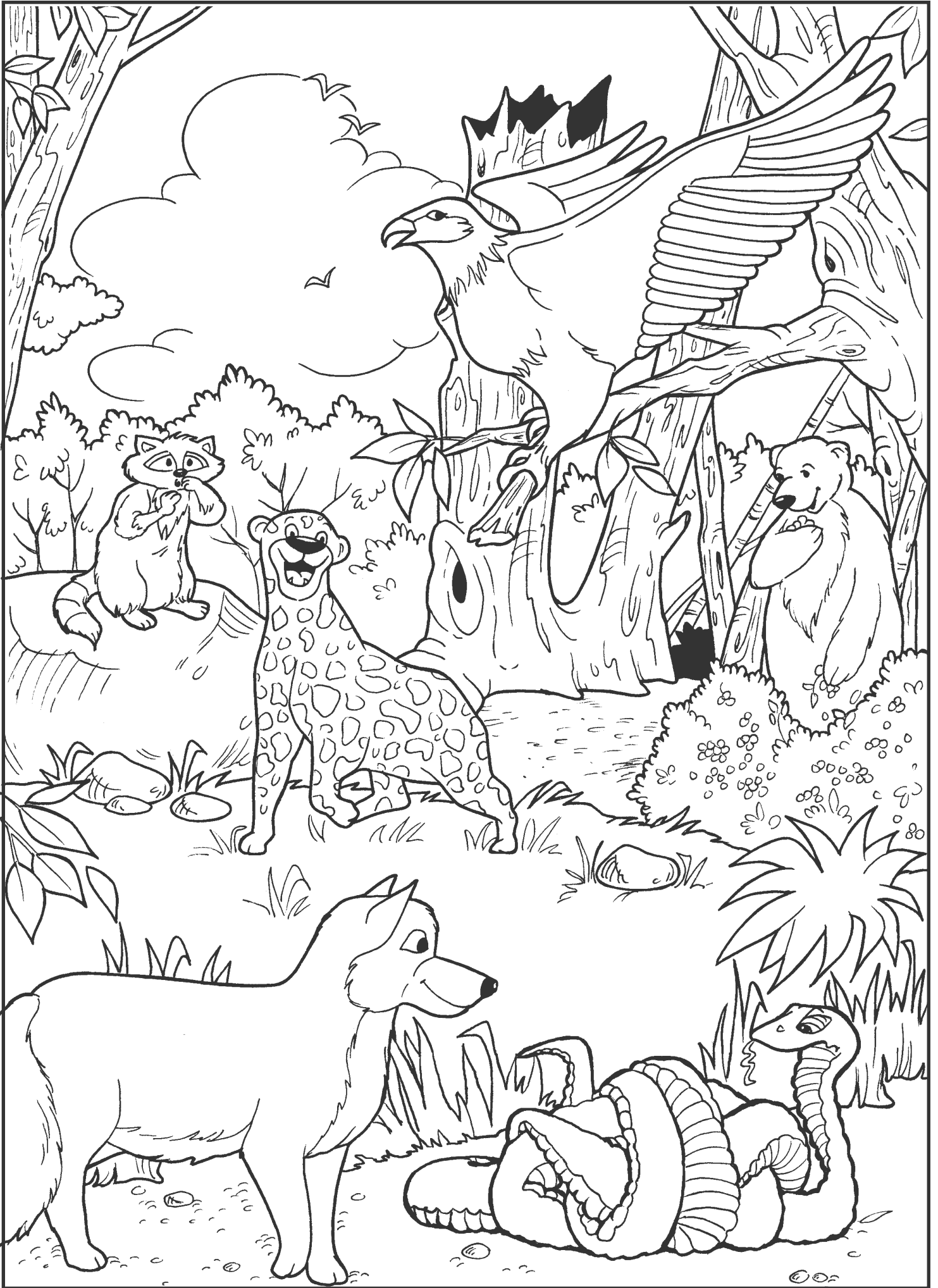
Morala: Când ți-ai propus să faci ceva, ai încredere în tine că vei reuși, iar izbânda va fi a ta.

Întrebări:

- Cine i-a dat Lupului celui Tânăr curaj?
- Cum putem prinde curaj când ne este greu?
- Ce a făcut Lupul cel Tânăr atunci când prietenii lui au încercat să-l descurajeze?
- Povestește o întâmplare în care ai dat dovadă de curaj, când te-ai confruntat cu o situație dificilă.
- Ce înseamnă a avea curaj? Dă câteva exemple de situații din viața ta, în care poți să dai dovadă de curaj.

Cristofor Columb

„Oamenii curajoși urcă munții neescaladați și navighează pe mări neexplorate...”

Columb a început să navigheze de la vârsta de 14 ani, lucrând pe corăbiile corsarilor, unde a deprins această meserie (un fel de pirat profesionist, angajat de guverne). Odată, când corabia lui a luat foc, a scăpat ca prin minune și a înotat până la coasta portugheză, agățat de o vâslă de lemn. A ajuns pe mal aproape de cunoscuta academie pentru marinari a Prințului Henry Navigatorul. Columb a știut, cu siguranță, că Dumnezeu l-a salvat ca să facă ceva important în viața lui.

Portugalia se situa în extrema vestică a lumii cunoscute la vremea aceea. În acele timpuri, majoritatea oamenilor credea că dincolo de Portugalia se întindea „Marea întunecată”, care se presupunea că era „plină de monștrii”. Se zicea că vasele care merg acolo vor „cădea de pe marginea lumii și vor fi distruse”. Columb a citit multe cărți cât a fost în Portugalia, în special povestirile lui Marco Polo. Astfel și-a format convingerea că pământul era rotund și și-a propus să dovedească acest lucru. Tot ce avea era marea lui credință și o viziune. Mai avea nevoie de un rege care să-l ajute cu bani pentru misiunea lui.

Regele Portugaliei l-a refuzat. Regele Ferdinand și Regina Isabella a Spaniei i-au spus că erau prea ocupați cu războiul împotriva maurilor. Astfel, Columb s-a decis să-l roage pe Regele Franței să-i dea corăbiile și proviziile necesare.

În călătoria lui spre Franța, Columb s-a oprit la o mănăstire să ceară de mâncare. Acolo a cunoscut un preot care era prieten cu Regina Isabella a Spaniei. Călătorul și-a spus povestea preotului, iar acesta a exclamat: „Îi voi trimite imediat o scrisoare Reginei!”

Regina i-a răspuns lui Columb și l-a rechemat la palat. În scurt timp, el a semnat un acord cu monarhia spaniolă. Acordul spunea că va fi numit „Amiral al oceanului” și că va porni cu trei corăbii pentru a găsi o nouă rută spre India.

Au ridicat pânzele pe data de 3 august 1492, navigând peste oceanul Atlantic. Au crezut că nu va fi o călătorie lungă. Dar zilele s-au transformat în săptămâni și săptămânile s-au transformat în luni, iar pământul nu se vedea. Oamenii se temeau. De câteva ori, nori joși au fost confundați cu pământul. Au fost momente când Columb și-a condus corăbiile prin ape periculoase, mergând înaintea navelor sale într-o barcă cu vâsle. Zi după zi așteptau să zărească uscatul. De nenumărate ori marinarii săi au încercat să-l convingă să se întoarcă. El a refuzat să-i asculte și a scris în jurnalul său, în fiecare zi, aceste două cuvinte: „Tot înainte”.

Apoi, în seara de 11 octombrie 1492, privind înainte, Columb a strigat: „Uite! Nu este aceea o lumină?”

Ceilalți nu au putut să o vadă, dar toată noaptea au auzit păsări zburând deasupra lor. La ora 2 noaptea, un marinar a văzut pământul. Niciodată această priveliște nu a fost primită cu o mai mare bucurie!

La răsărit, Columb s-a urcat într-o barcă și marinarii au vâslit până la țarm. Probabil că acela a fost cel mai important moment din viața lui. Când a ajuns pe sol, Columb a declarat că pământul aparține Regelui și Reginei Spaniei.

Columb a avut curajul să meargă „tot înainte” chiar și atunci când toate păreau să i se împotrivescă. Credința și curajul lui au fost recompensate prin descoperirea continentului care acum este numit America.

Cel curajos este cel căruia, chiar dacă îi este frică, decide să meargă înainte.

Cineva a spus că e imposibil,
Dar el a răspuns zâmbind: „Se prea poate,
Dar nu vom ști, până nu ne vom chinui
Puțin, așa că eu încerc!”
Cu mânecele suflecate, munci pe săturate;
Iar efortul i-a fost lăudat!
Atunci când, ceea ce imposibil părea,
Cu muncă a fost realizat!

**Cristofor Columb
(1451-1506)**

Explorator italian în serviciul Spaniei, a dovedit că pământul este rotund și a încercat să ajungă în Asia, navigând spre vest din Europa, descoperind în schimb America (1492). A făcut trei călătorii ulterioare în Caraibe, în căutarea unui traseu maritim către Asia.

Întrebări:

- Crezi că i-a fost teamă lui Columb să întreprindă ceva ce nimeni altcineva nu făcuse înainte? De ce da sau de ce nu?
- Spune ce înseamnă curajul pentru tine. Cum a arătat Columb că are curaj?
- Ți-ai ales scopuri în viață pe care te străduiești să le atingi? Ai nevoie de curaj pentru a le atinge?
- Ai curajul să faci lucruri care sunt dificile? De unde vine acest curaj?
- Discutați despre ce s-ar fi întâmplat dacă Columb ar fi renunțat, ar fi ascultat de oamenii săi și s-ar fi întors. A trebuit vreodată să perseverezi în ceva, deși părea imposibil? Povestește despre asta.

Activitate

Ce este curajul?

- Află ce e curajul citind cuvintele de mai jos.
- Fiecare dintre aceste cuvinte se găsește în careul de mai jos. Când găsești unul poți să îl încercuiești.
- Poți să cauți vertical, orizontal sau diagonal.

Vitejie	O	D	R	Z	P	U	T	E	R	E	C	H
Îndrăzneală	T	R	E	Z	I	S	T	E	N	Ț	Ă	E
Neînfricare	F	Y	S	R	N	I	U	C	V	H	R	O
Fermitate	E	Î	N	D	R	Ă	Z	N	E	A	L	Ă
Credință	R	U	F	W	H	E	C	Ă	C	E	O	P
Rezistență	M	O	O	B	G	W	Ț	I	I	N	R	S
Putere	I	C	R	R	A	N	R	J	K	T	J	Z
Forță	T	I	Ț	U	I	F	E	P	G	A	F	O
Curaj	A	I	Ă	D	N	T	E	B	R	G	X	K
	T	W	E	Î	I	J	T	U	J	H	E	I
	E	R	E	V	C	C	C	T	Z	Y	O	V
	C	N	U	L	W	N	Y	R	O	U	E	P

A fi **curajos** nu înseamnă să nu îți fie frică, ci să faci lucrurile care crezi tu că ar trebui făcute, chiar dacă îți este frică. A avea curaj înseamnă să învingi constant acea voce interioară care îți repetă ce greu este, câte obstacole vei întâlni, ce vor spune alții despre tine, ce se va întâmpla dacă nu reușești. Înseamnă să te ridici și să încerci din nou pentru a ajunge unde ți-ai propus.

Toate visurile noastre se pot realiza dacă avem **curajul** să le urmăm!

- Walt Disney

Hărnicia

Brățara pierdută

A fost odată o fetiță pe care o chema Maria. Ea avea o brățară foarte frumoasă, cu o pietricică albastră. Brățara o primise cadou și fetița era foarte mândră de ea.

Într-o zi, după ce veni de la cumpărături, văzu că pietricica albastră lipsește. Deși Maria căută pietricica în toate locurile pe unde trecuse, n-o mai găsi. Fetița își pierduse speranța că o va mai vedea vreodată.

– Ei bine, se gândi ea, nu are rost să mă necăjesc. Mai bine fac ceva folositor. E rândul meu să fac astăzi curat în bucătărie.

Maria se puse pe treabă, munci din greu și în curând bucătăria arăta „lună”!

– Uf, am obosit, dar ce frumos arată bucătăria acum, își zise Maria.

Dar apoi își dădu seama că uitase să măture sub dulap.

– Ei, nu contează, oricum nimeni nu o să se uite sub dulap! Sunt prea obosită!

Pe dată Maria își aminti spusele mamei: „Poate nimeni nu va ști că nu ai făcut ceva, dar tu vei ști. Dacă te apuci de-o treabă, fă-o până la capăt și fă-o bine!”

– Hm, așa voi face! își spuse Maria și începu să măture sub dulap.

Când fetița trase mătura afară, ceva se rostogoli.

– Ce e asta? O fi o pietricică de pe stradă? Poate o firimitură de pâine uscată? se întrebă.

Dar nu, nu mică îi fu mirarea când văzu că era chiar pietricica albastră de la brățara ei. Pietricica pe care o căutase atât de mult! O, ce fericită a fost Maria că a ascultat de sfatul mamei! Găsirea ei a fost ca un mic cadou pe care l-a primit pentru că a ascultat, a fost conștiincioasă și perseverentă în munca sa.

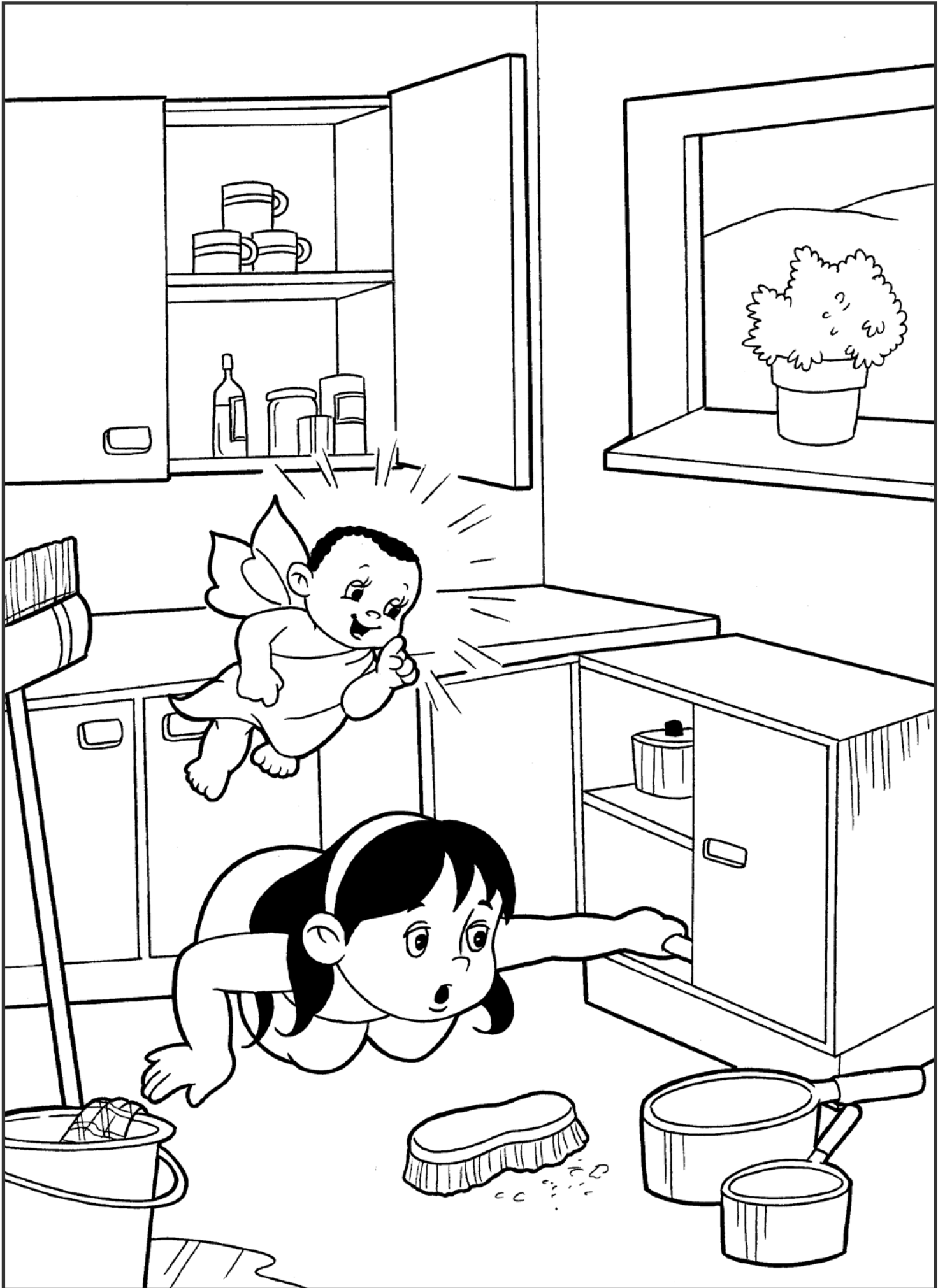
Mama succesului e hărnicia. – proverb

Întrebări:

- Ce lecție a învățat Maria?
- Ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi ascultat sfatul mamei?
- Când te apuci de-o treabă, ești conștiincios și o faci cum trebuie până la capăt?

Mașina de curățat cartofi

Într-o zi însorită, Petre și sora lui, Ioana, se jucau fotbal în curte cu prietenii, când bunicul lor îi chemă să spele vasele. Au făcut-o, dar nu cu toată inima, căci așa cum te-ai aștepta, mai degrabă ar fi stat afară la joacă, decât să spele vasele.

Petre porni robinetul ca să umple chiuveta cu apă, dar apoi uită să-l oprească, pentru că privea pe fereastră la prietenii lui care erau încă afară.

– Uită-te la asta, Ionuț tocmai a dat un gol! strigă Petre.

– Oh, nu! Petre! Ce de apă! spuse Ioana.

– Vai de mine! spuse Petre, readus dintr-o dată la realitate și fugind să oprească robinetul. Chiar atunci bunicul veni înăuntru și văzu podeaua inundată.

– Ce s-a întâmplat, copiii?

– Îmi pare foarte rău, bunicule! Umpleam chiuveta cu apă să spălăm vasele și... spuse Petre scuzându-se.

Ioana termină explicația:

– ...În timp ce priveam jocul de afară, am uitat să închidem robinetul!

Bunicul îi dădu lui Petre un mop și spuse:

– Bine copiii, ștergeți fiecare strop! Nu uitați că dacă podeaua rămâne udă, cineva poate să alunece și să cadă!

– Da, bunicule! spuse Petre, în timp ce începu să șteargă apa.

– Vedeți, vorbeți și nu ați fost atenți la munca voastră! Am făcut și eu asta odată. Îmi amintesc de perioada când am lucrat ca ajutor de bucătar la cantina facultății. Aveam 19 ani...

Eram patru care ajutam în bucătărie. Într-o zi, prietenul meu, Bogdan, spuse:

– Vai! Nu e ușor să cureți cartofi pentru o mie de studenți! În special înainte de micul dejun!

I-am răspuns:

– Da, dar e și distractiv, putem să spunem glume și să povestim. Știi vreo glumă nouă? Chiar atunci intră bucătarul. Bogdan îl văzu primul.

– Hei, hai să lucrăm! Vine bucătarul!

Bucătarul veni la noi și spuse cu voioșie:

– Bună dimineața, băieți! Astăzi am o surpriză pentru voi! și trase o mașină imensă în fața noastră.

– Doamne! Ce e asta? am întrebat.

– Îți voi arăta! spuse bucătarul cu mândrie. Bogdane, te rog pune toți cartofii din plasa aceea în recipientul metalic!

– O să spele cartofii? întrebă Mihai cu interes.

– Așteaptă și vei vedea! Această mașină va face munca noastră mult mai ușoară.

După ce cartofii au fost puși frumos în recipient, bucătarul fu gata să pornească mașina.

– Bun! Acum eu voi închide capacul și îi voi da drumul! Ia uitați-vă, băieți!

În timp ce mașina se învârtea și zdrăngănea, bucătarul ne avertiză:

– Țineți minte: să nu lăsați niciodată mașina să meargă mai mult de trei minute! Gata! Acum veniți și uitați-vă înăuntru! spuse, în timp ce dădu la o parte capacul. Privirăm cu toții mirați produsul finit.

– E uimitor! Cartofii sunt curățați! Dar cum funcționează? am întrebat.

Bucătarul fu mai mult decât încântat să ne explice jucăria lui nouă.

– Mai întâi, îi spală încet. În cadă sunt multe denivelări mici și dure. Apoi cada se învârte și denivelările scot toate cojile de pe cartofi. Atenție, băieți, dacă nu opriți mașina după trei minute, ați dat de bucluc!

Petre și Ioana ascultau intens povestea. Petre întrebă:

– Ce se întâmplă dacă uitai să oprești?

– Hai să îți spun despre ziua în care am făcut exact asta. Am venit la bucătărie înaintea bucătarului și am început munca. M-am uitat la meniu și am spus: „O, nu! Iar sunt cartofi prăjiți la prânz!” Nu-mi plăcea deloc să curăț cartofi.

Bogdan a încercat să mă înveselească:

– Nu contează! Mașina de curățat cartofi face, în cea mai mare parte, munca pentru noi!

– Ai dreptate, dă-i drumul, iar noi putem să ne relaxăm și să spunem niște glume! Ați auzit-o pe cea cu elefantul și șoarecele? Într-o zi, un elefant mare mergea prin junglă, când întâlnește un șoarece mititel. Elefantul spuse, „Ha! Tu ești foarte slab și mic! Uite cât de mare și puternic sunt eu!” Șoarecele chițcăi cu o voce plăpândă „Da, dar...of!...Eu am fost cam bolnav în ultima vreme!”

– Ha! Ha! Asta e bună! râserăm cu toții.

– Ați auzit gluma despre...

Chiar atunci bucătarul intră grăbit.

– HEI, BĂIEȚII!! Unde sunt cartofii? Ne trebuie cartofii!

– CARTOFII?!! am strigat în cor.

Bucătarul putea auzi mașina care încă se învârtea, așa că o opri și se uită înăuntru:

– Oh, nu! Ați uitat de cartofi! strigă el.

– O-o!

Toți ne-am aplecat capul rușinați.

Bucătarul ne certă:

– Fiecare cartof e de dimensiunea unei biluțe! Acum ce mâncare vom servi la prânz?

– Ne pare foarte rău! se scuză Bogdan.

– Da, dar “îmi pare rău” nu rezolvă nimic! Așa că, aceasta e ultima voastră șansă, băieți! Încă o greșală ca asta și vă veți pierde serviciul!

– Așa că, asta e povestea mașinii de curățat cartofi. Ce lecție ai învățat din ea, Petre?

Petre răspunde:

– Am învățat că trebuie să fiu atent când lucrez și să nu plec sau să mă joc!

Bunicul zâmbi.

– Da! Voi nu ați fost atenți la munca voastră. Țineți minte, un accident grav sau o greșală costisitoare pot rezulta când noi suntem neglijenți sau neatenți. Vai, nu trebuie să vă mai spun cum ne-am ținut ochii la mașina de curățat cartofi, după acea întâmplare! A fost ultima dată când am uitat de mașină! De fiecare dată când o porneam, luam un cronometru și număram, „2 minute 57...58...59...3 minute! OPREȘTE-O!”

Întrebări:

- Ești responsabil și sânguincios în îndatoririle tale?
- Ai risipit vreodată ceva, fiind neglijent? Explică.
- Discutați despre beneficiile de a fi harnic și responsabil.

Creăm și construim

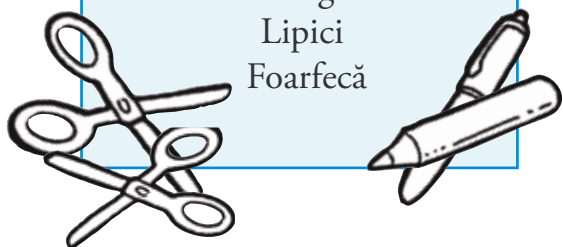

Mâinile care ajută

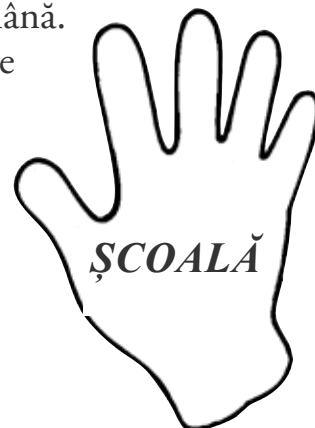
Ai nevoie de:

Hârtie
Creioane colorate
Creion grafic
Lipici
Foarfecă

Poți să te gândești la modalități în care să-i ajuți pe cei din jurul tău, acasă și la școală? Creează un tablou cu mânuțe gata să ajute, pe un panou sau un carton colorat.

- Desenează și decupează forma de mână de mai jos.
- Poți să faci două mâini, una unde vei scrie cum poți ajuta acasă și alta pe care să scrii cum poți ajuta la școală.
- Scrie pe fiecare deget modul în care îi poți ajuta pe ceilalți.
- Colorează mâinile.
- Scrie-ți numele sub fiecare mână.
- Lipește-le pe un panou sau pe un carton colorat.

Hărnicia înseamnă zel în muncă, spor la lucru, sârguință, vrednicie, des-
toinicie, e timp investit în munca ta. Atunci când nu acordăm timpul necesar
pentru a face ceea ce trebuie făcut, creăm foarte multă dezordine, pornind de la
teme nefăcute, până la dezordine efectivă în casă. Dar, când depunem efortul
pentru a ne termina bine treaba, descoperim că am câștigat timp pentru activi-
tăți relaxante, joacă și hobby-uri.

Hărnicia reprezintă și un foarte eficient remediu împotriva plictiselii; o per-
soană harnică, întreprinzătoare, va găsi mereu ceva util de făcut, ceea ce nu-i
va da posibilitatea să se plictisească, în schimb îi va îmbogăți lumea interioară.

Iertarea

Becul electric

Thomas Edison sărea în sus de bucurie.

– În sfârșit, după sute de eșecuri, am reușit! Primul bec electric! De câți ani visez acest moment!

Edison se uită prin cameră ca să găsească un loc potrivit pentru noua sa descoperire, dar masa era mult prea aglomerată. Trebuia să-l ducă sus, pe scări.

– Jimmy! Jimmy!

Așteptă câteva momente, dar nu primi niciun răspuns. Obosise deja să țină becul în mână.

– Acum unde s-a mai dus asistentul meu?

Apoi tânărul Jimmy veni pufăind:

– Da, domnule, pot să vă ajut?

Edison puse încet becul în mâna lui Jimmy, ca și cum ar fi fost un bebeluș nou-născut.

– Ia acest bec prețios, urcă pe scări și pune-l în cutia de depozitare.

Jimmy se uită încrezător și spuse:

– Sigur, domnule Edison!

Jimmy alergă repejor pe scări. Se grăbea căci voia să ajungă acasă repede să se joace fotbal cu prietenii lui. Atunci se auzi un sunet de sticlă spartă. Edison se aplecă peste creația sa, strigând cu disperare:

– Prețiosul meu bec!

Speriat că-și va pierde slujba, Jimmy încercă să explice:

– Îmi pare rău, domnule Edison, aa...a alunecat din mâinile mele!

Edison tăcu pentru câteva minute. Poți să-ți imaginezi la ce se gândea. Toți acei ani de muncă grea, aruncați într-o grămadă de cioburi, pe podea.

– Bine, fiule, spuse el cu o voce blândă, asta e! Mergi acasă, Jimmy. Ne vedem mâine dimineață.

În acea noapte, Edison începu să lucreze din greu la un nou bec electric. După multe zile și multă muncă grea, Edison termină al doilea lui bec.

– În sfârșit, al doilea bec e gata! strigă el, bucuros. Chiar atunci ușa se deschise și Jimmy intră.

– Bună dimineața, domnule Edison.

Edison încercă să fie vesel, chiar dacă nu dormise toată noaptea.

– Bună dimineața Jimmy, spuse el cu un zâmbet.

Apoi Edison făcu un lucru măreț, ca dovadă că îl iertase pe Jimmy: îi încredință noul bec.

– Poți, te rog, să duci acest bec în laboratorul de sus, Jimmy? Cu atenție acum! mai

adăugă.

El îi dădu băiatului o nouă șansă. Surprins, Jimmy luă becul.

– Da, domnule.

După ce făcu câțiva pași în sus pe scări, se întoarse, se uită la Edison și zise:

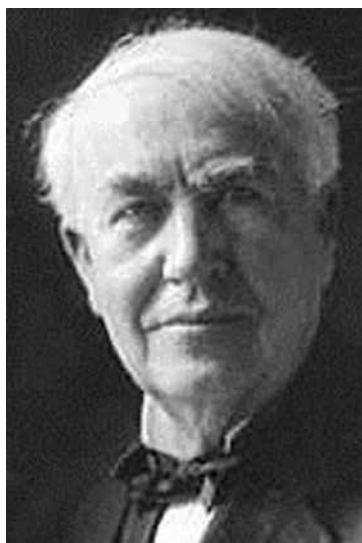
– Și domnule...

– Da, Jimmy?

– Mulțumesc pentru că m-ați iertat și mi-ați dat o nouă șansă. Nu am să vă dezamăgesc, zise Jimmy cu recunoștință.

Jimmy nu a mai spart acel bec, iar astfel, noi avem milioane de becuri în ziua de astăzi.

Iertarea e cea mai puternică dintre puteri: face bine atât celui care o acordă, cât și celui care o primește! – Goethe

Thomas Alva Edison

Inventator american, Edison a realizat mai mult de o mie de invenții. Printre ele, cele mai renumite sunt microfonul (1877), fonograful (1878) și becul electric (1879). Cu ajutorul său a fost realizată la New York prima centrală electrică din lume (1881-1882).

Întrebări:

- A fost ușor pentru Edison să-l ierte pe Jimmy pentru ceea ce făcuse?
- Cum crezi că s-a simțit Jimmy, când Edison i-a dat prețiosul bec a doua oară?
- Dacă ai fi fost Jimmy, ce părere ai fi avut despre Edison după acest mare act de iertare?
- Ai fost iertat vreodată pentru o greșeală?

Vecinul necinstit

– Pofțiți banii, domnule Simion. Vă rog să-mi livrați la această adresă, spuse tatăl meu în timp ce plătea pentru o tonă de cărbune.

– Da, domnule. Veți avea cărbunele mâine după-masă, spuse comerciantul cu o privire vicleană, care îl făcu pe tatăl meu să pună la îndoială onestitatea lui.

În următoarea zi, am mers la coșul de cărbune să arunc o privire. Mi-am dat seama imediat că era doar o jumătate de tonă, deoarece ajungea la jumătatea liniei marcajului tonal. Când tatăl meu a venit acasă, i-am spus asta.

– Tată, domnul Simion a pus numai o jumătate de tonă de cărbune în coșul nostru.

– Mulțumesc că mi-ai spus, fiule, dar te rog să păstrezi această informație pentru tine, bine?

– Dar, tată! am protestat.

– Nu vreau să mai vorbesc despre asta, spuse tata.

– Bine tată, am spus fără tragere de inimă.

Uitasem de această problemă când, două săptămâni mai târziu, am fost surprins să-i văd pe domnul Simion, soția lui și cei trei copii ai lor la ușa noastră. Tata ne anunță :

– Domnul Simion și familia lui vor locui cu noi până când vor găsi o locuință nouă. Pot să stea în camera ta pentru o perioadă scurtă, fiule?

– Dar, tată..., am protestat eu.

– Îmi pare rău, în primul rând trebuia să-ți explic situația lor. Și-au pierdut casa și toate bunurile într-un incendiu.

– Bine, în acest caz... cred că e în regulă, am răspuns cu jumătate de gură.

„Perioada scurtă” în care tatăl meu a adăpostit familia domnului Simion sub acoperișul nostru s-a transformat într-o veșnicie, pentru mine. Eu a trebuit să dorm în podul hambarului, în timp ce vecinul necinstit și familia lui se odihneau în patul meu.

Însă, opinia mea față de domnul Simion s-a schimbat într-o dimineață, când l-am auzit vorbind cu tata în șopronul de dedesubt. M-am strecurat mai aproape și m-am uitat printr-o fisură din scânduri.

Domnul Simion vorbea încet, cu capul aplecat în jos.

– Ai fost atât de bun cu mine și familia mea, deși cu ceva timp în urmă te-am înșelat cu jumătate de tonă de cărbune.

– Știu. Fiul meu mi-a spus că a fost numai jumătate de tonă în coș.

– Știi? De ce ...cum ai putut să mă aduci în casa ta și să fii atât de generos? Poți să mă ierți? întrebă domnul Simion cu lacrimi în ochi.

– Eu te-am iertat, căci și mie mi-au fost iertate multe.

Domnul Simion a devenit un om cinstit și nu a mai înșelat pe nimeni niciodată, iar el și tatăl meu au devenit buni prieteni.

- Întrebări:**
- Crezi că bunătatea tatălui față de domnul Simion l-a făcut pe acesta un om mai bun, mai cinstit? Explică de ce.
  - Discutați despre cum s-ar fi sfârșit povestea dacă tatăl ar fi fost foarte supărat și neiertător.
  - Poți da un exemplu de un moment din viața ta, când a trebuit să ierți pe cineva pentru ce ți-a făcut?
  - Ai rugat vreodată pe cineva să te ierte pentru o greșeală? Cum a reacționat și cum te-a făcut să te simți?
  - Poate uneori iertarea să ne învețe să facem ceea ce trebuie, mai bine decât o judecată aspră? Cum?

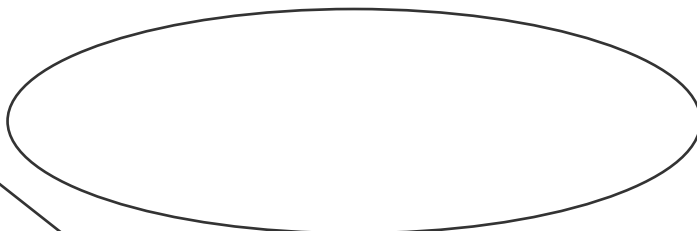
Activitate

Cuvinte și forme

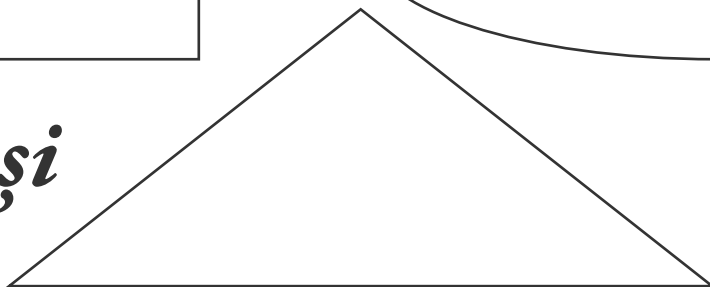
Fiecărei forme geometrice îi corespunde un cuvânt.
Scrie cuvântul potrivit și descifrează mesajul!

este

și

iertare

Iubirea

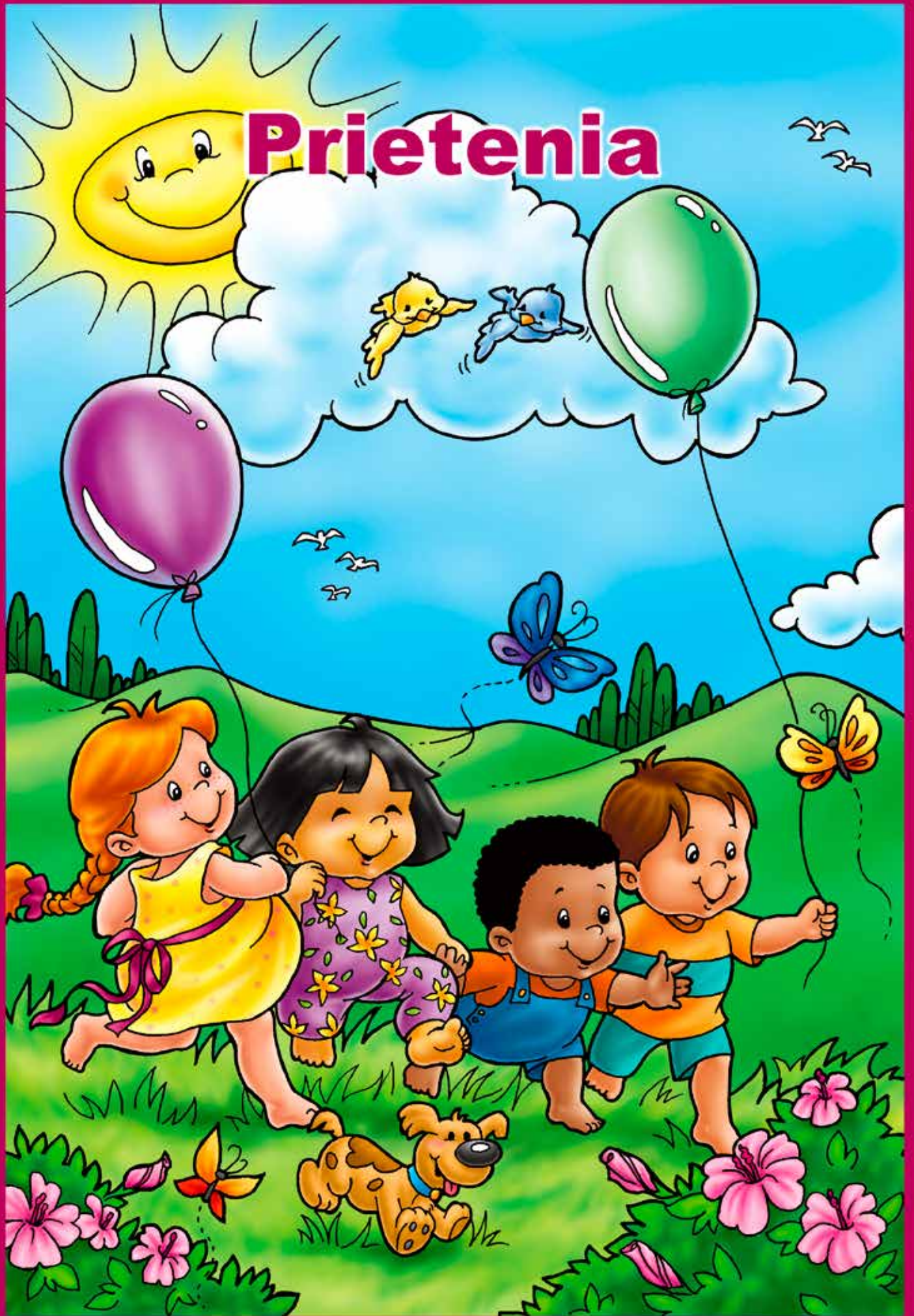
îndurare

A ierta înseamnă a scuti pe cineva de o pedeapsă, a trece cu vederea vina, greșeala cuiva, a nu mai considera vinovat pe cineva. **Iertarea** are loc atunci când alegem să renunțăm la mânia față de cel care ne-a rănit și să gândim, să simțim sau chiar să ne purtăm cu blândețe față de acea persoană. A ierta nu înseamnă a fi slab. Dimpotrivă, e nevoie de tărie și de curaj pentru a ierta pe cineva.

Prietenia

Țestoasa Aligator

Lili stătea întinsă pe pat, smiorcăindu-se.

– Te rog, nu mă deranja! strigă atunci când cineva îi bătu la ușă.

– Nu vrei să vii cu mine la pescuit? o întrebă tata.

Lili sări repede din pat și își șterse lacrimile.

– A, ba da, vreau! Așteaptă-mă!

Mai târziu, în timp ce stăteau pe mal și pescuiau, tata o întrebă:

– Draga mea, te supără ceva de la o vreme încoace? Văd că ești tot abătută și tristă...

– Ah, tati, spuse Lili, sunt tristă pentru că nu pot să-mi fac prieteni.

– Știi cumva de ce?

– Nu! sări Lili. Sunt atât de răi, cu toții!

– Cu toții?

Tata ridică din sprâncene.

– Da, cu toții! declară Lili. Eu...o! Du-te! Du-te!

– Ce este? tata se îndreptă grăbit spre ea. La câțiva metri depărtare, o broască țestoasă se holba dușmănos la ea și țacănea furios.

– Nu e foarte prietenoasă, nu-i așa? râse tata. Las-o în pace Lili și n-o să-ți faci nimic.

Pe Lili o trecu un fior.

– Nu-mi plac țestoasele aligator. Hai să ne mutăm. Oricum pe aici nu-s pești.

– Lili, spuse tatăl după ce se așezară altundeva, crezi că e posibil ca toată lumea să te lase singură fiindcă te porți ca o țestoasă aligator, pentru că ești morocănoasă și dușmănoasă cu toți?

– Dar, tati, începu Lili, eu...

– Nu, lasă-mă să termin ce am de spus. Când a început broasca țestoasă să țacăne la noi, ce am făcut?

– Ne-am dat la o parte din calea ei, răspunse Lili.

– Poate că așa fac și prietenii tăi, mutându-se din calea ta și lăsându-te în pace. Dacă vrei să ai prieteni, trebuie să fii prietenoasă.

A doua zi, când Lili se întoarse de la școală, zâmbea.

– Ai avut dreptate, tati, astăzi am încercat să fiu prietenoasă și să nu îi mai reped pe cei din jurul meu și astfel au rămas în preajma mea.

Întrebări:

- De ce nu avea Lili prieteni?
- Cum a rezolvat această problemă?
- Discutați despre genul de prieteni pe care vă place să-i aveți. Ești tu genul acesta de prieten pentru alții?
- Încearcă să-ți imaginezi ce a spus sau ce a făcut Lili la școală ca să-și facă prieteni. Dacă vrei să cunoști pe cineva și să-ți arăți interesul față de persoana lor, începe prin a pune întrebări. Gândiți-vă la o întrebare pe care să o puneți persoanei de lângă voi, pentru a o cunoaște mai bine. Încercați să nu repetați aceeași întrebare, ci gândiți-vă la întrebări noi și interesante.

Leul cel Ciudat

Era spre sfârșitul sezonului uscat în savana africană. Toate animalele îi cunoșteau pe cei trei lei năzdrăvani Uma, Neda și Kofi, care erau nedespărțiți. Kofi era mereu plin de energie, iar cele două leoaice mici, Uma și Neda, descopereau ceva interesant chiar și în cea mai banală plimbare.

În dimineața aceea, înainte ca soarele dogorător să le stăvilească pofta de joacă, cei trei prieteni porniră în pas vioi spre câteva trunchiuri uscate de copac, pentru a le studia cum se cuvine. Pe drum, Kofi spuse:

– Fetelor, ați auzit de Leul cel Ciudat? Antilopele și vulturii l-au văzut de câteva ori prin împrejurimi. Cu toții spun că e foarte mare, chiar dacă are vârsta noastră și, în loc să aibă părul auriu, ca al nostru, el este alb, complet alb.

– Complet alb? Se mirară Uma și Neda. Imposibil! Nu există astfel de lei.

– Credeți-mă, există, continuă Kofi. E un leu feroce. Sper să nu îl întâlnesc niciodată!

Apoi cei trei prieteni începură să alerge, să se rostogolească prin ierburile înalte, să sară și să se cațere pe trunchiurile uscate de copaci. Uitară cu totul de Leul cel Ciudat.

Spre prânz, arșița și joaca îi obosiră pe Kofi, Uma și Neda. Ei hotărâră să caute puțină umbră și să tragă un pui de somn. În depărtare se vedea un copac Acacia cu o coroană bogată. Acolo vor găsi cu siguranță umbra mult dorită. O porniră într-acolo așadar, însă nici nu făcură două salturi că, deodată, din tufișul din fața lor, se auzi un răget nemaipomenit: Rrrraaaaaa! Cei trei prieteni încremeniră. Nu-și mai puteau mișca picioarele de frică. Brusca, dintr-un salt, în fața lor apărură o namilă de leu, complet alb. Era Leul cel Ciudat. Cu o privire amenințătoare, el se apropie de Kofi. Acesta își regăsi imediat glasul și, scâncind ca un pui de cățel, o rupse la fugă: Iiiic! Iiicc! Văzându-l pe prietenul lor atât de speriat, Uma și Neda uitară de propria lor spaimă și încercară să-l ajute, împiedicându-l pe Leul cel Ciudat să-l urmărească.

– Stai puțin, îl opri Neda pe intrus. Ce s-a întâmplat?

– De ce ești atât de furios? întrebă și Uma.

– Rrrrraaaaa! urlă din nou leul cel alb. M-am săturat să fugă toată lumea de mine! De îndată ce îmi observă părul alb și statura impunătoare, toate animalele fug cât de repede pot din calea mea. Am încercat de atâtea ori să îmi fac prieteni, dar toți leii se tem de mine. Decât să-i privesc cum îmi întorc spatele, mai bine mă distrez puțin sperindu-i înainte. HA HA HA HO! râse el.

Ascultându-l, Uma și Neda își dădură seama că Leul cel Ciudat nu era deloc feroce. Tot ce își dorea el, era să își facă prieteni.

– Am înțeles, spuse Uma zâmbind. Ce zici, Neda, cum ar arăta grupul nostru cu un prieten în plus?

– Minunat! Răspunse entuziasmată Neda. Apoi, cu un răget puternic, strigă: Kooooofiii! Kooofiii! Ieși de unde te-ai ascuns și vino aici! Nu e niciun pericol!

Kofi se apropie încet, nesigur și se opri la mică distanță de grupul celor trei.

– Vino, Kofi, nu-ți fie teama, spuse Uma. Ți-l prezint pe noul nostru prieteenn...

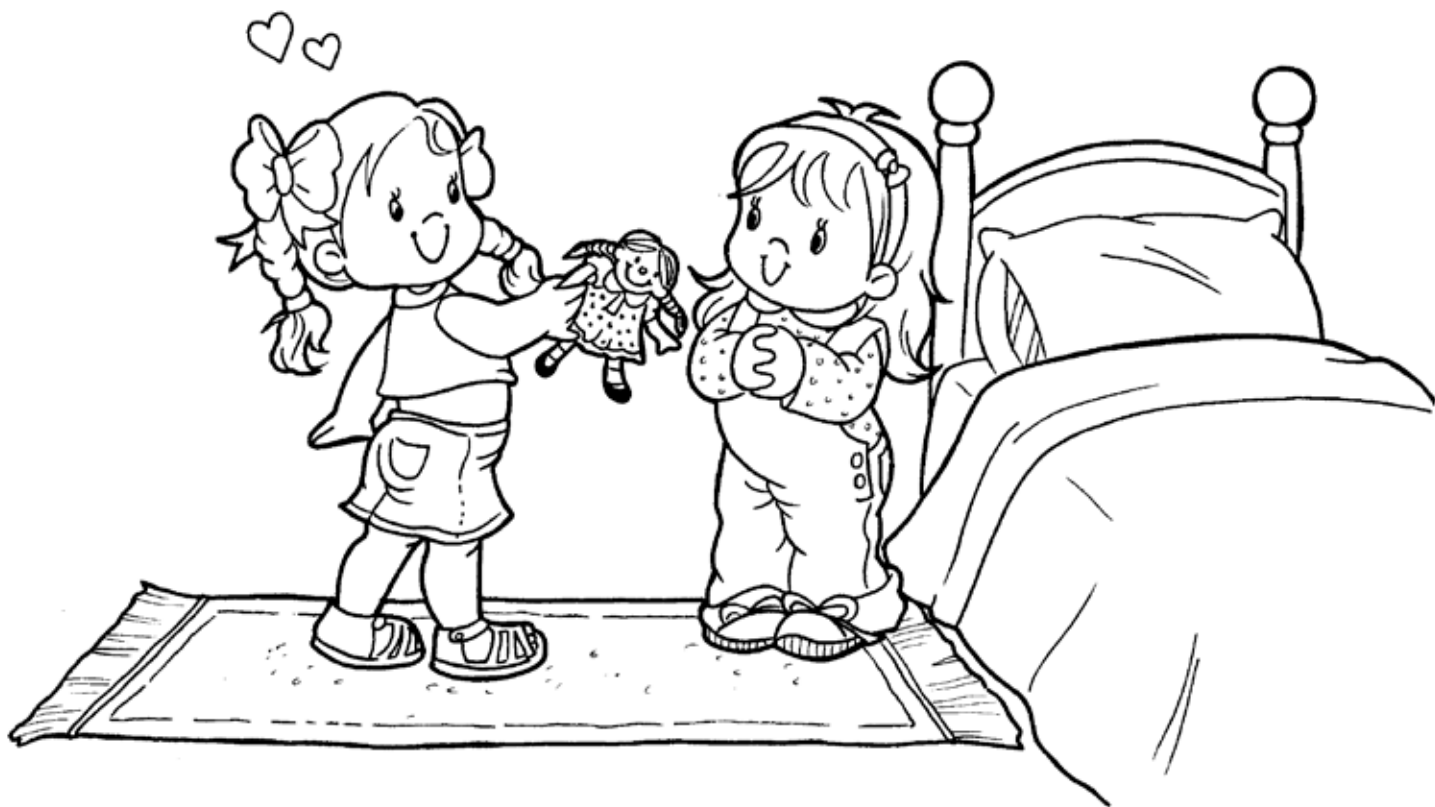
– Zane, completează Leul cel Ciudat, numele meu este Zane. Apoi se apropie încet de Kofi și îi spuse:

– Nu crede chiar tot ce ți se spune! Mai bine încearcă să cunoști chiar tu un leu înainte să crezi ce spun alții despre el.

Întrebări:

- A fost înțelept din partea lui Kofi să creadă ce a auzit de la antilope și vulturi despre Leul cel Ciudat?
- Cum s-a comportat Kofi la vederea lui Zane, leul cel alb? A dat el dovadă de curaj?
- Ce credeți, dacă cineva arată altfel decât noi sau se comportă puțin diferit, înseamnă că nu putem fi prieteni?
- Ați refuzat vreodată să vă jucați cu cineva fără ca măcar să-l fi cunoscut înainte? Ar fi un gest frumos?

Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii.

– Aristotel

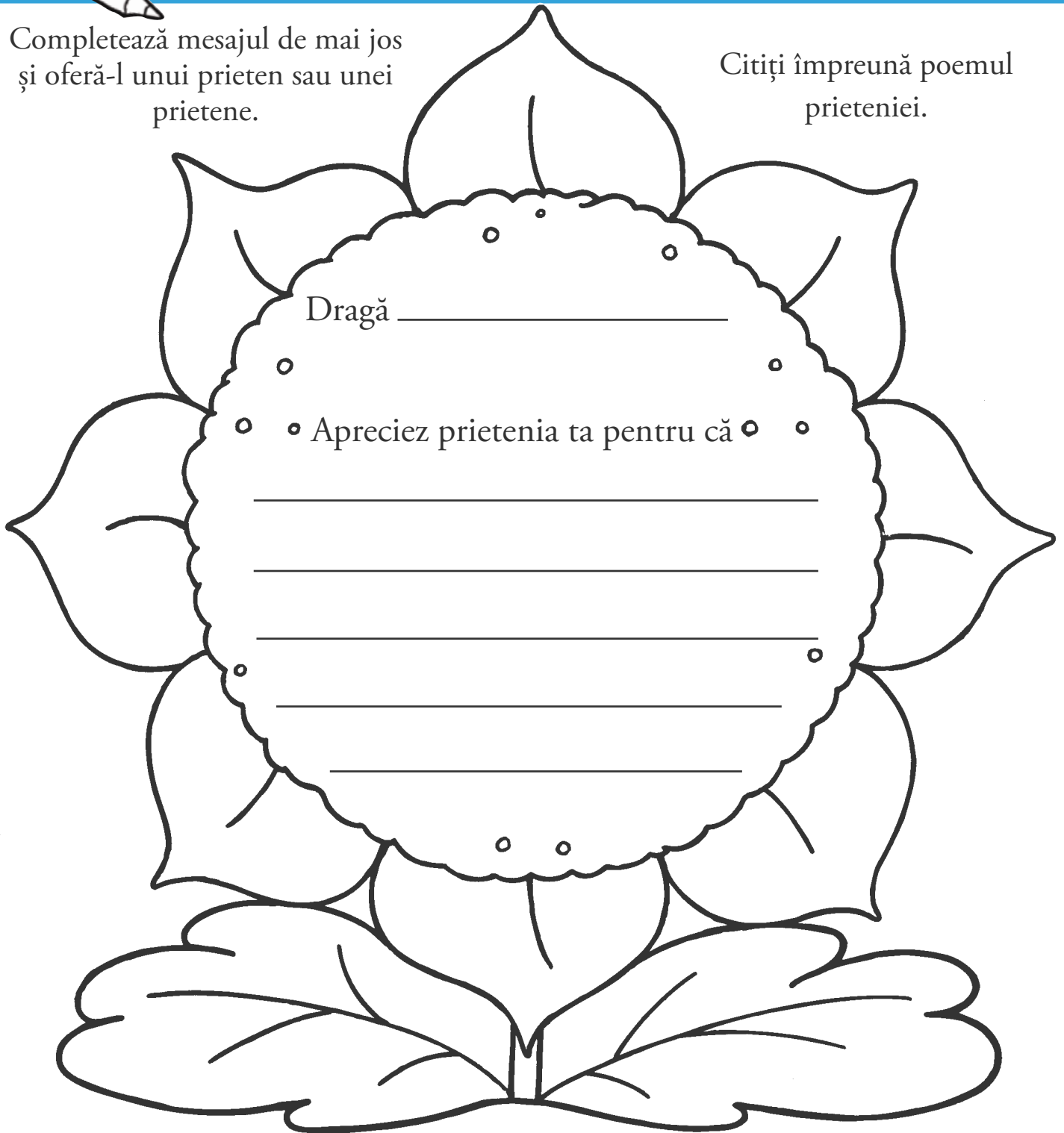
Activitate

Grădina prieteniei

Completează mesajul de mai jos
și oferă-l unui prieten sau unei
prietene.

Citiți împreună poemul
prieteniei.

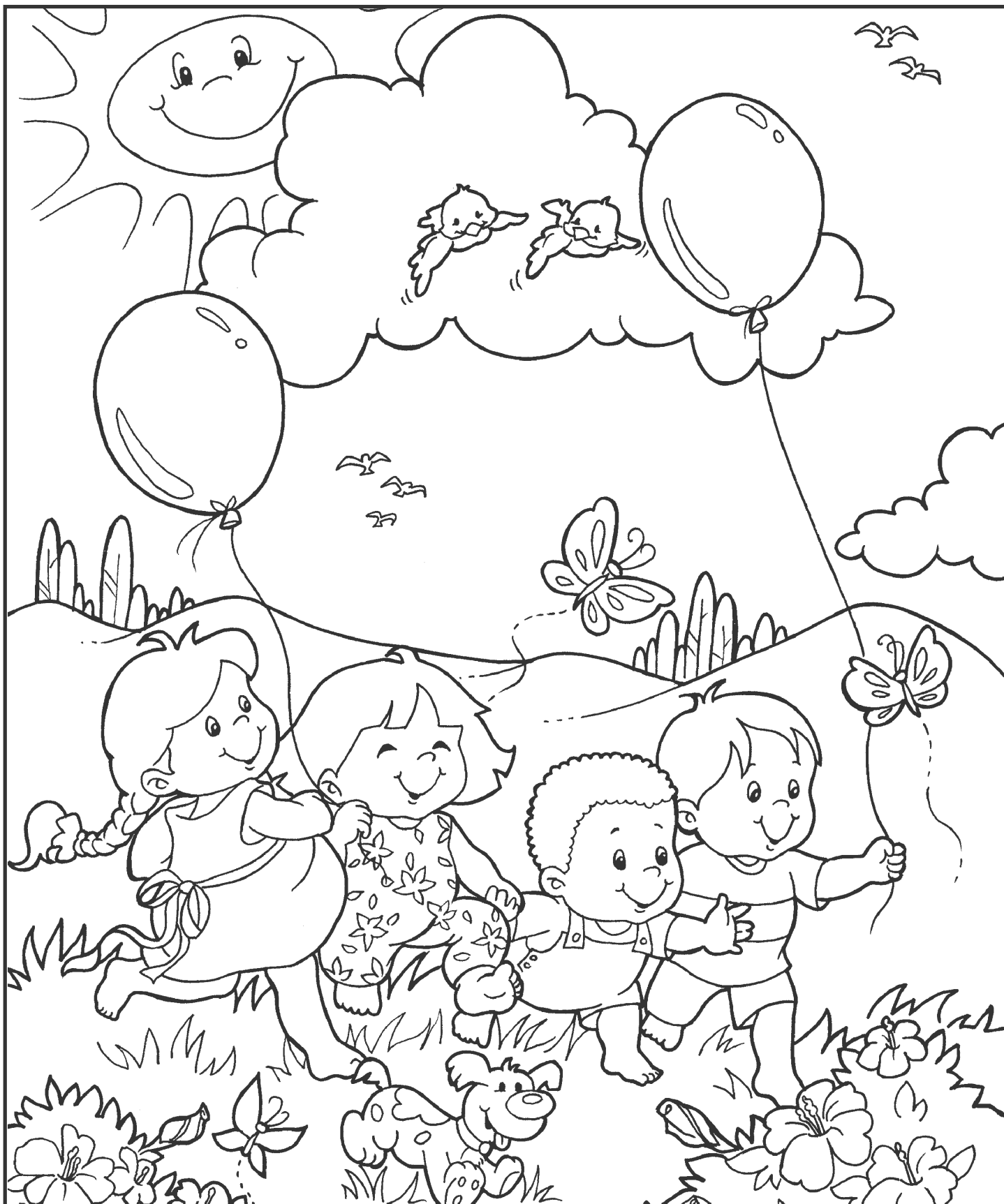

Prietenia e ca o grădină
Cu flori frumoase și deosebite.
Ea arată perfect doar când
Dragostea și grija sunt oferite.

Numai atunci, muguri noi și catifeleți
Zi de zi vor înflori,
Deoarece prietenia, ca o grădină,
An de an, frumusețea-și va spori.

Prietenia este o relație apropiată cu cineva drag. Prieteni adevărați îți sunt aceia care te iubesc și te apreciază pentru ceea ce ești, neinteresat și necondiționat și care te ajută să devii o persoană mai bună. Când ceva nu merge bine, prietenii sunt mereu de partea ta și te susțin atunci când ai nevoie de ajutor. Când prietenii sunt alături de tine, nu te simți niciodată singur!

Prietenii se joacă cu noi. Împărtășesc cu noi. Aleg să fie partenerii noștri. Ne complimentează. Ne ascultă. Ne binedispun.

Dăruirea

Cea mai mică pâine

Acum mulți ani, o foamete se abătu asupra unei țări îndepărtate și mâncarea era foarte greu de găsit. Într-un oraș mic, trăia un brutar care nu ducea lipsă de hrană.

– Sunt atât de mulți oameni în jurul meu care au nevoie de ajutor, se gândi brutarul. Nu îi pot ajuta pe toți, dar voi face tot ce pot.

Într-o zi, îi veni o idee. Nu peste mult timp, scoase din cuptor o tavă plină cu pâini coapte, proaspete și delicioase. Erau încă fierbinți, când brutarul le puse într-un coș, pregătindu-se să le ducă într-un parc din apropiere.

– Adună-i pe cei mai săraci copii pe care îi găsești, îi spuse brutarul asistentului său.

În scurt timp, o mulțime de copii flămânzi îl înconjură pe domnul cu inimă mare. Fură surprinși când scoase coșul și le spuse să ia o pâine pentru ei și familiile lor. Copiii erau bucuroși, dar vai! nu aveau deloc maniere, se împinseră și se luptară pentru a pune mâna pe cea mai mare pâine. Apoi o luară la fugă fără ca măcar să mulțumească brutarului. Doar o fetiță, Maria, așteptă liniștită până când ceilalți plecară, apoi se apropie tăcută și luă ultima și cea mai mică pâine de pe fundul coșului.

– Mulțumesc, domnule, spuse ea în șoaptă, și plecă spre casă.

– Ce copil drăguț! zise brutarul, în timp ce își freca gânditor bărbia.

Câteva zile mai târziu, brutarul a copt un alt lot de pâine și a chemat aceiași copii. Din nou Maria a rămas la urmă, cu cea mai mică pâine, și din nou ea îi mulțumi și plecă veselă spre casă.

Când mama Mariei tăie pâinea, fu uimită să găsească o grămadă de monede în mijloc. În scurt timp, Maria intră în fugă în brutărie, unde brutarul era ocupat cu munca. Ținând monedele în mână, ea îi spuse:

– Domnule, trebuie să le fi scăpat din greșală în aluat. Pofțiți monedele dumneavoastră.

– Nu a fost o greșală, micuța Maria, spuse brutarul și zâmbi. Am pus în mod intenționat banii de argint în cea mai mică pâine, pentru a te răsplăti pentru recunoștința ta. Fii mereu la fel de bună, recunoscătoare și mulțumită ca acum și vei fi răsplătită pentru asta. Spune-i mamei tale că banii sunt pentru voi.

**Dacă ai mult, dă și altora din bunurile tale, dacă ai puțin,
dă din inima ta. - proverb**

Întrebări:

- De ce a oferit brutarul pâine copiilor? Aștepta el vreo răsplată?
- Când cineva este bun cu noi, cum ne arătăm recunoștința?
- L-a impresionat pe brutar recunoștința Mariei?
- De unde ne dăm seama că Maria și mama ei erau foarte cinstite? Ce a făcut fetița după ce ea și mama au descoperit banii în pâine?
- Dacă arăți bunătate cuiva, cum crezi că se va purta persoana aceea cu tine în viitor? Crezi că faptele bune atrag fapte bune?

Un pahar cu lapte

Într-o zi, un băiat sărac, care vindea cărți din ușa în ușa pentru a-și plăti studiile universitare, își dădu seama că nu avea decât câteva monede la el și îi era foame. Decise că va cere mâncare la următoarea casă. Totuși, se rușină când o doamnă îi deschise ușa și, în loc de mâncare, ceru un pahar cu apă.

Ea își dădu seama că tânărului îi era foame, așa că îi aduse un pahar mare cu lapte. El îl bău încet, apoi întrebă:

– Cât vă datorez?

– Nu îmi datorezi nimic, îi răspunse ea. Niciodată nu pierzi atunci când dăruiești!

– Atunci vă mulțumesc din suflet!

În momentul în care Howard Kelly plecă din acea casă, nu numai că se simți mai puternic, ci și mai încrezător în oameni. Fusese pe punctul de a renunța.

Peste ani, doamna respectivă se îmbolnăvi grav. Doctorii din localitate o trimiseră la oraș. Acolo, doctorul Howard Kelly fu chemat pentru a o consulta. Când acesta auzi numele satului din care venea pacienta, se duse repede în salonul femeii.

Îmbrăcat în halatul său de doctor, intră să o vadă. O recunoscu imediat. Se întoarse în camera de observație, hotărât să facă tot ce îi stătea în putere pentru a-i salva viața. De atunci, acordă o atenție deosebită aceluia caz. După o luptă îndelungată, doamna ieși învingătoare. Își reveni complet!

Cum pacienta era sănătoasă, doctorul Kelly ceru biroului de administrație a spitalului să îi trimită factura cu toate cheltuielile, pentru a o aproba. O verifică și o semnă. În plus, mai scrise ceva pe marginea facturii și o trimise în camera pacientei.

Factura ajunsese la pacientă, însă acesteia îi era teamă să o deschidă, pentru că știa că suma va fi enormă, mai mult decât și-ar fi putut ea permite vreodată.

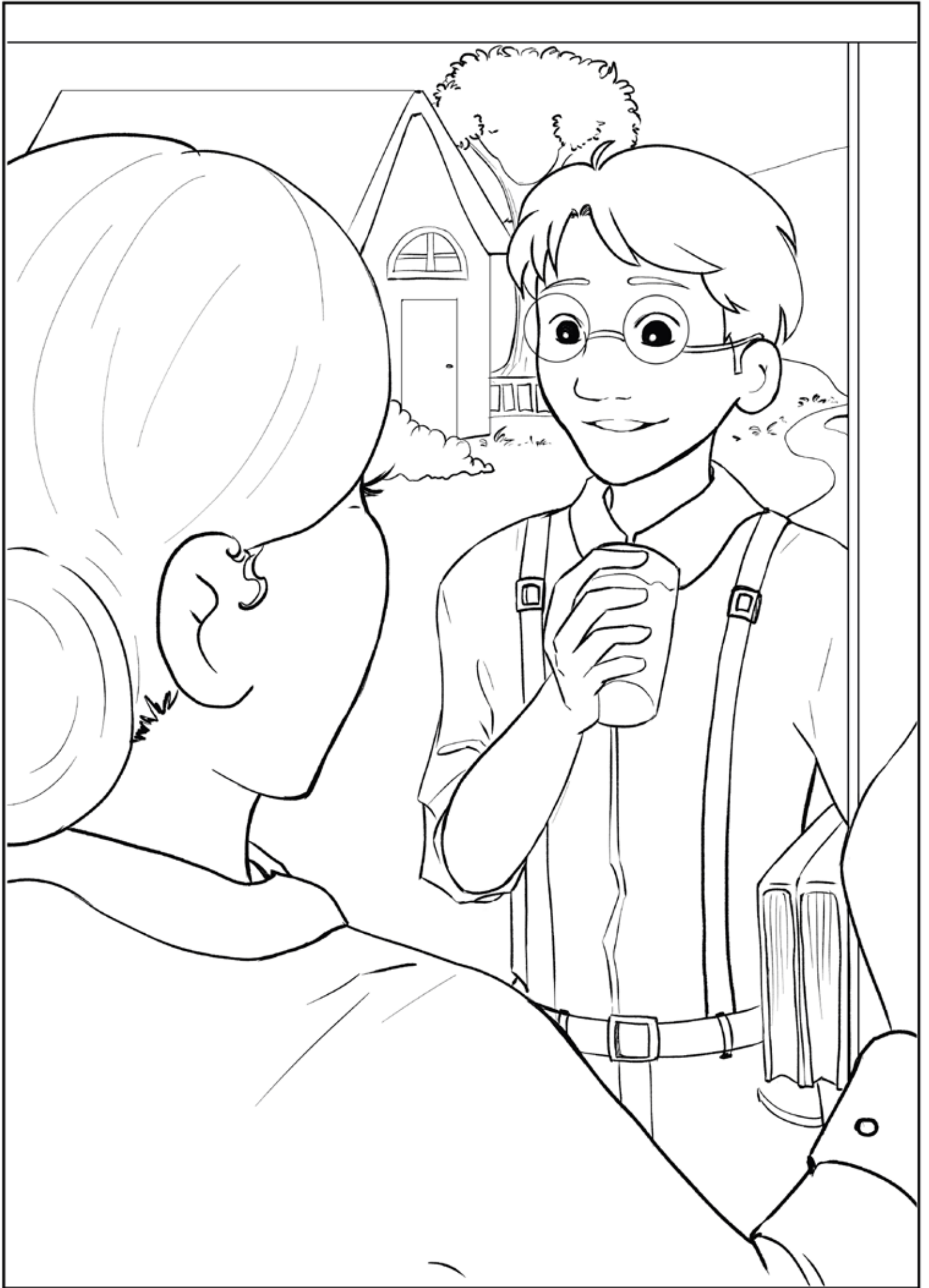
În cele din urmă o deschise și ceva îi atrase atenția. Pe marginea facturii erau scrise următoarele cuvinte: "Plătită integral cu un pahar de lapte, în urmă cu mulți ani." Semnată - Doctor Howard Kelly.

Lacrimi de fericire îi umplură ochii și se gândi: „Cu siguranță nu pierdem niciodată atunci când dăruim, ci binele pe care îl facem, mai devreme sau mai târziu, se va întoarce la noi!“

Întrebări:

- Ce ți se pare mai dificil, să ceri ceva sau să oferi? De ce?
- Când te simți mai fericit, atunci când ceri ajutor sau când îl oferi?
- Ce aștepti să primești în schimb atunci când ajuți pe cineva? Aștepti mulțumiri, recunoștință sau să ți se returneze serviciul cu prima ocazie? Crezi că cel pe care l-ai ajutat are obligația de a te ajuta la rândul său?
- Ți s-a întâmplat să oferi ceva și să primești o răsplată la care nu te așteptai, de la cineva la care nici măcar nu te-ai gândit? Crezi că este posibil așa ceva? Fă un experiment și încearcă!

Creăm și construim

Ai nevoie de:

Hârtie
Creion grafic
Creioane colorate
Foarfecă
Lipici

Poți să faci un Taumatrop pe care să-l împarți cu un prieten. (Vezi desenul cu cei doi prieteni care se joacă cu aceeași minge).

Cum să-l creezi:

- Colorează cele două desene exact la fel.
- Decupează pe liniile groase și îndoaie în două.
- Găurește foaia, cu grijă, cu un creion ascuțit în punctul negru de pe linia de împăturire, trecând creionul prin foaie.
- Lipește partea de jos a imaginilor de creion, ca în desenul de mai jos.
- Învârte creionul! Privește cum cei doi prieteni aruncă mingea de la unul la altul. Arată prietenilor ce ai realizat!

Creează un taumatrop

Îubește-ți

..... Împătu●ră aici .....

Aproapele

Dăruirea este, înainte de toate, un act profund și personal, izvorât dintr-o nevoie umană, aceea de a împărtăși, de a oferi ceva celuilalt; putem dăruia un lucru material sau putem dăruia din timpul nostru, un zâmbet sau o vorbă bună. O inimă care dăruiește nu așteaptă ceva în schimb. Nu-și dorește să fie văzută sau aplaudată pentru ce a oferit. Dăruiește, pur și simplu, simțind că face bine, că aduce o bucurie, o surpriză plăcută în viața unui om.

Onestitatea

Greșeala Emiliei

(Această poveste are loc prin anii 1950, când trebuia să învârti roțița ceasurilor de mână ca să funcționeze. De asemenea, ceasurile de mână de atunci nu erau rezistente la apă.)

Când încerci să ascunzi o problemă și să pretinzi că nu există, nu faci decât să complici lucrurile. Poveștile neadevărate și tăcerea pot face o greșeală să ajungă și mai mare decât a fost la început, așa cum a descoperit Emilia.

Exista un lucru pe care Emilia nu putea să îl facă. Nu putea să recunoască atunci când făcea o greșeală. Inventă povești cu care încerca să își acopere greșelile.

Bineînțeles că nu funcționa. Mama sa afla mereu. Oricât mințea Emilia, adevărul ieșea la suprafață.

Cu toate că mama aflase adevărul de fiecare dată, continua să mintă, cu aceleași rezultate triste. Totuși, într-o zi, se întâmplă ceva ce schimbă totul.

Era ziua de naștere a Emiliei și părinții ei i-au luat ceva deosebit - cel mai drăguț și frumos ceas de mână pe care îl văzuse vreodată! Era atât de fericită încât nici nu putea vorbi. Nu îndrăznise niciodată să speră că ar putea primi ceva atât de frumos.

Emilia își așază ceasul la mână și îl privi ore în șir. Ce mai, era un ceas adevărat și nu doar unul de jucărie ca cel pe care îl avusese înainte.

Mama și tata îi spusese să aibă mare grijă de un cadou așa scump. Trebuia să învârtă de roțiță încet și niciodată prea mult. Trebuia să și-l scoată de la mână când spăla vasele și, bineînțeles, înainte de duș sau baie.

– Dacă ai mare grijă de ceas, zicea tata, va rezista mult, mult timp.

– O, voi avea grijă de el, zise Emilia. Este cel mai frumos lucru pe care l-am avut vreodată.

A trecut o lună și, într-o seară, Emilia făcea baie. Se spălase pe cap și pe corp când, deodată, își dădu seama că încă mai purta ceasul ei prețios la mână. Emilia se panică și sări imediat afară din cadă. Își scoase ceasul de la mână și îl puse la ureche. Nu mai mergea!

– Vai! Strigă ea. Ceasul meu! L-am stricat. L-am stricat!

Apoi se gândi, „Ce-o să spună mama? Ce va spune tata?” Părinții ei erau buni și iubitori, dar Emilia credea că pur și simplu nu le putea spune adevărul teribil despre ce făcuse.

Ce putea face? Dacă nu purta ceasul, părinții vor suspecta oricum. Dacă îl purta și mama sau tata își dădeau seama că se oprișe, o vor întreba despre asta. Decise deci să inventeze o poveste despre ceas, ca să nu se afle niciodată adevărul.

Trecură câteva zile. Emilia încă mai păstra secretul pentru sine, dar într-o dimineață, la micul dejun, tata o întrebă cât era ceasul.

– Nu sunt sigură, spuse ea roșind. Din păcate, mi s-a oprit ceasul.

– S-a oprit? zise tata. Ai uitat cumva să învârti de roțiță, aseară?

– O, nu, nu, zise Emilia. Sigur am învârtit, dar, ei bine... pur și simplu s-a oprit.

– Ia să văd, spuse tata.

Emilia scoase ceasul de la mână și i-l dădu.

– E straniu, spuse tata, arată puțin încețoșat sub sticlă. Mă întreb ce i s-ar fi putut întâmpla.

– Și eu la fel, zise Emilia. Poate că s-a udat când m-a prins ploaia, aseară. Dar n-am crezut că apa ar putea să ajungă dincolo de sticlă.

– Nu, n-aș crede, zise tata. O să mă uit din nou la el când ajung diseară acasă. Când plecă tata, mama ceru să verifice și ea ceasul. Observă și ea sticla aburită.

– E foarte straniu, zise ea. Văd și eu stropi mititei de apă. Emilia, ești sigură că ai fost afară în ploaie cu ceasul?

– Da, da, mamă. Ploua destul de tare.

– Ba nu, nu aseară, spuse mama, devenind puțin suspicioasă. N-a plouat deloc aseară.

– Atunci trebuie să fi fost alaltăieri seara, zise Emilia, roșind și mai tare.

– Ești foarte sigură că apa din ceas este apă de ploaie? Întrebă mama.

– A, da... da, precis este, spuse Emilia.

– Sigur nu-i apă din baie? Întrebă mama.

– Nu, ăăă...da, adică nu; nu sunt sigură, zise Emilia, începând să tremure pe dinăuntru.

– Spune adevărul, Emilia. Te-ai băgat în cadă cu ceasul acesta la mână?

Emilia își dădu seama că nu avea rost să mai încerce s-o înșele pe mama.

– Da, zise ea.

– Atunci de ce mi-ai spus că ai ieșit în ploaie cu el?

– Fiindcă îmi era teamă de ce aveai să-mi spuneți, tu și cu tata.

– Când ai făcut asta?

– Săptămâna trecută, cred că luni.

– Vai, e mult prea târziu! Of, dacă mi-ai fi spus imediat, în loc să minți despre el tot timpul acesta!

– De ce?

– Fiindcă dacă mi-ai fi spus atunci, aș fi dus ceasul imediat bijutierului. L-ar fi uscat repede și nu s-ar fi întâmplat nimic rău. Acum, cu siguranță a ruginit tot și probabil că n-o să mai funcționeze niciodată.

– N-o să mai funcționeze niciodată! plânse sărmana Emilia. Ah, dacă ți-aș fi spus imediat adevărul! De ce oare am mințit? Acum mi-am pierdut ceasul superb pentru totdeauna!

Emilia a primit o lecție foarte, foarte grea în acea zi, dar, din fericire, vă pot spune că a învățat-o cu adevărat. După această întâmplare, de fiecare dată când era tentată să acopere o greșală cu povești false, Emilia își amintea de pățania cu ceasul ei frumos. Decise să spună întotdeauna adevărul, imediat.

Întrebări:

- Merită să spui o minciună? Îți aduce acest lucru vreun avantaj?
- Cum ar fi evoluat lucrurile dacă Emilia ar fi fost sinceră și ar fi spus adevărul?
- Tu ce ai fi făcut în locul Emiliei?
- Vorbește despre câteva situații în care ți-ar fi greu să spui adevărul. De ce ar fi totuși mai bine să nu recurgi la minciună, chiar dacă ți se pare dificil?

Prea multe pene

A fost odată o femeie care era foarte supărată pe fratele ei. Așadar, mergea peste tot spunând minciuni și povești rele despre el. Încerca foarte tare să-i întoarcă pe toți sătenii împotriva lui, cu vorbele urâte și bârfa ei. Dar cu cât vorbea mai mult, cu atât se întrista mai tare. Până la urmă, deveni foarte, foarte tristă și începu să-i pară rău de toate minciunile pe care le spusese.

În sfârșit, femeia se duse plângând la fratele ei, să-i ceară iertare.

– Am spus atâtea minciuni despre tine, zise ea. Te rog să mă ierți.

Fratele ei nu-i răspunse vreme îndelungată. Părea adâncit în gânduri. Până la urmă zise:

– Da, te voi ierta, dar mai întâi trebuie să faci ceva pentru mine.

– Ce vrei să fac? spuse ea, puțin surprinsă.

– Vino cu mine la biserică. Vom urca sus, în turnul clopotului și acolo îți voi arăta, spuse el. Dar mai întâi trebuie să iau ceva din cameră.

Când se întoarse din camera sa, fratele ei ducea sub braț o pernă mare cu pene.

– Bine, hai să mergem, zise el, foarte sobru.

Femeia nedumerită abia putea să se abțină să nu întrebe pentru ce era perna și de ce mergeau în turnul clopotului. Dar tăcu. Puțin obosiți, ajunseră în sfârșit în clopotnița bisericii.

Vântul adia încet prin ferestrele mari și larg deschise ale clopotniței. Din turn, puteau vedea până departe.

Deodată, fără să spună nimic, fratele ei rupse perna și lăsă toate penele din ea să cadă.

Vântul suflă penele și puful și le duse peste tot: pe acoperișuri, pe străzi, sub mașini, în copaci, în curțile caselor și până departe, în zare.

După ce privi un timp cum zburau penele, fratele se întoarse către sora lui și spuse:

– Acum vreau să mergi să aduni toate penele acelea pentru mine!

– Să adun toate penele? spuse ea surprinsă. Dar e imposibil!

– Da, știi, spuse fratele cel înțelept. Toate aceste pene sunt precum minciunile pe care le-ai spus despre mine. Nu poți opri ce ai început, chiar dacă-ți pare rău. Poate că poți spune câtorva oameni că ai mințit despre mine, dar vântul bârfei a purtat minciunile peste tot. Sufând într-un chibrit poți stinge flacăra lui, dar nu și incendiul forestier pe care acel chibrit îl poate începe.

Întrebări:

- Ai spus vreodată o minciună despre cineva, cum te-ai simțit și ce ai învățat din asta?
- Chiar dacă fratele ei a iertat-o, a putut sora să anuleze pagubele pe care le făcuse și să vindece răul pe care i l-a provocat fratelui ei?
- A spus vreodată cineva minciuni despre tine? Cum te-a făcut să te simți?
- În loc să spună minciuni, ce ar fi trebuit să facă sora din poveste când s-a simțit furioasă pe fratele ei?
- Gândește-te la ce neazuri mari se pot întâmpla când nu ești sincer sau când răspândești unele bârfe false despre alții. Ce trebuie să facem pentru ca astfel de lucruri să nu se întâmple?

Creăm și construim

Mesajul rotitor

Instrucțiuni:

- Colorează cercurile de mai jos și pune-le deasupra cartonului
- Decupează cele patru cercuri din hârtie, plus două cercuri, de aceeași dimensiune, din carton
- Lipește cercurile spate în spate, cu câte o bucată de carton între ele. Lipește fața BUCUROASĂ pe spatele cercului ADEVĂR și fața TRISTĂ pe spatele cercului MINCIUNĂ
- După ce s-a uscat lipiciul, perforază două găuri pe părțile laterale ale cercurilor (în dreapta și în stânga cuvintelor ADEVĂR și MINCIUNĂ, acolo unde vezi semnele)
- Taie două bucăți de aproximativ 12cm de elastic. Introdu capătul unui elastic într-una din găurile perforate și fă un nod care să fixeze elasticul acolo
- Repetă acțiunea cu cea de a doua bucată de elastic, pe care o vei înnoda în jurul celeilalte găuri
- Rotește capetele libere ale celor două elastice în jurul degetelor arătătoare
- Învârtește cercul de aproximativ 20 de ori, astfel încât să se răsucescă elasticele
- Trage de elastice spre exterior și privește cercurile cum se rotesc cu repeziciune. Ce observi? O față tristă atunci când minți și o față bucurasă atunci când spui adevărul.

Ai nevoie de:

Creioane colorate sau

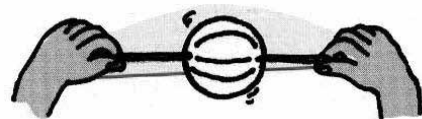
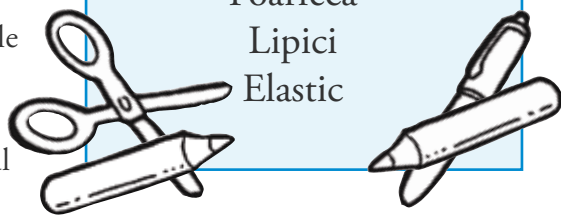
Creioane cerate

Carton

Foarfecă

Lipici

Elastic

Onestitatea este o calitate morală de mare preț, ce presupune judecată dreaptă și un acord între ceea ce simțim, spunem și facem. O persoană onestă și cinstită, susține adevărul, respectă regulile comunității în care trăiește și pune binele celorlalți mai presus de câștigul personal.

Onestitatea este metoda cea mai simplă prin care eviți transformarea unei greșeli într-un dezastru. – proverb

Bunătaea

Amintește-ți numele meu

Bună! Numele meu e Nicoleta și vreau să-ți spun o scurtă poveste.

Cu câțiva ani în urmă, familia mea s-a mutat într-o altă zonă a orașului. Am mers la o altă școală pentru că vechea mea școală era prea departe. Încă îmi aduc aminte de prima zi când am mers la noua mea școală. Aceasta era foarte mare, iar eu nu cunoșteam niciun copil. În timp ce mergeam pe aleea lungă spre ușa din față, apoi pe coridor spre noua mea clasă, îmi tremurau picioarele un pic. Mi-era foarte frică. Aș fi dorit să pot fugi acasă. Mă întrebam dacă îmi voi face prieteni în această școală. Mă vor plăcea copiii? Vor râde de mine? Poate că nu voi avea niciun prieten!

Într-un final, am găsit ușa de la clasă. Noul meu profesor mi-a zâmbit cu amabilitate și mi-a arătat unde să stau. Majoritatea copiilor stăteau deja jos, deci toți m-au urmărit cu privirea în timp ce mă îndreptam spre banca mea. Am auzit pe cineva chicotind. M-am așezat liniștită și am încercat să nu mă uit la nimeni, în caz că eram privită.

Profesorul a salutat clasa:

– Bună dimineața, copii!

Apoi profesorul a zâmbit și a spus:

– Ea este Nicoleta, noua noastră elevă. Ne bucurăm să o avem cu noi, și sper că o veți face să se simtă binevenită.

Mi-a fost prea teamă să mă uit la el. Mi s-a părut că profesorul a spus numele prea rapid, de aceea eram sigură că nimeni nu și-l va mai aminti.

După orele de dimineață, a sunat clopoțelul și toți copiii au fugit afară în curtea școlii să mănânce gustarea. Am ieșit încet în curte, întrebându-mă unde să stau. Toată lumea părea să aibă prieteni cu care să mănânce, dar eu mă simțeam prea timidă să merg și să stau lângă cineva. Așa că am stat singură, lângă un copac, în colțul curții.

Abia am scos cornurile pe care mama mi le împachetase, când o fată din clasa mea a venit și s-a așezat lângă mine. Mi-a zâmbit și a spus:

– Bună Nicoleta, numele meu este Sorina. Pot să stau și eu aici?

Am fost foarte surprinsă că a venit la mine, dar și că și-a amintit numele meu. Am fost foarte fericită.

– Sigur! Vrei niște cornuri? Nu pot să le mănânc pe toate, i-am spus.

S-a așezat lângă mine și am mâncat împreună. Mi-a povestit despre ea, familia ei și școală.

N-am uitat niciodată de bunătatea Sorinei, care a venit să vorbească cu mine când m-am simțit singură și că și-a amintit numele meu. M-a făcut să mă simt specială și că îi păsa cuiva de mine. Mi-am făcut o prietenă și am fost fericită.

De când am întâlnit-o pe Sorina și eu am încercat să-mi amintesc numele celorlalți. Acum știu că poți face pe cineva foarte fericit când îți amintești numele lui și îi arăți că vrei să îi fii prieten.

Întrebări:

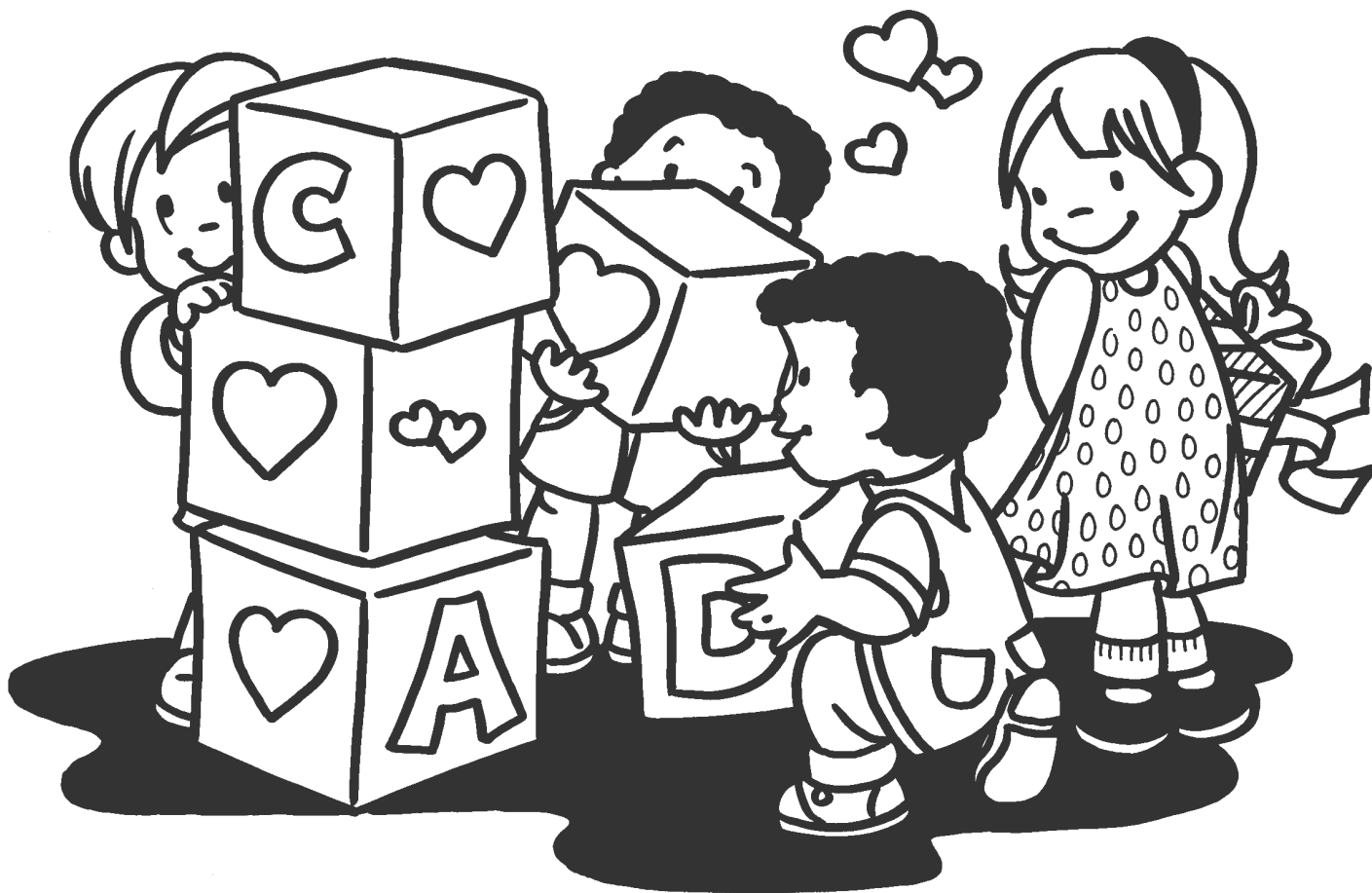
- Cum se simțea Nicoleta în timp ce mergea spre noua ei școală?
- În ce mod a fost Sorina amabilă cu Nicoleta?
- Ești amabil cu noii prieteni pe care îi întâlnești?
- Cum poți să ajuți oamenii care s-au mutat de curând în cartierul tău, să se simtă bineveniți? Ce poți să le spui sau să faci pentru ei? Ai vreun sfat despre cum poți să-ți amintești numele oamenilor, ca de exemplu să folosești numele lor adesea în conversație, sau să asociezi un lucru sau o altă persoană cu numele lor? În ce fel arăți iubire dacă îți amintești numele oamenilor?

Puțin mai bun

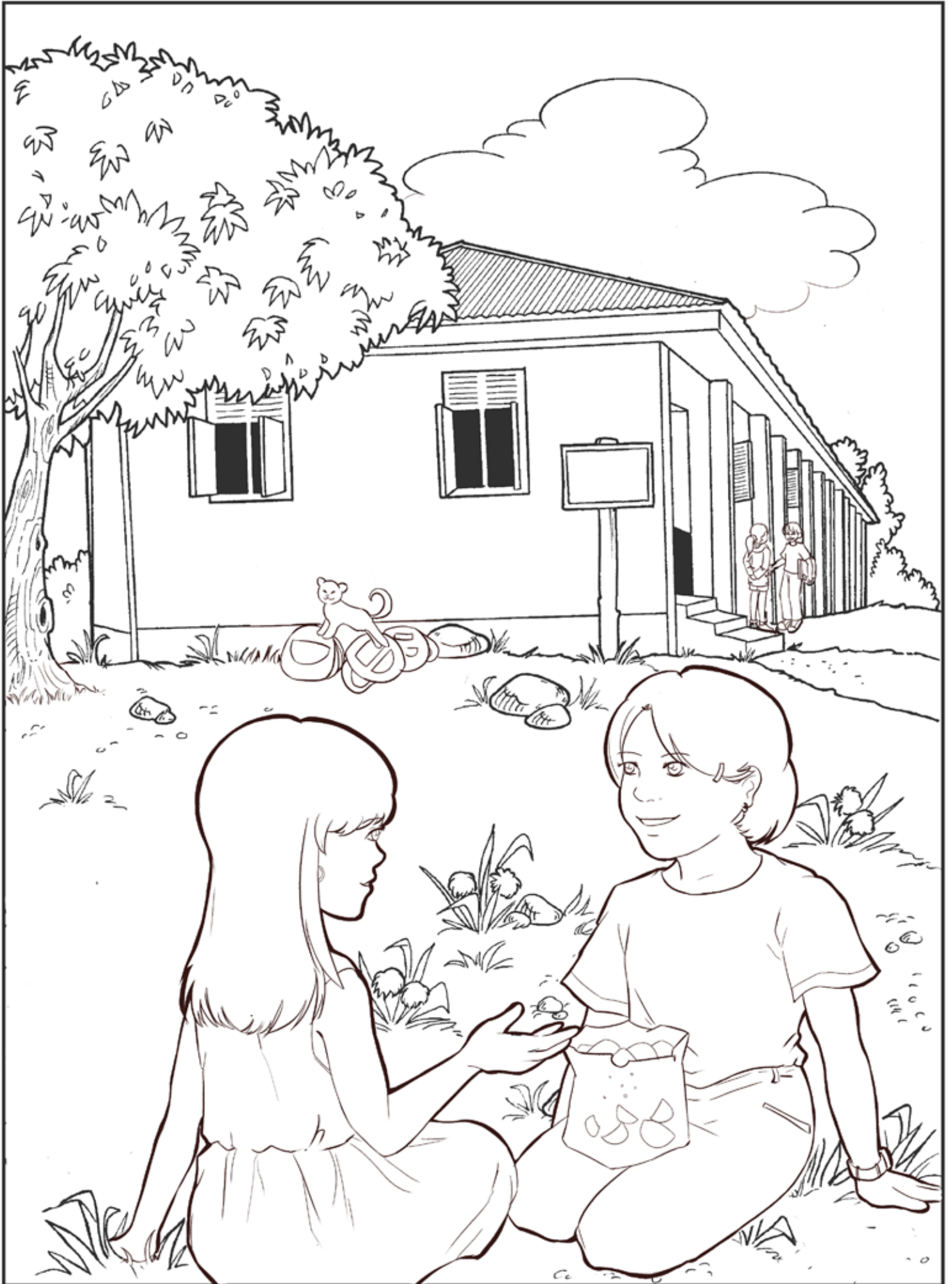
Vreau să fiu puțin mai bun,
Mai multe calități s-adun
De la cei din jurul meu;
Vreau să îi laud mai mult.

Vreau, când tare-am obosit,
Să fiu mai însuflețit.
La alții să mă gândesc
Mai mult decât la mine.

Vreau să fiu prietenos,
Puțin mai politicos,
Să-mi văd doar de treaba mea,
Clipă de clipă, zi de zi.

Soarele și vântul

Într-o zi, soarele și vântul se luară la harță. Vântul începu:

– Soare, eu sunt mult mai puternic decât tine. De fapt, eu sunt cea mai puternică forță a naturii!

Soarele îl privi dezaprobat și spuse:

– Dragă vântule, cred că te înșeli.

Vântul insistă, plin de mândrie:

– Dar e adevărat, eu sunt mult mai puternic decât tine!

Așa că deciseră să facă un pariu. Dacă soarele putea demonstra că este mai puternic decât vântul, acesta din urmă trebuia să aducă un serviciu oamenilor. Dacă vântul putea dovedi că el este mai puternic, atunci soarele trebuia să se ascundă în spatele unui nor, timp de două luni, astfel încât vântul să poată sufla mai tare.

Acum că vântul trebuia să-și demonstreze puterea, se uită în jur căutând un test pe măsură. Îl găsi curând:

– Îți voi dovedi că sunt mai puternic decât tine. Vezi, acolo jos, domnul acela îmbrăcat într-un palton?

– Da, răspunse soarele, neînțelegând ce încerca vântul să facă.

– Pariez că îl pot face să-și dezbrace paltonul mai repede decât ai putea tu, se umflă în pene vântul.

– Bine, zâmbi soarele, înțelegând planul vântului. Eu mă ascund în spatele acestui nor și te privesc de acolo.

Vântul se umfla tot mai tare, devenind din ce în ce mai mare.

– Ei, privește-mă! Fffff! HUUUU! PFHUUUUU!

Vântul era foarte obosit după atâta suflat. Nu părea să fi avut niciun efect, deoarece paltonul omului se afla încă pe el.

– Renunț! Cu cât suflu mai tare, cu atât domnul își strânge haina mai mult în jurul lui, se plânse vântul.

Soarele ieși din spatele norului și spuse:

– Acum este rândul meu. Îți voi arăta o cale mai bună.

Cu blândețe, îi spuse domnului:

– Bună ziua, prietene! Trebuie să fii tare obosit după ce ai bătut atâta drum. De ce nu te odihnești puțin la umbră?

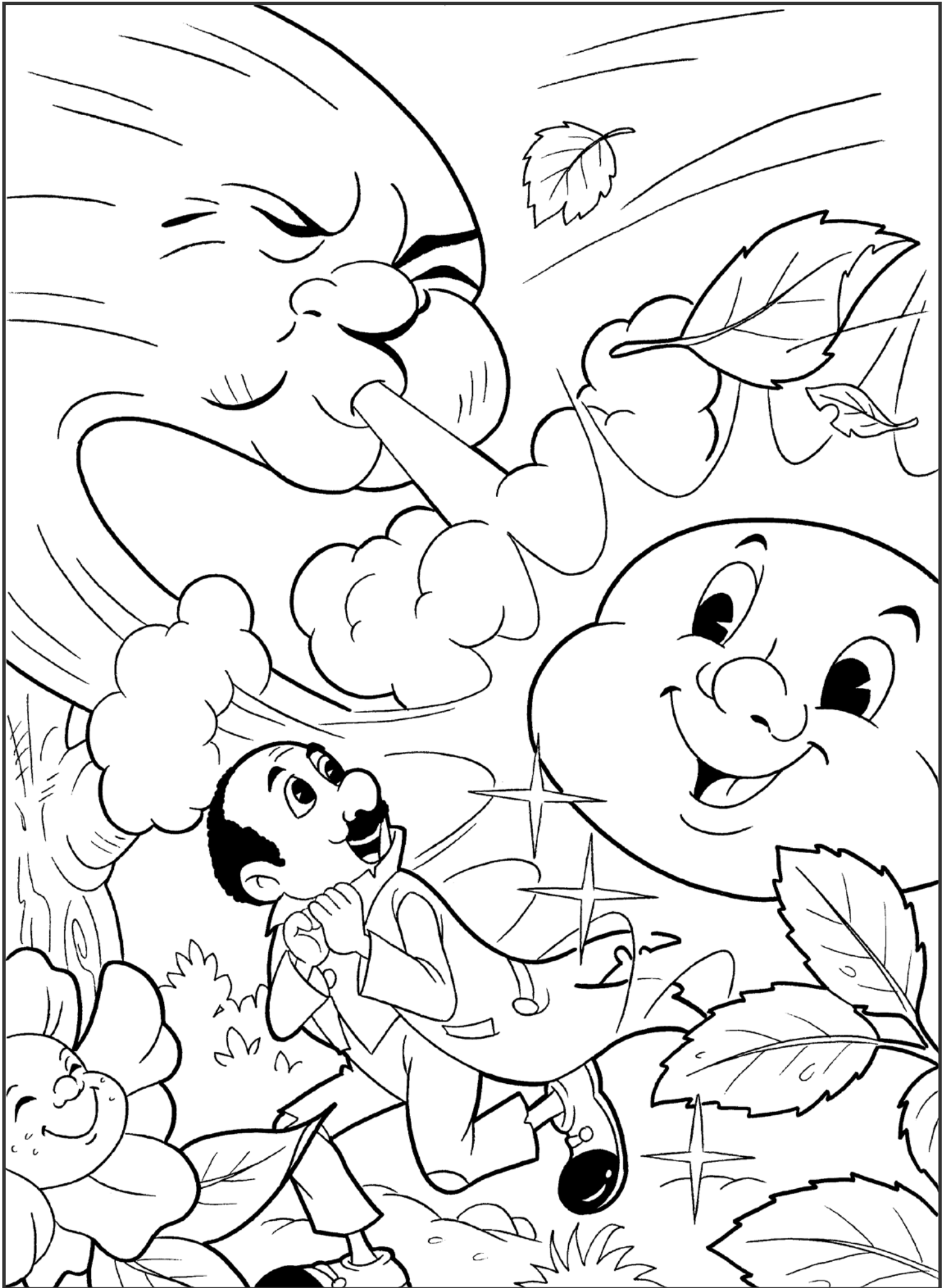
Domnul își șterse fața cu batista și spuse:

– Mulțumesc. Pfiu! Se face tot mai cald. Cred că-mi voi scoate paltonul.

Soarele se întoarse către vânt și spuse:

– Vezi? Blândețea și bunătatea sunt întotdeauna mai puternice decât furia și forța.

Vântul văzu că pierduse pariul, așa că se duse să facă un bine oamenilor, ajutând un velier să ajungă mai repede acasă.

Întrebări:

- Ce a funcționat mai bine, bunătatea soarelui sau furia vântului?
- Vorbiți despre faptul că bunătatea este mai puternică decât forța. Ce lucruri pot fi obținute prin bunătate și blândețe, dar nu și prin forță?
- De ce este mai bine să încerci să convingi pe cineva cu bunătate, decât să-l forțezi să își schimbe părerea? Explicați sensul proverbului: „Un om forțat să se declare convins, își va păstra totuși propria opinie”.

Bunătatea este sufletul lui Dumnezeu pe pământ.

– T. Dume

Presară raze de lumină

Umple-ți inima și mintea cu iubire
Și găsește ceva frumos de spus,
Presară raze de lumină-n jur,
Din zori, pân' la apus.

Creăm și construim

Buzunarele bunătații

Instrucțiuni:

- Lipește trei plicuri pe bucata de carton sau pânză, unul pentru familie, unul pentru prieteni și unul pentru vecini. Opțional, dacă știi să coși, poți face plicurile din pânză și le poți împodobi cu broderii.
- Colorează cuvintele „Fii bun” și inimioarele de mai jos, apoi decupează-le. Decorează cu ele cartonul pe care ai lipit plicurile.
- Scrie pe o altă foaie de hârtie idei despre cum ai putea să-ți arăți bunătaatea față de familia ta, de prieteni sau de vecini. Decupează ideile pe care ți le-ai notat și pune-le în plicurile corespunzătoare, de pe carton.
- Agață acest panou pe un perete sau pe o ușă și lasă pe toată lumea să se inspire din ideile tale. Poți chiar să adaugi mai multe, pe măsură ce îți vin.

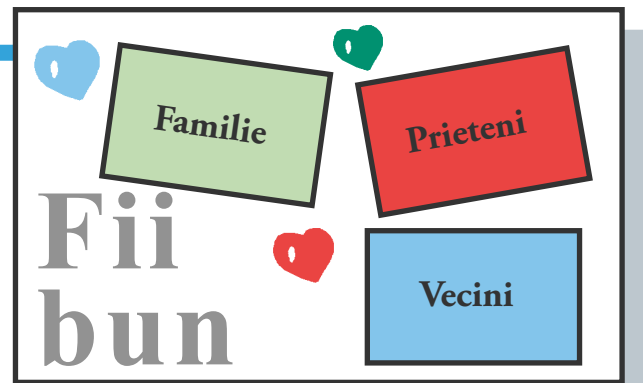
Ai nevoie de:

Carton, hârtie cartonată sau pânză

Hârtie colorată sau plicuri cerate sau markere

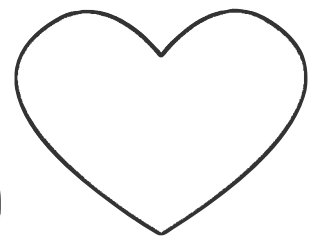
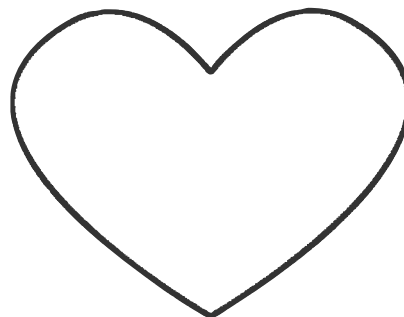
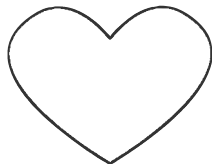
Lipici sau bandă adezivă

Foarfecă

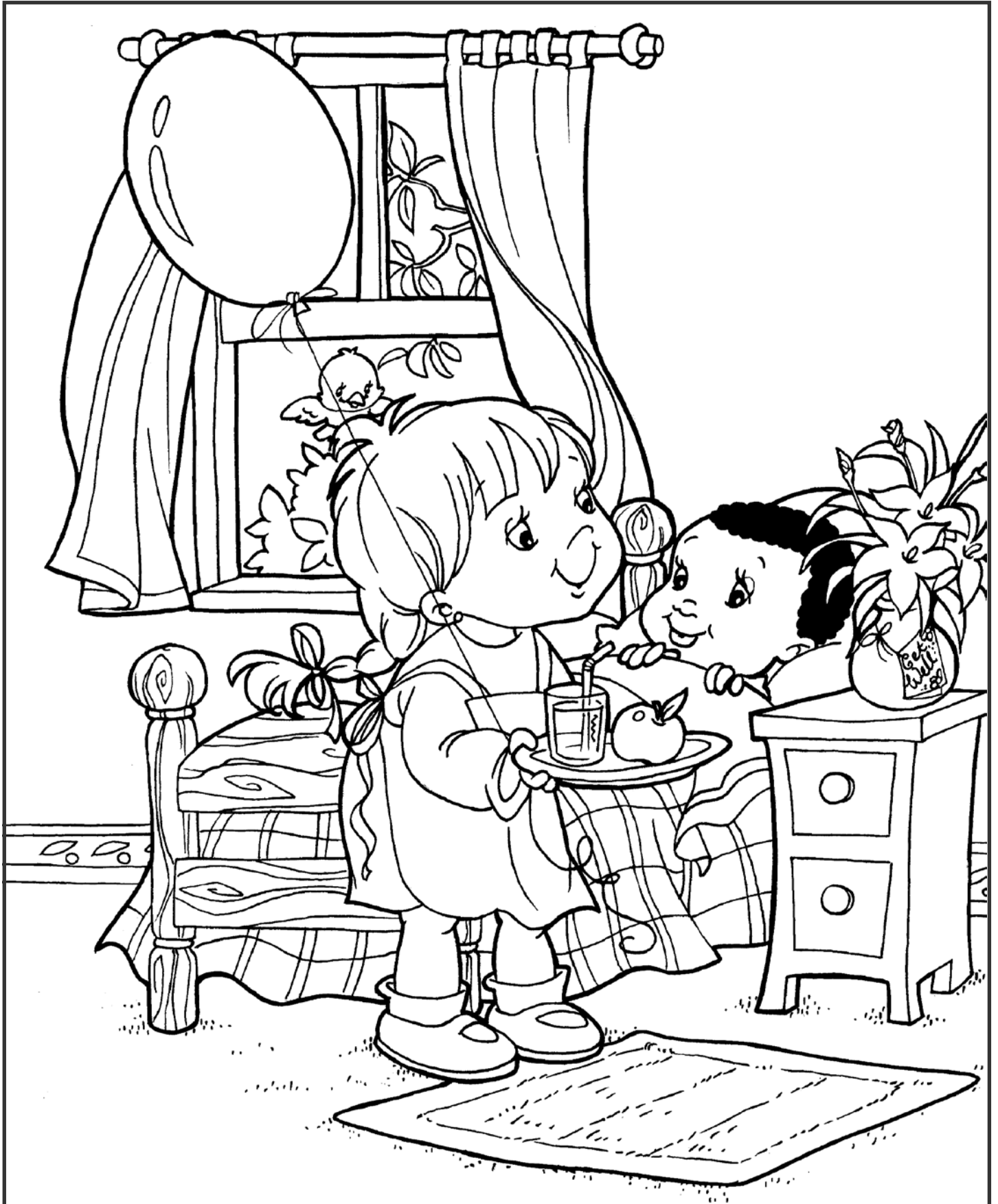
Fii

bun

Bunătatea este un dar. Când o oferi celorlalți, îi îmbogățești și pe ei, și pe tine.

Cum definim bunătatea? **Bunătatea** înseamnă pace, răbdare, toleranță, dărnicie și iubirea pentru oameni. A fi bun înseamnă a fi folositor altora, a te pune la dispoziția lor, ca să-i ajuți, a fi generos și cu inima deschisă față de suferințele celorlalți. Bunătatea este dragostea care se manifestă în lucrurile mici și aparent neînsemnate; este respectul față de simțămintele și personalitatea celuiilalt.

Luarea deciziilor

Trambulina

Eu și familia mea trăiam lângă râul Congo, în țara cu același nume, aflată în Africa. Locuiam într-un mic sat pescăresc, nu la fel de populat sau de avansat ca un oraș, dar eram fericiți și ne aveam unul pe altul. Aveam mulți prieteni care trăiau în sat și întotdeauna îmi plăcea să povestesc cu ei și să ne jucăm împreună.

Trăiam o viață foarte simplă, dar aveam tot ce ne trebuia.

Într-o zi, un grup de turiști a venit în orașul nostru și tatăl meu a decis să îi ducă într-un tur al râului, pentru a admira natura sălbatică și pentru a vedea cum pescuiau cu plasele și sulițele noastre. Tatălui meu îi plăcea să învețe și să ajute pe alții, căci avea un suflet bun.

Nu după mult timp, aceasta a devenit o tradiție și vestea despre satul nostru frumos s-a răspândit. Turiștii au început să vină în satul nostru și de multe ori tatăl meu sau unul dintre ceilalți săteni îi duceau într-un tur, să vadă priveliștile.

În semn de apreciere pentru ospitalitatea noastră, ne spuneau povești despre țările lor, cum era viața și ce fel de meserii existau acolo, precum și despre mâncarea și cultura lor. Eu și prietenii mei am învățat astfel foarte mult.

Nu voi uita niciodată acea zi când eu și prietenii mei am luat în pădure una dintre plasele de pescuit cele mai mari și mai bune ale tatălui meu. Am legat fiecare dintre colțuri de un copac și am început să sărim pe ea. Unul dintre turiști ne spusese despre un lucru numit trambulină și a asemănat-o cu o plasă pe care puteai să sari. Fiind extrem de curioși, ne-am decis să încercăm. Așa că am luat o plasă și ne-am furișat afară din sat cu ea, în timp ce tatăl meu era plecat într-o călătorie scurtă. Eram sigur că nimeni nu va afla.

Tatăl meu ne spusese mereu să avem grijă de plasele de pescuit, pentru că o plasă puternică și bună este necesară pentru a prinde pești. Durează mult timp să faci o plasă și tatăl meu nu ar fi aprobat niciodată ca noi să ne jucăm cu ele.

Apoi, de ce ne era teamă nu am scăpat: a apărut o gaură micuță, care apoi a devenit tot mai mare. Ne-am oprit repede din sărit, ca nu cumva să se rupă și mai tare.

– Ce mă fac acum? m-am gândit. Cum voi spune vreodată tatălui meu ce s-a întâmplat? Poate nu ar trebui să-i spun. Pot să o îngrop undeva și atunci el nu va ști ce s-a întâmplat cu plasa. Va crede că cineva a furat-o. Atunci nu va fi supărat pe mine pentru că i-am rupt plasa preferată.

În timp ce acele gânduri îmi treceau prin minte, mi-am amintit de o întâmplare petrecută cu un an înainte, când m-am confruntat cu o situație similară. Era ziua de naștere a tatălui meu și mă trezisem devreme, într-o dimineață, cu sora mea, să prindem niște pești. Planul nostru, în acea zi specială, era să-i pregătim tatălui un mic dejun surpriză, din pești proaspeți.

Fără să întreb, am împrumutat sulița tatălui meu, am prins câțiva pești, dar când l-am prins pe ultimul, sulița mi-a alunecat din mână și a căzut în apă. Am încercat să o prind, dar nu am putut.

Apoi m-am confruntat cu decizia de a-i spune tatălui meu ce s-a întâmplat sau nu. Am știut că, deși nu cerusem permisiunea lui să folosesc sulița, ceea ce se întâmplase fusese

un accident și probabil că va înțelege. Am decis să risc și să spun adevărul. Tatăl meu m-a iertat în ziua aceea. A spus că intenția mea a fost bună.

De data asta, însă, situația era diferită. Acum nu încercasem să fac ceva bun. Am vrut doar să mă distrez, cu toate că știam că tatăl meu nu ar fi fost de acord.

– Acum chiar am dat de bucluc! Ce mă fac? m-am gândit. Să spun adevărul? Da, trebuie. Trebuie să spun adevărul, nu există nicio altă cale. Tatăl meu a fost întotdeauna bun cu mine, așa că trebuie acum să-mi recunosc greșeala și să-i cer iertare.

Mi-am dat seama că am făcut o alegere bună. Cu capul plecat și târând plasa ruptă în urma mea, m-am întors acasă. Tatăl meu era acasă și mă aștepta. Văzând tristețea de pe fața mea în timp ce mă apropiam, m-a luat în brațe și m-a ținut aproape.

– Te-am dezamăgit, tată. Eu și prietenii mei ne-am jucat în pădure cu plasa ta preferată, încercând să facem ceea ce turiștii au numit „trambulină”. Știi că mi-ai spus să nu mă joc niciodată cu plasele de pescuit, dar eu nu te-am ascultat. Plasa s-a rupt. Merit să fiu pedepsit. Îmi pare atât de rău!

Mă așteptam ca tatăl meu să răspundă cu cuvinte de mustrare, știind că asta merit.

– Sunt trist de această pierdere, a spus el. Dar mai important este faptul că sunt mândru de tine, pentru că ai fost sincer cu mine. Știu cât de greu e să spui adevărul și să recunoști că nu ai ascultat și ai greșit. Ai fi putut încerca să spui o minciună, dar ai ales să fii sincer cu mine și de asta sunt mândru de tine. Te iert, fiul meu. Vom repara plasa împreună și învățând cum să repari o plasă, vei putea apoi să-ți faci singur o ...cum ai numit-o?...O trambulină care nu se rupe atât de ușor.

Cât de fericit am fost că am ales să spun adevărul, chiar dacă a fost greu pentru mine, iar admirația pentru tatăl meu a crescut, văzând abilitatea lui de a ierta. Am simțit o mare eliberare când am fost sincer. Minciuna distruge încrederea, dar adevărul ne eliberează și ne apropie unii de alții.

Întrebări:

- Ce s-a gândit băiatul când a luat plasa de pescuit a tatălui său? A vrut el să-și supere tatăl?
- A fost greu pentru el să se hotărască să spună adevărul? De ce?
- Este important să fim mereu sinceri? De ce?
- Ce vor crede prietenii noștri despre noi dacă spunem mereu adevărul? Vor căpăta încredere în noi?
- Amintește-ți o situație în care a trebuit să iei decizia de a spune adevărul sau de a minți. Povestește despre ce a fost vorba și ce decizie ai luat. Cum te-ai simțit după aceea? Afectează deciziile pe care le luăm modul în care ceilalți oameni ne privesc?
- Dacă ai mințit de multe ori și te hotărăști dintr-o dată să te schimbi și să spui mereu adevărul, îți va fi ușor să câștigi încrederea celor din jur?

O faptă bună

Lordul Palmerston se afla în trăsura lui, în drum spre Parlament*, când un anumit sunet îi stârni curiozitatea. Lovi ușor cu degetele în scaunul vizitiului, pentru a-i atrage atenția, în timp ce-și scoase capul pe fereastră.

– Vizitiu, oprește aici! strigă el.

Vizitiul opri trăsura numaidecât:

– Da, domnule! Vă pot ajuta cu ceva?

– Așteaptă aici, te rog. Tocmai am văzut o fetiță care a scăpat pe jos un urcior cu lapte, spuse lordul și coborî din trăsură, îndreptându-se către fetița care plângea.

Se aplecă, o privi cu blândețe și spuse:

– Gata, gata, copilă. Nu mai plânge. Spune-mi, ce s-a întâmplat?

– Urciorul meu! Mi-a scăpat din mâini și s-a spart, iar laptele s-a vărsat. Acum, frații și surorile mele mai mici nu vor avea ce mânca la micul dejun.

Fetița încercă să-și oprească lacrimile.

– Sărăcuța de tine! Hai, ridică-te! Uite aici o batistă. Șterge-ți ochii și încearcă să fii curajoasă, îi spuse lordul.

– Mulțumesc, domnule. Cine sunteți? întrebă fetița.

– Sunt Prim Ministrul** Reginei Victoria, dar sper ca astăzi să fiu doar prietenul tău.

Fetița nu înțelese prea bine, așa că întrebă:

– Cum vine asta, domnule?

Lordul Palmerston se căută prin buzunare, dar descoperi că erau goale. Se gândi o clipă, apoi spuse:

– Nu am bani la mine în clipa asta, dar dacă vii mâine aici, la aceeași oră, îți voi plăti atât urciorul cât și laptele.

– Sunteți foarte bun, domnule, spuse fata zâmbind. Voi fi aici mâine.

– Atunci, pe mâine!

Lordul Palmerston o salută pe fetiță, alergă înapoi la trăsură și se duse la treburile sale, în Parlament.

În dimineața următoare, se duse din nou la muncă. În ziua aceea, avea loc o ședință foarte importantă a Cabinetului***, care urma să decidă viitorul țării.

Președintele lovi cu ciocănelul, pentru a atrage atenția tuturor:

– Atențiune, atențiune! Declar deschisă ședința Cabinetului!

Lordul Palmerston își aminti de promisiunea făcută fetiței și se întoarse către colegul care stătea lângă el:

– Scuzați-mă, cât este ora?

– După ceasul meu, este nouă și un sfert, răspunse acesta.

Lordul Palmerston își strânse lucrurile și se îndreptă spre ușă.

– Mulțumesc! Mă întorc imediat. Am o treabă foarte importantă de rezolvat.

- Ce treabă poate fi mai importantă decât această ședință a Cabinetului? întrebă colegul său.
- O promisiune pe care am făcut-o unei fetei.
- O promisiune... unei fetei? Lord Palmerston, ai înnebunit?
- Domnule, să arăți bunătate unui copil cântărește mai mult în ochii lui Dumnezeu decât o sută de ședințe ale Cabinetului. O zi bună!

Lordul Palmerston

Politician britanic remarcat pentru eforturile sale de a menține echilibrul puterii în Europa. A ocupat funcțiile de Ministru de Externe (1830-1834, 1835-1841 și 1846-1851) și de Prim Ministru (1855-1858 și 1859-1865).

Întrebări:

- Ce a determinat un om atât de important precum Lordul Palmerston să facă o faptă bună pentru o fetiță pe care nici măcar nu o cunoștea? Nu avea lucruri mai importante de făcut?
- Tu ce ai face dacă ai vedea pe cineva care are nevoie de ajutor?
- De ce este important să-ți ții promisiunile față de alții pentru a-ți arăta bunătatea față de ei? Crezi că Lordul Palmerston a luat decizia corectă? Tu ce ai fi făcut în locul lui? Cum crezi că s-a simțit fetița când el s-a întors a doua zi pentru a-și ține promisiunea?

---

*Parlament: un grup de persoane pe care locuitorii unei țări le-a ales ca să îi reprezinte (să ia decizii în locul lor) atunci când se creează legi noi sau când se dorește rezolvarea unor probleme naționale (care îi interesează pe toți oamenii din țara respectivă).

**Prim Ministru: cel mai important om din țară, după rege/regină sau președinte.

***Cabinet: un grup de specialiști în diferite domenii, aleși de Prim Ministru, cu care acesta se sfătuiește înainte de a lua decizii.

Creăm și construim

Balanța deciziilor

Instrucțiuni:

- Fă o balanță din hârtie, folosind tiparele de pe pagina următoare.
- Decupează toate formele de acolo, urmând conturul liniilor continue.
- Lipește secțiunile cu linii punctate de formele notate cu literele corespunzătoare.
- Folosește întrebările de mai jos sau creează altele noi. Așază-le pe un taler al balanței. Notează răspunsurile la aceste întrebări, arătând cum ai luat aceste decizii și așază bilețelele pe celălalt taler al balanței.
- Atașează cu o piuneză vârful balanței de hârtia cartonată.

Ai nevoie de:

Hârtie cartonată
Hârtie obișnuită
Foarfecă
Lipici
Creion
Piuneză

Nu îți găsești o șosetă. Ce poți face?

Ai teme de făcut, dar preferi să faci altceva. Ce crezi că ar trebui să faci?

Un prieten de-al tău s-a îmbolnăvit și este singur. Planul tău era să mergi cu ceilalți prieteni să vă jucați cu mingea. Ce vei face?

Afli că prietenii tăi vor să iasă undeva să se distreze. Îți dorești foarte mult să mergi, dar nu știi dacă părinții îți vor da voie. Ei nu sunt acasă, deci nu îi poți întreba. Ce ar trebui să faci?

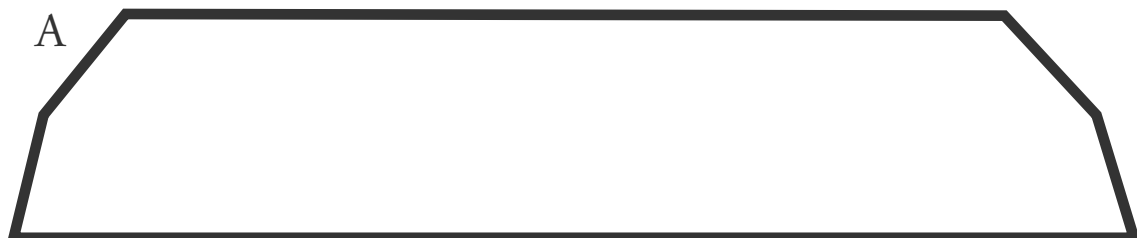
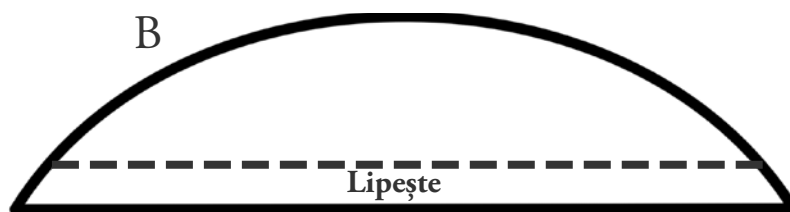
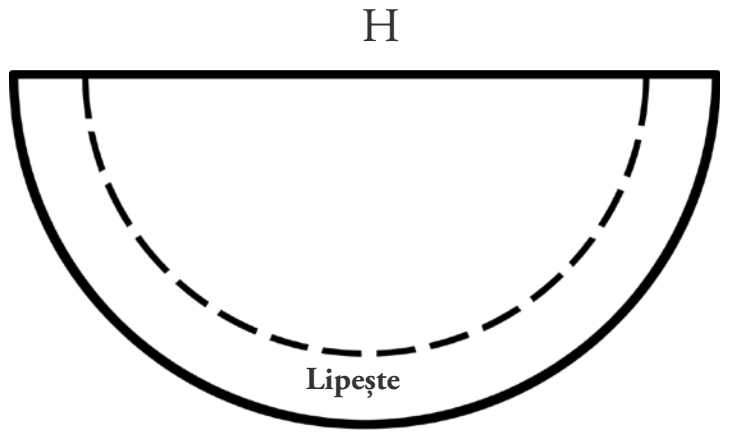
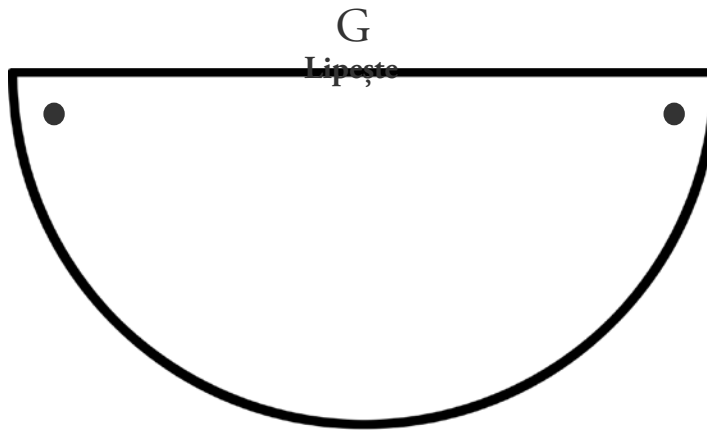
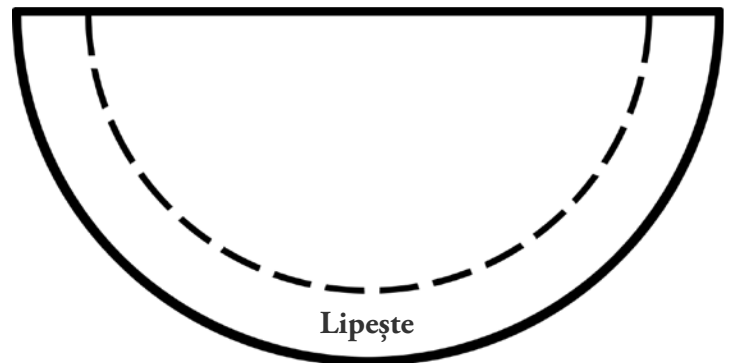
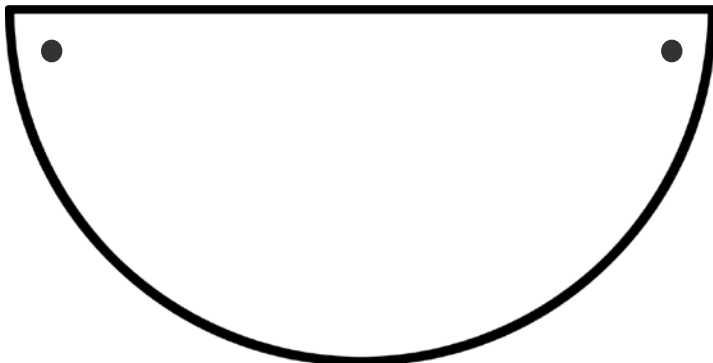
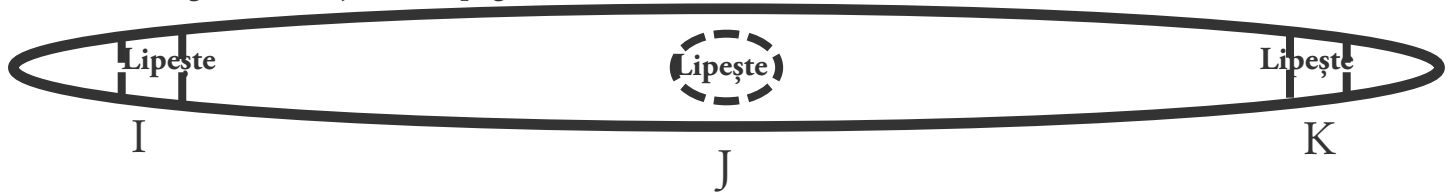
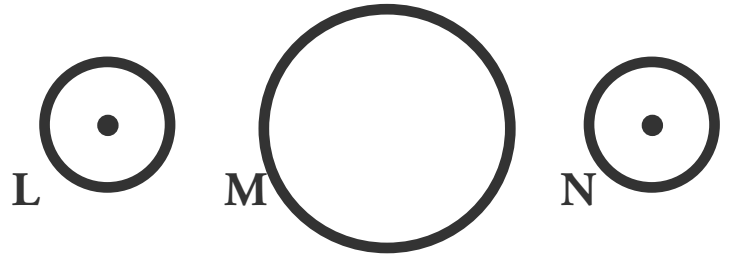
Sora ta ți-a pierdut cartea preferată și ți se pare mult prea dificil să o ierți. Ce crezi că ar trebui să faci?

Întrebări – voi decideți răspunsul

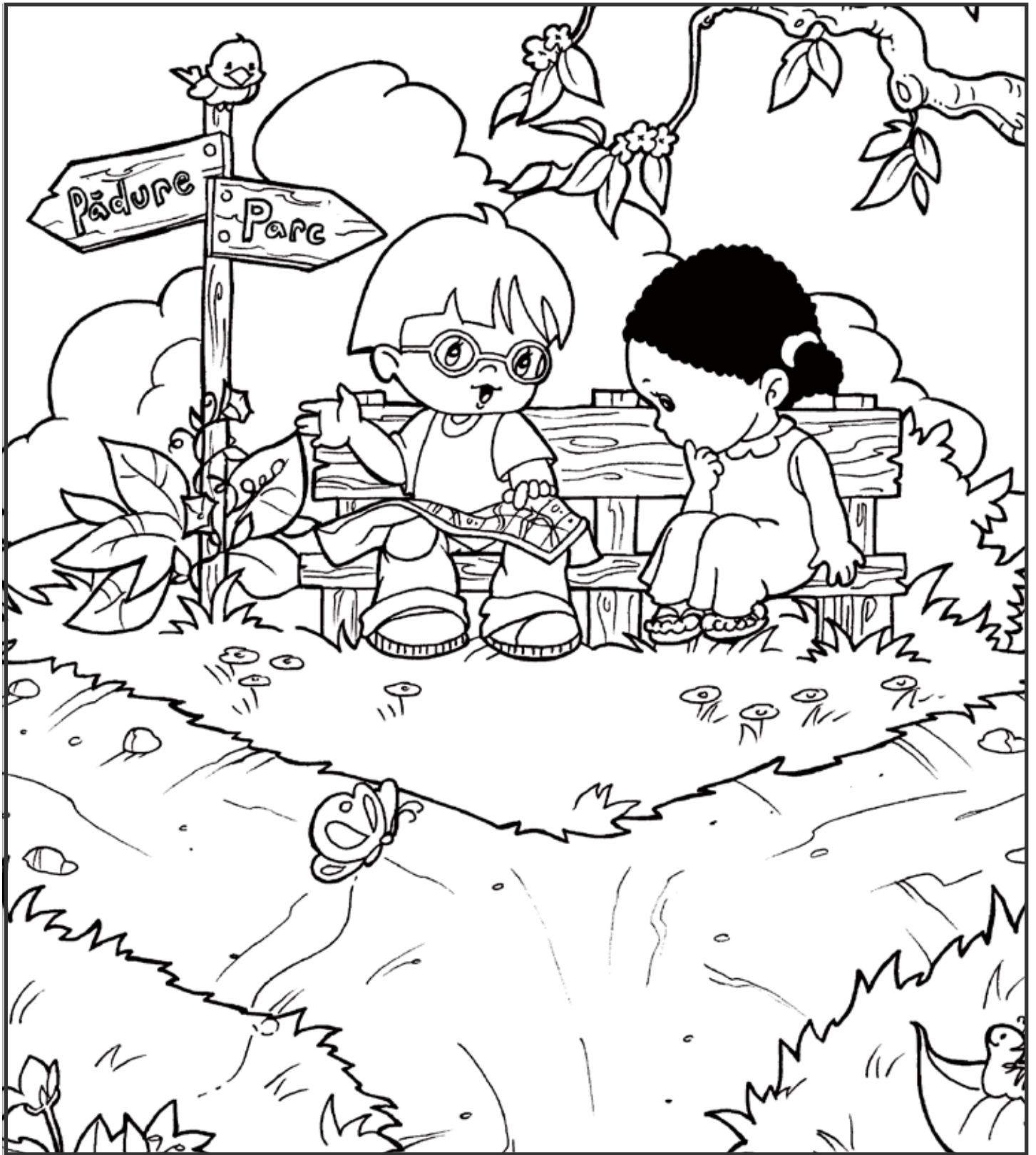
Balanța deciziilor

Decupează formele de mai jos. După modelul balanței de la pagina 106, lipește B peste partea de sus a lui A, C peste partea de sus a lui D, E peste F, G peste H, L peste I, N peste K și M peste mijlocul lui J. Apoi lipește I și K de punctele din colțurile lui E, respectiv punctele din colțurile lui G, așa cum vezi în imaginea balanței, de la pagina 106.

Luarea deciziilor face parte din dezvoltarea noastră personală și emoțională. Abilitatea de a ști cum să ne rezolvăm problemele ne ajută să fim pregătiți pentru viață, să fim independenți și să putem face față obstacolelor și situațiilor neprevăzute. Luăm o decizie bună, responsabilă, atunci când identificăm problema, analizăm atât posibilele soluții, cât și consecințele acestora, cerem sfatul celor cu mai multă experiență decât noi și ne bazăm pe valorile morale pozitive cu care am crescut.

Deciziile pe care le iei, nu condițiile în care trăiești, determină cu adevărat calitatea vieții tale. - proverb

Ascultarea

Sunt aici, Căpitane, ordonați!

– Mihai, strigă tatăl, vino la mine, te rog! Am nevoie de tine!

– Bine, vin acum! răspuse o voce din casă.

Tatăl continuă să muncească. Încearcă să ducă la adăpost, înainte de căderea nopții, o grămadă de bușteni pentru iarnă, care fuseseră depozitați pe trotuar. După un timp, strigă din nou, ceva mai insistent:

– Mihai, unde ești?

– Vin imediat! răspuse acesta.

Tatăl se întrebă dacă ar trebui să lase baltă grămada de lemne și să meargă după fiul său sau să-și continue treaba de unul singur. Se hotărî să nu-și întrerupă munca, însă peste puțin timp, începu să se gândească la Mihai: „Probabil că citește sau desenează, dar am mare nevoie de ajutorul lui”.

– Mihai, am nevoie să vii repede și să mă ajuți să duc lemnele astea în șură!

Urmă o pauză îndelungată.

– Vii, întrebă tatăl, sau trebuie să vin eu să te aduc?

– Vin, sosi răspunsul și, peste câteva minute, apăru și Mihai. Ce să fac? întrebă el.

– Trebuie să îndepărtăm buștenii aceștia de pe trotuar, înainte de căderea nopții. Hai, grăbește-te! spuse tatăl.

Într-un final, Mihai se puse în mișcare și acum era ocupat cu așezatul buștenilor în roabă, pentru ca tatăl să-i ducă în șură. Era foarte harnic, odată ce se urnea, dar pornirea era partea cea mai dificilă pentru el.

După ce duseră treaba la bun sfârșit și ultimul buștean fu băgat la adăpost, tatăl îi spuse lui Mihai:

– Mulțumesc, fiule! Mi-ai fost de mare ajutor. Îmi place când muncești alături de mine. Dacă ai veni când ești chemat prima oară, ar fi și mai bine. Poate reușești să lucrezi la partea asta.

– Întotdeauna mi-e greu să încep ceva, mai ales atunci când atenția mi-e în altă parte.

– Hai să-ți spun o poveste, zise tatăl.

Mihai deveni dintr-o dată atent. Îi plăceau foarte mult poveștile.

– Ai auzit sau ai citit vreodată despre un om pe nume Shackleton, Sir Ernest Shackleton?

– Te referi la faimosul explorator, care a călătorit în Antarctica?

– Da. Ei bine, odată, pe când plănuia o expediție în Antarctica, decise că trebuia neapărat să ia cu el un om pe nume Wild, care îl ajutase și îi fusese loial în călătoriile anterioare. Dar Wild dispăruse fără urmă. Se spunea că plecase la vânatoare de animale mari, în inima Africii și nu se putea lua legătura cu el.

– Renunță să mai încerci să dai de el, îi spuse un prieten. Dacă este în Africa, nu-l vei găsi niciodată. Și dacă vânează animale mari pe-acolo, probabil că nici nu va dori să meargă cu tine în Antarctica.

– Dar trebuie să-l iau pe Wild cu mine, spuse Shackleton.

– Mai bine pornește fără el, spuse prietenul lui. Nu îl poți găsi și chiar dacă ai putea, nu va vrea să meargă cu tine.

– Dacă Wild ar ști că merg în expediția aceasta, precis ar vrea să vină, spuse Shackleton. Sunt sigur că ar vrea, indiferent dacă e în Africa sau oriunde altundeva.

Tocmai atunci, la ușă bătu cineva. Era un mesager, care aduse un bilețel.

– Jos vă așteaptă un gentleman care ar vrea să vă vadă, domnule, spuse el.

Shackleton privi bilețelul. Pe acesta era scris: „Ernest Wild”.

– E Wild! E aici! strigă el. Poftește-l înăuntru!

Cu zâmbete pe față, cei doi prieteni se salutară și își strânseră mâinile.

– Dar cum așa? De ce ai venit? începu Shackleton. Credeam că ești în Africa.

– Așa este, domnule, dar am auzit că pregătiți această expediție, așa că am lăsat totul baltă și am venit imediat.

Apoi, luând poziția de drepti, salută și spuse:

– Sunt aici, Căpitane, ordonați!

– Mihai, ce părere ai despre ce a făcut Wild? El nu a așteptat să fie chemat. Pur și simplu a simțit că este nevoie de el și a venit singur. A lăsat baltă tot ce făcea și s-a grăbit acolo unde a considerat că îi este locul.

– Nemaipomenit! S-a dus chiar acolo unde era nevoie de el! spuse Mihai.

– Aș vrea... începu tatăl.

– Știu, spuse Mihai.

Și într-adevăr, Mihai știu. Data următoare când tatăl îi ceru ajutorul, o voce veselă răspunse imediat:

– Sunt aici, Căpitane, ordonați!

Întrebări:

- De ce, uneori, Mihai nu voia să ajute când era chemat? Crezi că avea un motiv întemeiat?
- Tu cum răspunzi când ești chemat să faci ceva sau să ajuți pe cineva? Faptul că faci un lucru care îți place, schimbă cumva felul în care răspunzi unei cereri de ajutor?

Fulg de Nea

Bună, copii! Numele meu este Fulg de Nea. M-am născut primăvara, odată cu apariția primelor flori. Ciobanul mi-a dat acest nume pentru că eram cel mai alb miel pe care îl avusese vreodată. Dar eu nu văzusem zăpada niciodată, până când nu mi se întâmplă ceva teribil. Aceasta este povestea pe care vreau să v-o spun...

Ciobanul ne saluta în fiecare dimineață când ne dădea drumul din stână:

– Bună, oițele mele dragi! Ați dormit bine? Este timpul să ieșiți la păscut! Dar nu vă grăbiți, să vă număr pe toate mai întâi: unu, doi, trei, patru...nouăzeci și șapte, nouăzeci și opt, nouăzeci și nouă, o sută! Foarte bine! râse cu poftă ciobanul nostru, în timp ce urcam pe cărarea pe care o foloseau toți ciobanii din sat.

Dar de fiecare dată când urcam în munți, ciobanul se ținea după mine. Eram zburdalnic și voiam să mă joc.

– Hei, Fulg de Nea! Mai încet, unde fugi? Nu te duce prea departe! Te rog să stai aici! Eu știu mai bine pe unde trebuie să mergem.

Chiar și mama mă certă pentru că eram neascultător:

– Beee! Iar ai plecat singur! Ți-am spus să stai întotdeauna aproape de ciobănașul nostru. El știe unde sunt pericolele și unde este iarba cea mai bună. Vezi ceilalți mieluși? Sunt cumiți și-l ascultă pe cioban.

Dar mi se părea atât de plictisitor să îi urmez tot timpul pe ceilalți. Eram sigur că puteam să mă descurc și fără păstor.

Într-o zi, pe când urcam dealul cu turma, am văzut lângă pădure o pajiște neatinsă. Nu putea fi nimic periculos acolo, eram sigur. Am prins momentul când nici mama și nici ciobanul nu erau atenți și am alergat sus, spre pajiște. Ce frumoasă era! Ce iarbă delicioasă și proaspătă!

Dintr-o dată, un lup înfometat ieși din pădure. Ce sperietură am tras! Behăind, am fugit cât de repede mă țineau picioarele, înapoi la cioban. Aproape că am simțit ghearele lupului pe blănița mea. Ciobanul alergă spre mine. În mână își ținea toiagul pregătit de luptă:

– Vino repede, stai aproape de mine! strigă și mă-mpinse înapoia lui. Aproprie-te, dacă îndrăznești, dihanie!

Tot mârâind, lupul se retrase în pădure.

– Să nu mai pleci de lângă mine, Fulg de Nea! zise păstorul.

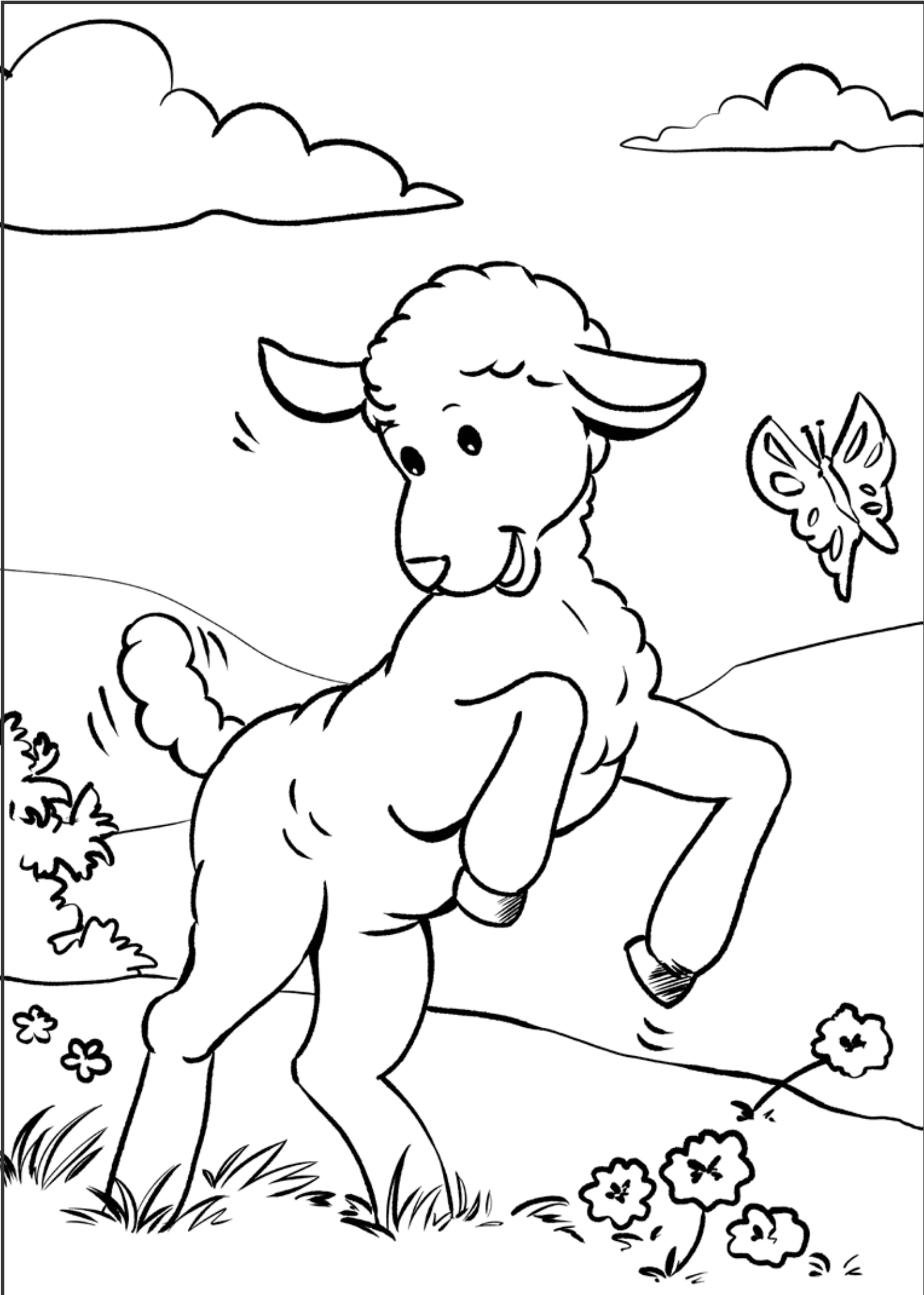
Am promis în gând să stau întotdeauna aproape de el.

După această întâmplare, nu am mai vrut să plec de lângă cioban, cel puțin pentru un timp. Dar, pe măsură ce am crescut, am uitat lecția învățată.

Se apropia iarna și eram tare plictisit. Voiam să le arăt celorlalte oi cât de bine puteam să mă distrez fără ele. Văzusem o pajiște mică, după stânci. Ciobanul cânta la fluier, iar celelalte oi mâncau liniștite. M-am strecurat pe lângă ele.

Am urcat colina bucurându-mă de priveliște. Încă mai erau atâtea flori! Și iarba parcă era mai gustoasă!

Nu observasem cât de mult se schimbase vremea, până când un vânt rece șuieră printre dealuri. Deodată soarele dispăru și cerul se acoperi de nori negri. Și ce frig era!

Încercam în zadar să găesc turma. Noaptea se lasă repede în munți și o furtună se apropia!

Am fugit mai tare, strigând după ajutor. Dintr-o dată, am alunecat într-o râpă și lâna mea se prinse de spinii unui tufiș. Nu puteam să mă mai mișc. Eram singur, pe când ceilalți erau la căldură împreună cu ciobanul nostru drag. El probabil observase că lipseam. Dar, pe așa o vreme, eram sigur că nu va veni să mă caute. Cine și-ar pune viața în pericol să salveze un miel atât de neascultător? Am început să plâng.

Dar vai! Șocul mă făcu să mă opresc din plâns. Simții ceva rece pe nas.

Ce era? Un fulg de nea! Acum înțelegeam de ce păstorul îmi dăduse acest nume, dar fulgul era așa de rece! Aproape că am înghețat.

Atunci am auzit o voce în întuneric.

– Fulg de Nea! Fulg de Nea!

Visam cumva? Cineva mă striga! Era păstorașul!

– Fulg de Nea! Sunt aici!

Strigai din răspuțeri:

– Beeee! Beeee!

Păstorul apăru în vârful dealului. Coborî repede unde zăceam.

– Fulg de Nea! strigă. Ah, ești aici! Sărăcuțul de tine! O să te scot imediat!

Cu mult efort reuși să mă elibereze. Apoi, ținându-mă în brațe, sub cojoc, ca să mă încălzească, porni înapoi spre stână.

Era atât de obosit! Fața și brațele îi erau pline de vânătăi. Sângera din cauza spinilor. Îmi părea atât de rău! Era doar vina mea.

Dar fața lui era plină de bucurie. Păstorașul fredona o doină.

– Nu-ți face griji! Nu-i bai! Liniștește-te, micuțul meu. O, Fulg de Nea, sunt atât de fericit că te-am găsit!

Și eu eram tare fericit că păstorul mă salvase! Și nu mai trebuie să vă spun, dragi copii, că după această pățanie, am devenit cel mai ascultător mieluț! Am învățat să am încredere în păstor, că el mă iubește și îmi vrea binele, și că cel mai înțelept lucru este să-l ascult și să-l urmez!

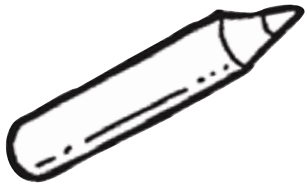

Întrebări:

- Ai simțit uneori, ca mielușelul din poveste, că tu știi mai bine decât ceilalți ce ai de făcut? Ce crezi, este asta întotdeauna adevărat?
- Există oameni care țin la tine și îți vor binele? Cine sunt ei? Ar fi bine să urmăm sfaturile celor care ne iubesc?
- Ce crezi că este mai ușor pentru tine, să faci greșeli și să înveți din ele, sau să urmezi învățăturile celor care au trecut deja prin situații asemănătoare?
- Tu ai dat vreodată un sfat bun prietenilor tăi? Ai fi vrut ca ei să-l urmeze?
- Amintește-ți ce s-a întâmplat odată, când nu ai fost ascultător și ce ai învățat din pățania respectivă.

Activitate

Descifrează și desenează

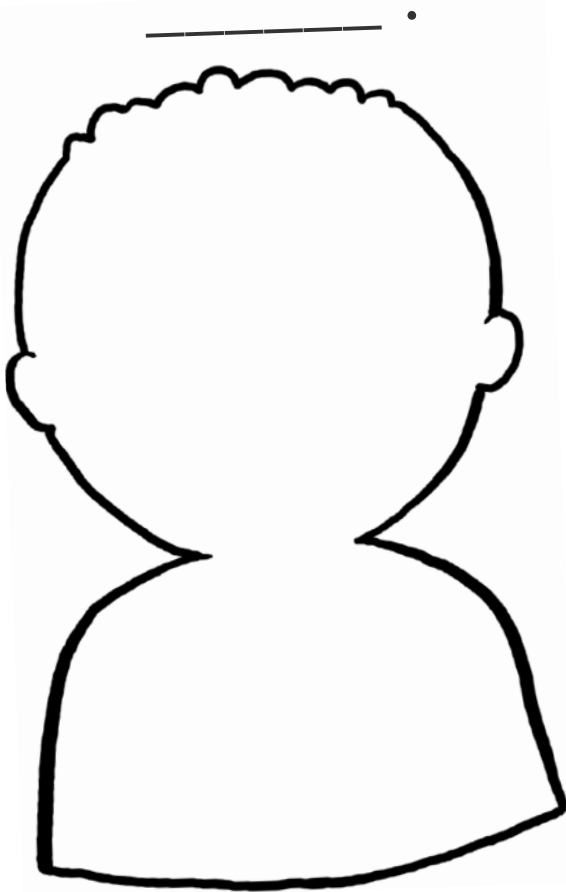

Așază literele în ordinea corectă și găsește cuvintele, pe care scrie-le apoi în completarea propozițiilor de mai jos. Desenează fețele copiilor cu expresiile potrivite.

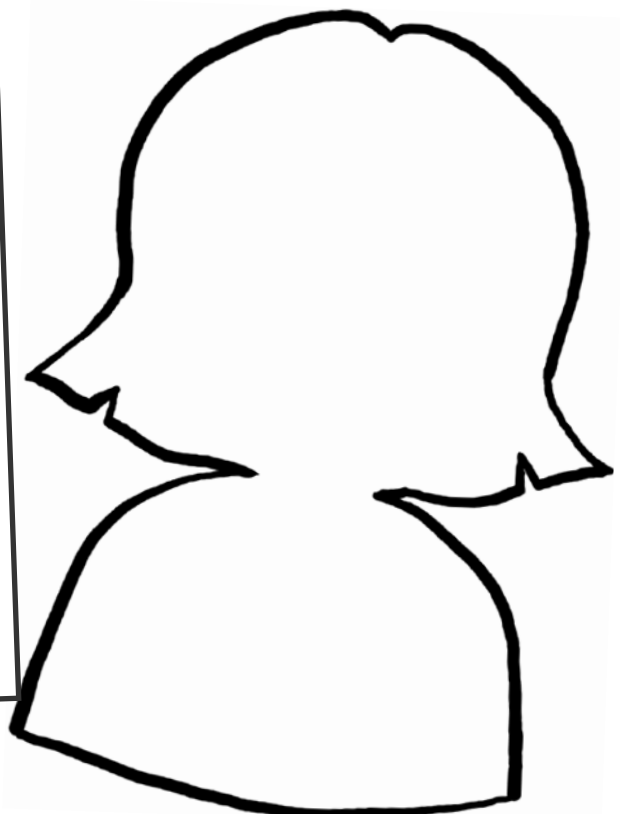
EFRITCI

RITST

Dacă îi ascuți pe cei
ce-ți vor binele, vei fi

Dacă nu-i ascuți pe
cei ce-ți vor binele, vei
fi _____.

Proverbe despre ascultare

- Avem două urechi și o gură ca să ascultăm de două ori mai mult decât vorbim.
- Un singur cuvânt ajunge pentru cel care vrea să-l ia în seamă.
- Cine nu vrea să asculte sfaturile nimănui, va învăța pe seama lui.
- Degrabă să ascuți, târziu să grăiești
Și la mânie cu totul să zăbovești.
- Cine vorbește seamănă, cine ascultă culege.
- Ascultarea este scara cea mai scurtă către cer.

Depășirea dificultăților

Tânărul inventator

La Institutul Național pentru Copii Nevăzători din Paris, tânărul de cincisprezece ani, Louis, și prietenul lui, Andre, stăteau întinși în paturile de la internat, după o zi întreagă de învățat abilități practice de bază pentru viață.

– Louis, ce admir la tine e că nu îți irosești timpul plângându-ți de milă pentru că ești orb, așa cum o fac unii dintre noi.

– Mulțumesc Andre! Totuși, există un lucru pe care mi-aș dori din toată inima să-l pot face.

– Care este acela?

– Să citesc. Trebuie să existe o metodă prin care orbii să poată învăța să citească.

– Ai încercat vreo modalitate deja?

– M-am gândit și am încercat o sută de metode diferite, dar niciuna nu a funcționat, spuse Louis.

– Mai încearcă! Poate reușești a o sută una oară.

– Mulțumesc pentru încurajare! Așa voi face, spuse Louis cu bucurie în glas.

– Bravo, prietene! Vorba aceea: „Mai bine aprinzi o lumânare decât să te plângi că e întuneric”. A, și apropo, cred că știi ceva ce te-ar putea interesa. Am aflat că va veni la institut un bărbat care a fost căpitan în armată. Va demonstra o modalitate prin care el obișnuia să le trimită mesaje soldaților, noaptea.

Louis deveni foarte curios:

– Cum făcea asta?

– Am auzit că făcea găurele dedesubtul unei bucăți de carton, astfel încât pe suprafața lui să se formeze litere în relief, pe care să le poți simți.

– Acesta ar putea fi răspunsul pe care îl caut! spuse Louis entuziasmat.

A doua zi, Louis se duse la prezentare și își dădu seama de potențialul pe care această metodă l-ar putea avea în a-i ajuta pe orbi să citească.

I-a luat zece ani să pună în practică această metodă, dar nu a renunțat niciodată și, după multe încercări, a reușit să o perfecționeze. Astăzi, numele acestui tânăr orb este cunoscut în întreaga lume, în special de către persoanele care nu pot vedea, deoarece sistemul de citit pe care el l-a creat îi poartă numele: Braille.

Louis Braille
1809-1852

Muzician și educator francez, inventatorul unui sistem de scriere și tipărire pentru nevăzători (1829). Și-a pierdut vederea la vârsta de trei ani.

Întrebări:

- Louis Braille a încercat de multe ori să găsească o modalitate prin care nevăzătorii să poată citi. Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi renunțat?
- Cât timp i-a trebuit lui Louis să creeze sistemul Braille? Tu ai avea puterea de a persevera și de a munci continuu la un proiect, pentru atât de mult timp?
- Povestește despre un lucru în care ai investit mult timp. Cum te-ai simțit când, în sfârșit, l-ai încheiat?

Va fi greu, dar greu nu înseamnă imposibil... - proverb

Poveste din adâncuri

Dacă cobori cu mine jos de tot, până la fundul mării, îți voi spune o poveste. Eram o ființă mică și fără valoare, dar eram fericită și mulțumită.

Aveam mulți prieteni: căluți de mare și pești de multe culori diferite, de toate formele, dimensiunile și personalitățile.

Trăiam într-o grădină frumoasă, în care corali minunați și exotici mă înconjurau din toate părțile, corali frumoși de culori, forme și dimensiuni diferite. Din când în când mai trecea și câte un delfin.

Dar să ne întoarcem înapoi la povestea mea. Viața mea era destul de obișnuită. Mă trezeam devreme în fiecare dimineață și mă uitam toată ziua la minunile grădinii mele. Prietenii mei mă vizitau și ne plimbam împreună. Viața mea era fără griji, căci primeam mâncarea de care aveam nevoie în fiecare zi.

Apoi, într-o zi, când am deschis gura, ca în fiecare dimineață, un firicel mic de nisip a intrat și s-a blocat înăuntru. Ooo, cât de mult m-a durut! M-a deranjat și am încercat din greu să-l scot, dar fără niciun rezultat.

„Ce să fac?” m-am gândit. Am încercat tot ce se putea face, dar n-am reușit să scot acel firicel de nisip.

Obosită, m-am dus la culcare. M-am închis și am încercat să adorm. Dar acel firicel de nisip a fost doar începutul necazurilor mele. N-am putut să dorm. Eram neliniștită.

Deși inițial a fost deranjant, cu trecerea timpului, am început să simt micul bob de nisip din ce în ce mai puțin. Mai era încă acolo, dar în curând nu mă mai deranja prea mult.

Au trecut câțiva ani și de multe ori m-am întrebat ce devenise acel firicel mic de nisip.

Apoi, într-o zi, în grădina mea mică a intrat un uriaș. Era imens și eram atât de speriată! A venit și m-a deschis și a scos acel firicel de nisip. A trebuit să mă ciupesc să mă asigur că nu visez, pentru că ceea ce am văzut a fost cel mai frumos lucru!

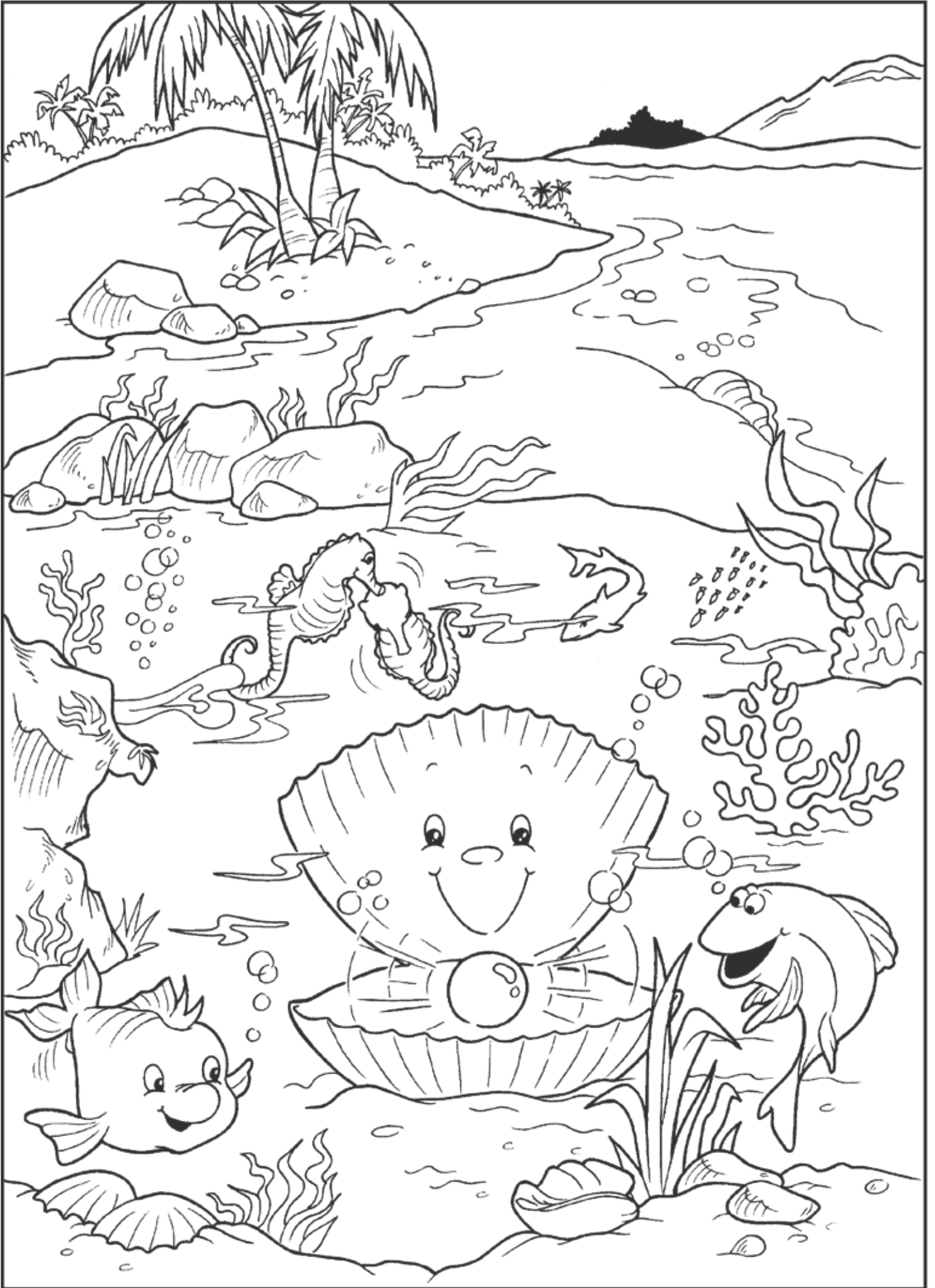
Cred că voi v-ați dat seama că sunt o stridie și că lucrul prețios pe care l-am văzut în fața ochilor mei era o perlă uimitor de lucioasă și albă!

Așa că morala poveștii mele este aceasta: Când ți se întâmplă ceva care te întristează, te supără sau te dezamăgește, nu uita că toate aceste sentimente nu fac altceva decât să-ți șlefuiască sufletul, astfel încât el să devină uimitor de alb și strălucitor, asemeni unei perle.

Întrebări:

- Ce lecție a învățat stridia din experiența prin care a trecut?
- Crezi că a meritat să treacă stridia prin toate acele neplăceri pentru a produce perla de la sfârșit?
- Oare putem noi, asemeni stridiei, să transformăm experiențele noastre dificile sau neplăcute în lecții valoroase?

Activitate

O punte pentru progres

Citește povestea de mai jos, apoi desenează o imagine reprezentativă.

Într-o zi, priveam o furnică ce căra un pai. Acesta părea o povară prea grea pentru ea. Furnica ajunsese în dreptul unei crăpături în pământ, care era prea mare pentru a o putea traversa. Se opri o vreme, ca și cum analiza situația, apoi așeză paiul peste crăpătură și traversă pe el. Aceasta este o lecție importantă pentru noi toți: povara oricărui om poate fi transformată într-o punte pentru progres.

Toate necazurile pe care le-am avut, toate supărările și obstacolele m-au întărit... Poate nu-ți dai seama atunci când ți se întâmplă, dar o **situație dificilă** poate fi cel mai bun lucru pentru tine. - Walt Disney

Răbdarea

Toate la timpul lor

Numele meu este Angela. Familia mea trăia pe un deal împădurit. Cu toții am muncit din greu ca să tăiem copacii și tufișurile de acolo, pentru a face un luminiș în care să ne construim casa. Eu eram încă micuță atunci când familia mea s-a stabilit pe dealul acela, dar îmi amintesc foarte bine cât de mult au muncit tatăl și frații mei mai mari și cât de frumoasă era căsuța noastră. Mama a decorat-o, transformând-o într-un cămin primitiv. În grădină creșteau diverse legume precum fasole, cartofi, porumb sau ceapă. Aveam chiar și câțiva meri. Ce mult îmi plăcea să mănânc mere!

Obișnuiam să o privesc pe mama săpând și pregătind pământul și făceam tot ce puteam pentru a o ajuta. Aveam doar patru ani pe atunci. Îi aduceam apă, îi pregăteam semințele ca să le sădească, îi aduceam mici gustări când îi era foame, mergeam să rezolv treburi mărunte prin sat sau aveam grijă de fratele meu, care era bebeluș pe atunci.

Aveam doi frați mai mari și unul mai mic. Eu eram singura fată din familie și îmi doream atât de mult să cresc mare și să pot face toate lucrurile pe care le făcea mama. Voiam să pot planta răsaduri și să le văd crescând. Eram încă foarte mică și învățam puțin câte puțin, zi după zi. Mi se părea că durează o veșnicie să cresc, iar timpul trecea atât de încet!

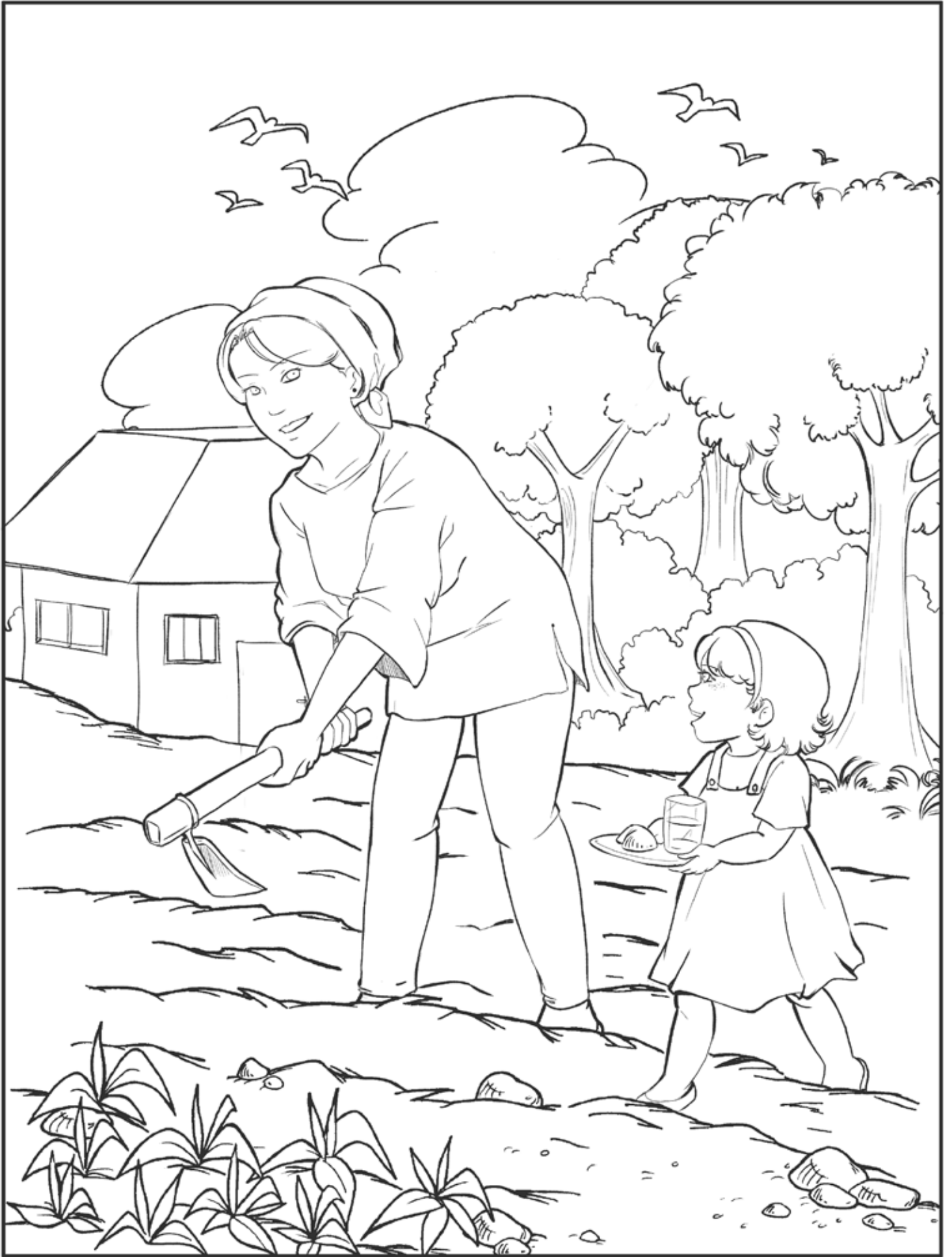
Într-o zi, mama mă văzu plângând într-un colț al casei.

– Ce s-a întâmplat, draga mea? mă întrebă ea.

– Vreau să cresc și să fiu mare, ca tine, mă smiorcăi eu. Vreau să pot pregăti pământul și să plantez semințe și bulbi. Nu mai vreau să fiu o fetiță, dar durează atât de mult să cresc mare!

– Poate că tu nu-ți dai seama cât de repede crești și va mai dura puțin până să poți cultiva pământul singură, dar mă ajuți mult și înveți foarte repede și într-o zi, foarte curând, vei putea face toate muncile pe care le fac și eu. Trebuie doar să ai răbdare. Uită-te la semințele și bulbii pe care îi plantăm. Îi punem în pământ, unde este întuneric și umed, dar va trece mult timp până vor începe să crească. Probabil că și ei vor să fie plante mari chiar acum, dar trebuie să înceapă prin a fi semințe. La început sunt micuțe, dar, dacă așteaptă răbdătoare, vor începe să crească. Încet dar sigur, își vor scoate căpșoarele de sub pământ și vor crește mai mari și mai puternice în fiecare zi, până când, în final, vor începe să facă fructe, legume sau semințe. Și ce zici despre meri? Trebuie să așteptăm cu răbdare ca să putem mânca mere. La început, ele sunt mici și verzi și nu pot fi consumate, apoi încep să crească din ce în ce mai mult, devenind tot mai dulci. Totuși, trebuie să le lăsăm până devin galbene sau roșii, înainte de a le mânca. Vezi tu, așteptarea presupune multă răbdare, dar, în final, ne vom putea bucura de merele coapte și delicioase. Cu toții trebuie să învățăm să avem răbdare. Tu ai vrea să fii mare chiar acum și să faci o mulțime de lucruri, dar durează un timp până vei crește. Sunt atâtea lucruri frumoase și amuzante de făcut când ești mic, iar tu vei crește în curând, așa că bucură-te de fiecare zi. La fel ca merele, și tu vei deveni mare și frumoasă, mai spuse mama, îmbrățișându-mă și ștergându-mi lacrimile.

Tot ce mi-a spus mama în ziua aceea a fost adevărat. Nu a durat mult până să învăț cum să plantez și să îngrijesc pomi fructiferi, semințe, legume și alte plante. Apoi, peste

câțiva ani, mama mi-a dăruit încă o surioară, pe care, când a crescut, am început să o învăț tot ce știam deja.

Așa că nu-ți face griji dacă simți că durează prea mult să crești. E nevoie de acest timp pentru a învăța. Toate lucrurile vin la timpul potrivit. Fiecare dintre noi are locul și menirea lui. Și tu ai o menire specială. Dacă nu ai descoperit-o încă, ai răbdare, așteaptă și o vei găsi în curând. Amintește-ți că mărul are nevoie de timp ca să se coacă, dar merită așteptarea.

Cu răbdare și tăcere, se face agurida miere. - proverb românesc

Cel ce are răbdare, va dobândi ceea ce își dorește.

- Benjamin Franklin

Întrebări

- Atunci când ești mic, știi că într-o bună zi vei crește mare. Ce crezi că se întâmplă când ești adult? Mai poți deveni mic, dacă ți se face dor de copilărie?
- Gândește-te puțin cum ți-ar plăcea să fii, ca adult. Ce fel de om ai vrea să fii?
- Crezi că poți deveni persoana care îți dorești, fără să treci prin tot ce îți oferă viața în copilărie?
- Povestește o întâmplare din care ai învățat ceva.

Iepurele și broasca țestoasă

A fost odată ca niciodată un iepure foarte îngâmfat. Îi plăcea tare mult să se plimbe prin colonia de rozătoare, în care locuia, cu nasul pe sus. Toată lumea știa că el se credea cel mai grozav iepure care a existat vreodată. Era chiar un lucru cu care el se mândrea mai mult decât cu toate celelalte: putea alerga foarte repede. Nu ratase niciodată vreo ocazie de a-și afișa aptitudinile de alergător în fața prietenilor lui și nu se găsisese nimeni, niciodată, care să alerge mai repede decât el – cel puțin nu înainte de ziua în care o întâlni pe broasca țestoasă. Aceasta se târa cu încetineală pe lângă iepurele nostru, chiar când acesta se lauda amicilor lui.

– Mai repede, mai repede, bătrână țestoasă! râse el. Până și iarba crește mai repede decât mergi tu!

– Tu poți să te grăbești cât vrei de mult, răspuse țestoasa, dar eu voi ajunge la destinație în curând, mulțumesc.

Îl privi încet pe iepure din cap până în picioare, apoi continuă:

– De fapt, cred că aș putea ajunge acolo mai repede decât tine, oricât de iute ai fi.

Iepurele izbucni în râs:

– Mai repede decât mine? Chiar aș vrea să văd una ca asta!

Și astfel, o provocă pe țestoasă la o întrecere. Se îndepliniră toate formalitățile necesare, iar a doua zi, toată lumea sosi să vadă competiția dintre iepure și țestoasă.

– Cinci, patru, trei, doi, unu, start! strigă cocoșul și, într-o clipă, iepurele dispăru din raza vizuală a tuturor, dincolo de deal.

Mulțimea aplauda și striga, în timp ce țestoasa ridică mai întâi un picior, apoi pe celălalt și, încet-încet, începu să înainteze pe traseu. Nu se uită nici în dreapta, nici în stânga, ci doar la drumul șerpuitor din față.

Iepurele alergă de-a lungul drumului. Era evident pentru toți cei prezenți că se grăbea foarte tare și că va câștiga cu siguranță. La mare distanță în urma lui, țestoasa înainta cu greutate. Curând, iepurele ajunse la jumătatea traseului.

– Am timp din belșug, își spuse el. Precis mă aflu la kilometri în fața țestoasei aleia mototoale. De fapt, aș putea chiar să trag un pui de somn aici și acum.

Și astfel, iepurele se trânti sub un copac și adormi. După o vreme, țestoasa își făcu apariția peste deal și își văzu încet de drum. Deodată, iepurele se trezi. Căscă, se întinse și observă cu satisfacție că broasca țestoasă nu se vedea nicăieri.

– Am o grămadă de timp să câștig cursa, își spuse el fericit.

O luă la picior pe pantă în jos, dar când depăși dealul, nu-i veni să-și creadă ochilor: acolo, în fața lui, se afla țestoasa, care tocmai făcea ultimii pași către linia de sosire.

Mulțimea de animale striga în delir, în timp ce broasca țestoasă rupse în două panglica de sosire, iar cocoșul o declară învingătoare.

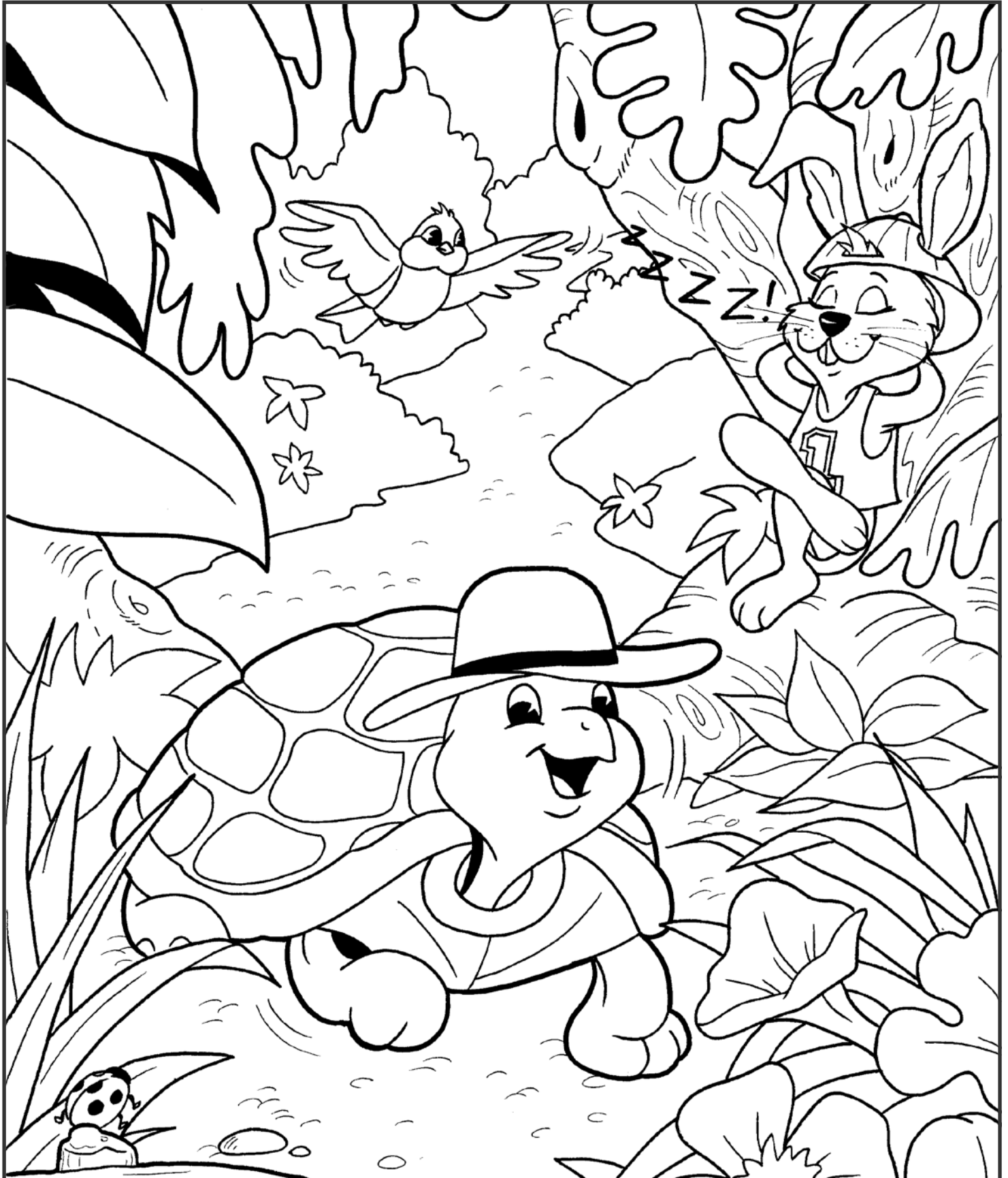
Pe când iepurele găfâia din greu la sfârșitul cursei, țestoasa zâmbi:

– Oi fi eu înceată, dar nu uit niciodată care mi-e scopul și nu las nimic să mă distragă de la el!

Întrebări

- Ai fost vreodată în mare grabă să ajungi undeva și ai uitat ceva important? Te-ai grăbit vreodată prin casă și, din pripă, ai trântit ceva, iar apoi a trebuit să te oprești ca să cureți? Sau poate ai mers prea repede, ai căzut și te-ai lovit?
- Mai găsește câteva exemple despre cum graba te încetinește de fapt și vezi cum se aplică în aceste situații citatul: „Ajungi mai repede dacă mergi mai încet”.

Creăm și construim

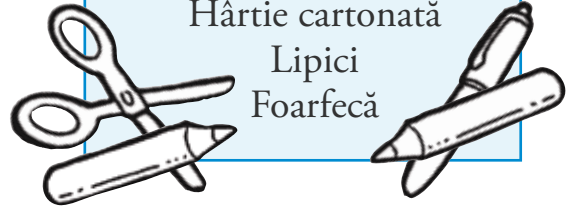
Vreau să fiu răbdător

Instrucțiuni:

- Colorează piesele de puzzle.
- Așază și lipește piesele de puzzle pe hârtia cartonată, apoi decupează-le.
- După ce rezolvi jocul de puzzle, citește cu voce tare fiecare rimă, apoi spune: „Vreau să fiu răbdător”

Ai nevoie de:

Creioane colorate sau cerate
Hârtie cartonată
Lipici
Foarfecă

Vreau, când
mă simt
bolnăvior,

Trebuie să am
răbdare

Când sunt
neatent și nu
ascult,

Iarăși au
întârziat!

Cadouri? Vreau să
primesc ceva!

Când vine
vremea de
joacă?

Tema mea
durează mult.

Când vine și
ziua mea?

să fiu bine
repejor.

Parcă-aștept de-o
zi întreagă.

Sunt sătul
de așteptat!

ca să cresc
puternic,
mare.

RĂBDAREA

Răbdarea omului, să știi, e-adevărata lui putere,
Izvor imens de energii, lumina care-n veci nu piere.

E început de-nțelepciune, e arta de a aștepta,
Răbdarea-i nodul deznodat și este arta de-a spera.

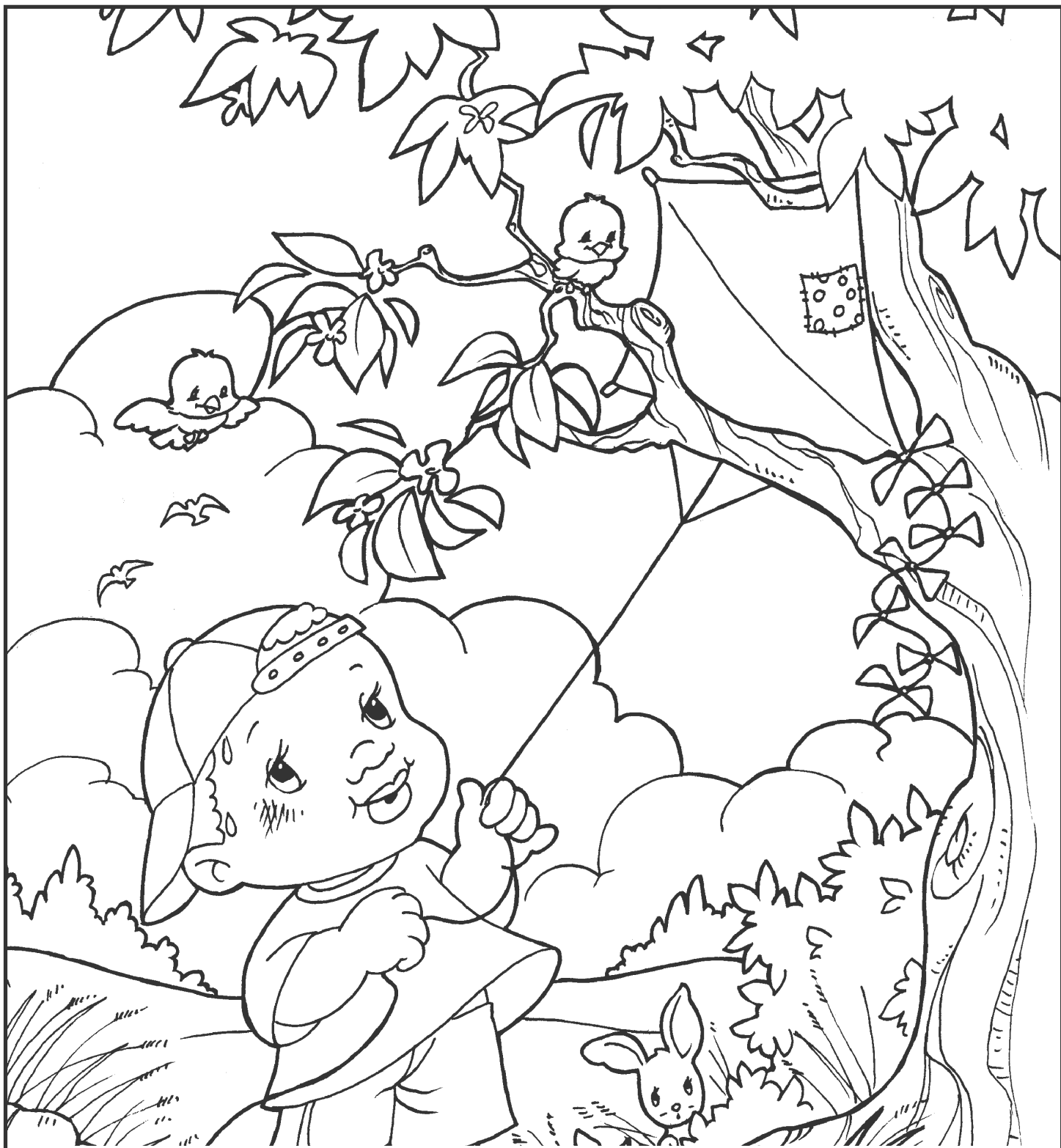
Vrei să străbați un drum mai lung? Vrei să urci munții cei înalți?

Doar pasu-atent și cu răbdare te-ajută drumul să-l străbați.

De vei dori să faci un lucru, ce trebuie să dăinuiască,

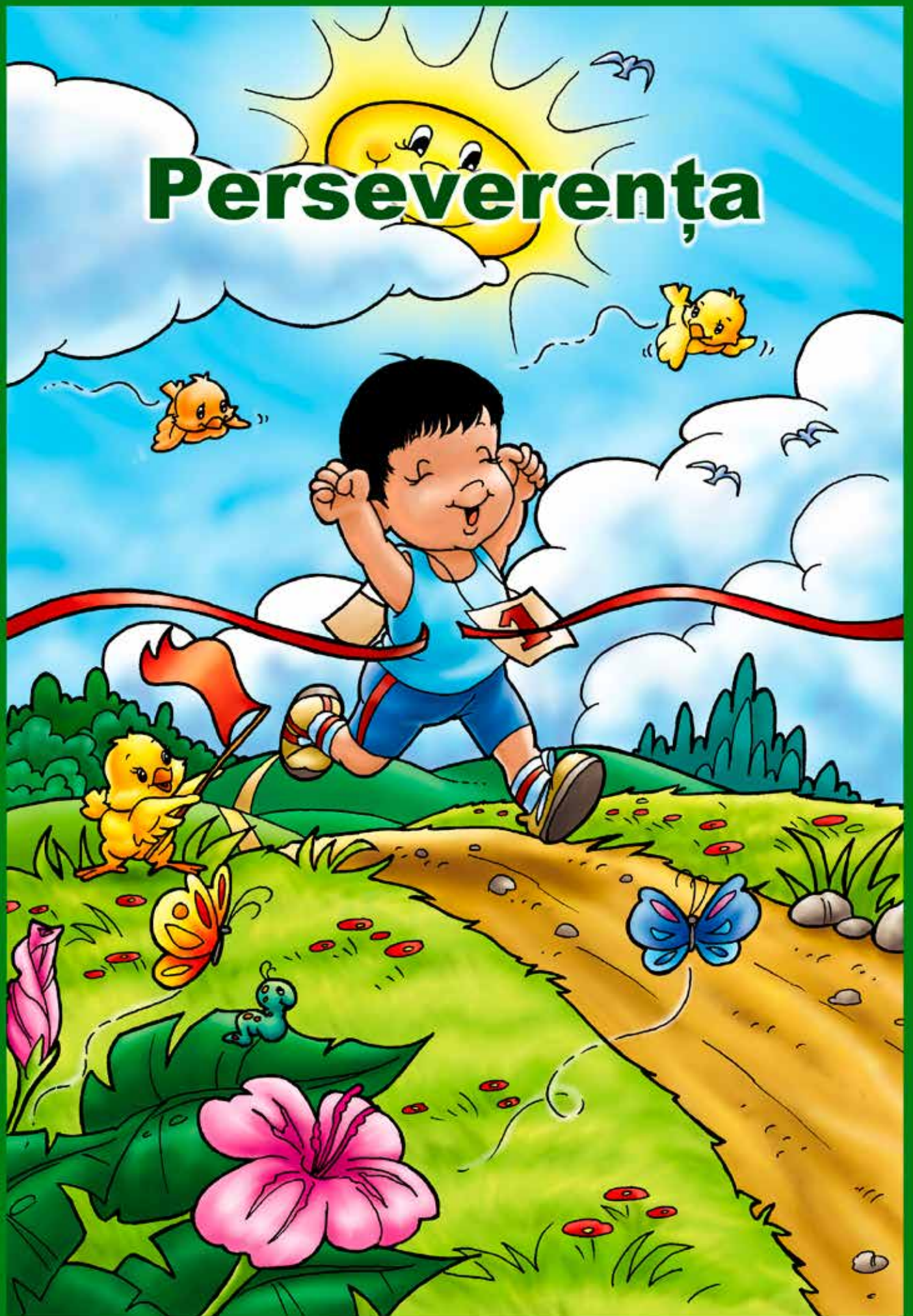
Nu te grăbi! Să-l faci temeinic! Răbdarea să te însoțească!

(de Mariana Dobrin)

Perseverența

Învață de la furnică

Timur Lenk, conducătorul mongol, se afla în iurtă* sa, unde lua cina împreună cu generalii lui. Obiceiul era ca după cină, bărbații să stea la povești, depănând amintiri sau istorisind diverse întâmplări. Unul dintre generali îl întrebă pe Timur Lenk:

– Care credeți că este cea mai remarcabilă faptură?

– Furnica, răspuse el.

– De ce credeți asta, Mărite Stăpân?

– Odată am fost nevoit să mă adăpostesc printre ruinele unei clădiri, în încercarea de a scăpa de dușmanii noștri, care ne obligaseră să ne retragem. Am stat acolo ore în șir, cuprins de disperare, întrebându-mă dacă voi mai trăi să văd zorii zilei următoare, explică Timur Lenk cu privirea pierdută în zare.

– Încercând să-mi distrag mintea de la situația fără ieșire în care mă aflam, mi-am fixat privirea asupra unei furnici care ducea în spate un bob de porumb mult mai mare decât ea, încercând să urce un perete. Am numărat de câte ori a încercat, din nou și din nou, să realizeze acest lucru extraordinar.

Dintr-o dată, lui Timur Lenk îi veni o idee care îi lumină fața. Spuse tare și răspicat:

– Ascultați-mă, bravi generali! Voi oferi jumătate de kilogram de aur aceluia dintre voi care poate ghici de câte încercări a avut nevoie furnica până să reușească să urce bobul de porumb pe acel perete.

Fiecare bărbat din iurtă propuse un număr, dar nici unul nu se apropie măcar de răspunsul corect.

(Notă: Dragi copii, puteți ghici de câte ori a încercat furnica să urce bobul pe perete?)

– De șaptezeci de ori! Bobul a căzut pe pământ de șazeci și nouă de ori, dar insecta a perseverat și a șaptezecoa oară a reușit să ajungă sus! Exemplul ei m-a făcut să nu-mi pierd speranța în acel moment crucial. În ziua următoare, armata noastră s-a regrupat și a luptat din greu, până ce a obținut victoria. Această lecție de perseverență mi-a rămas pentru totdeauna în minte. Imaginați-vă că eu, marele Timur Lenk, cuceritorul unui imperiu puternic, am primit o lecție de la o furnică, cea mai smerită dintre făpturile lui Dumnezeu.

**Dacă ai căzut, nu rămâne jos
– ridică-te și încearcă din nou!**

Timur Lenk (1336-1405)

Căpetenie mongolă care a cărmuit o mare parte din sudul Asiei, între anii 1336-1405. Capitala imperiului său era la Samarkand.

Întrebări:

- De câte ori a căzut furnica înainte să reușească să urce peretele?
- Care a fost lecția pe care i-a dat-o furnica acestui mare luptător mongol?
- Ai văzut vreodată cum muncește o furnică? Data viitoare când mergi afară, urmărește niște furnici. Vei observa că fac lucruri uimitoare, cum ar fi să transporte poveri mult mai mari decât ele. Furnicile muncesc din greu și nu renunță.
- Povestește o întâmplare în care ai perseverat și nu te-ai dat bătut în fața unei sarcini dificile.

*Iurtă: colibă din pâslă, piei, etc. cu formă rotundă, folosită de nomazii din Asia Centrală.

Cele două broscuțe

Două broscuțe căzură într-o găleată cu smântână,
Cel puțin așa am auzit.
Marginea găleții era alunecoasă și adâncă,
Smântâna era multă, de nebiruit.
„Vai, nu are niciun rost!”, orăcăi prima
„Suntem pierdute!” strigă;
„Adio! Acesta mi-e sfârșitul!”
Și, scufundându-se, se înecă.

Dar cea de-a doua nu era pregătită
Să-și încheie anii frumoși;
Își ridică bărbia
Și-și uscă ochii smântânoși.
„Voi înota în continuare” spuse,
„Voi găsi o ieșire, o poartă;
Cum aș putea fi folositoare în lume,
Dacă aș fi moartă?”

Se opri după multe ore de dat din picioare
Corpul o durea crunt.
„Ia te uită! Pot sări afară!
Am transformat smântâna în unt!”
Deci, dacă uneori, problemele
Te fac să plângi o săptămână,
Nu uita cum a bătut broasca
Untul, din smântână!

Nu renunța când simți
Că te scufunzi în mare!
Nu renunța! Mereu
Există o scăpare!

(Notă: Aceste versuri au fost inspirate de o poveste a faimosului autor rus Lev Tolstoi.)

Învingătorii nu renunță niciodată, pe când cei ce se dau bătuți nu vor învinge niciodată.

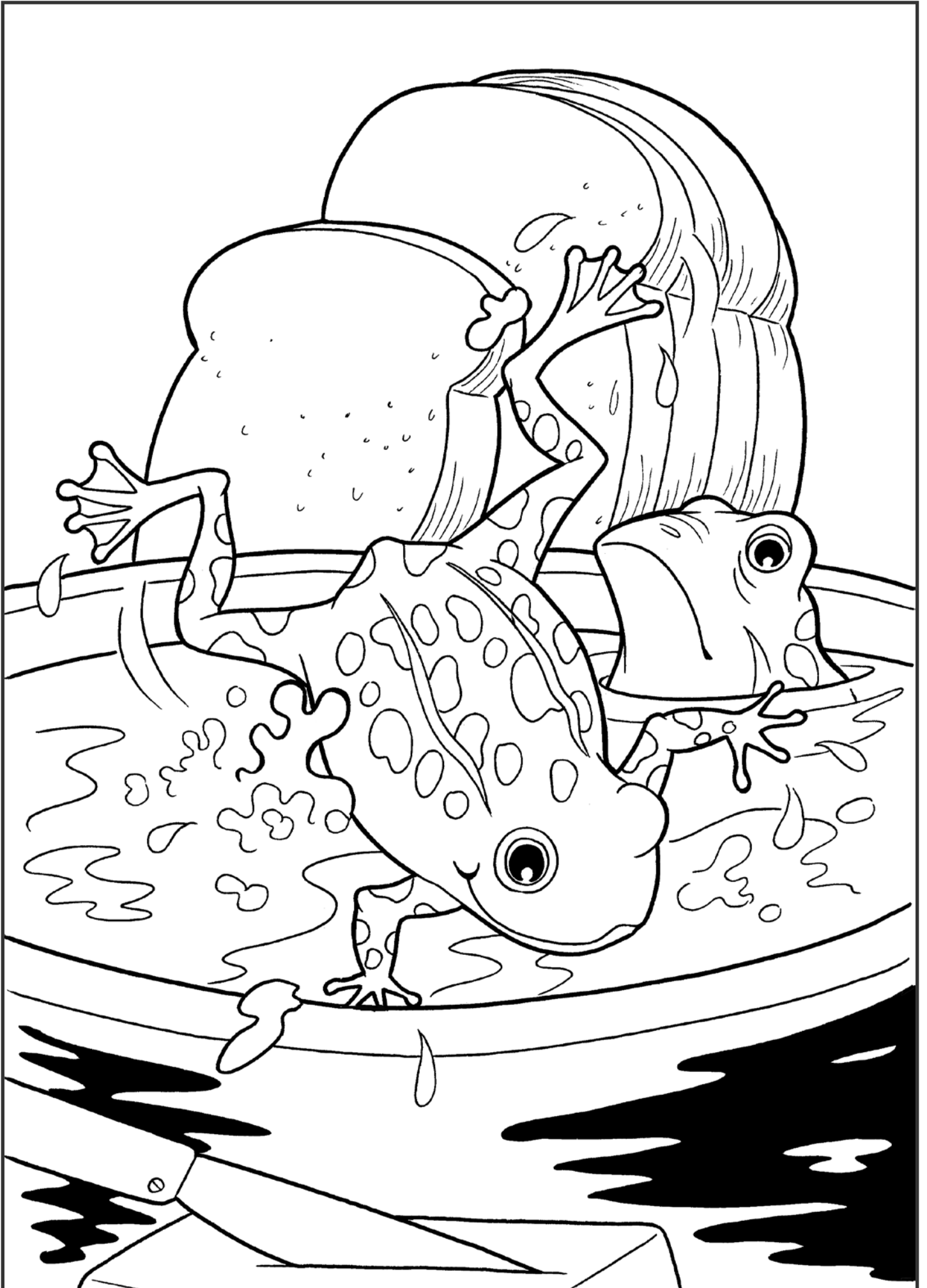
Lev Tolstoi (1828-1910)
Scriitor și filozof rus,
printre cele mai bine-cunoscute romane ale sale numărându-se „Război și pace” (1864-1869) și „Anna Karenina” (1873-1876).

Întrebări:

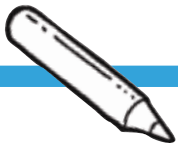
- Ce s-a întâmplat cu prima broscuță?
- Ce ar fi pățit a doua broscuță, dacă ar fi renunțat?
- Imaginează-ți că ești una dintre cele două broscuțe căzute în smântână. Ce ai face?
- Povestește-ne o întâmplare în care tu ai continuat să muncești sau să cauți soluții, chiar dacă era foarte dificil să faci acest lucru.

Activitate

Labirint distractiv

Citește povestea, apoi ajută-l pe Edison să-și găsească becul.

Edison a testat peste 200 de substanțe diferite, în încercarea de a găsi un filament pentru becul incandescent. Cineva i-a spus:

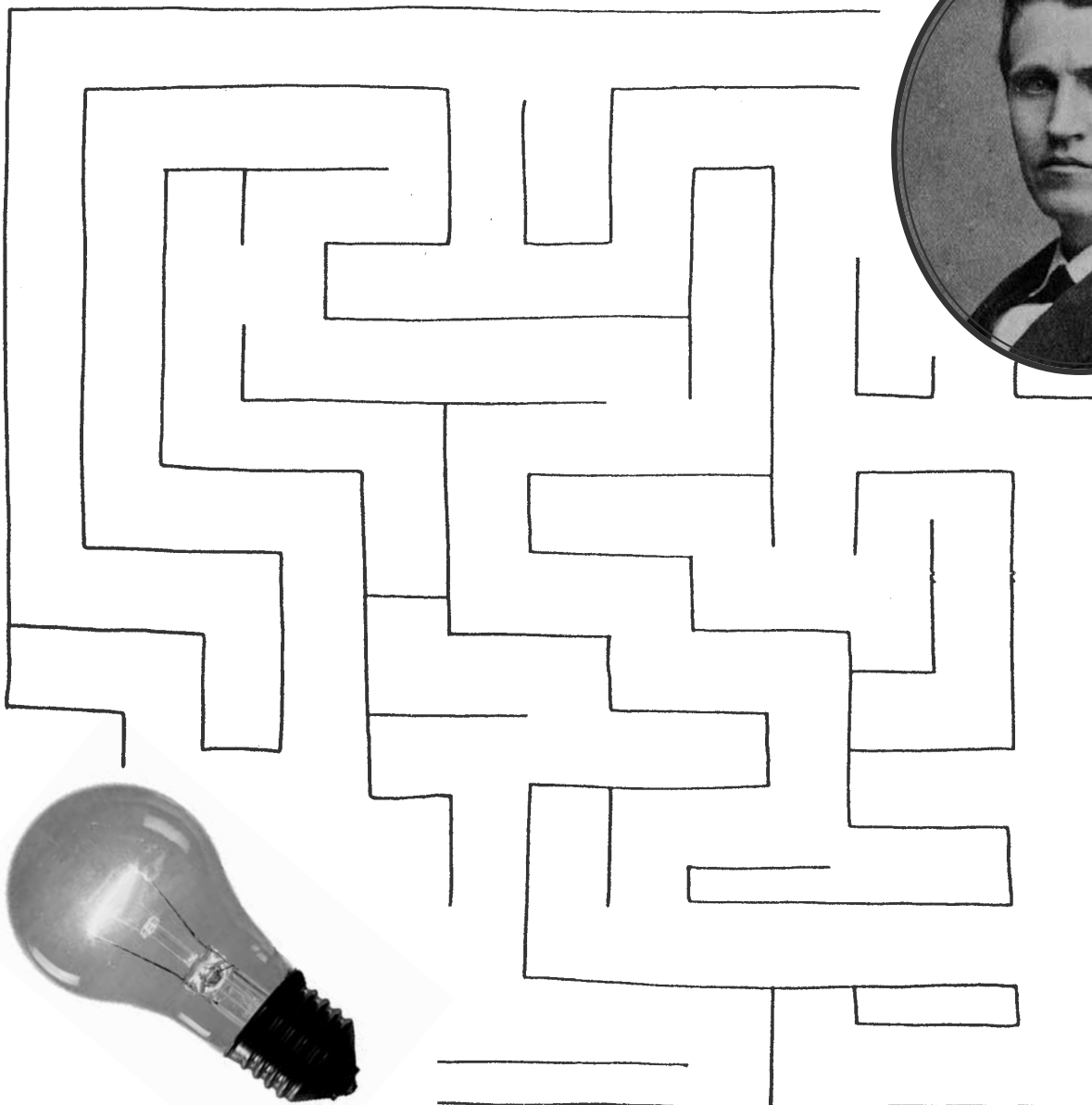
– Ai dat greș de mai mult de 200 de ori. De ce nu renunți?

Răspunsul lui a fost:

– Nici vorbă! Am descoperit peste 200 de variante care nu funcționează.

În curând o voi găsi pe cea care va funcționa.

Așa că a continuat să muncească și să încerce, până când a avut succes.

**N
U
R
E
N
U
N
Ț
,
A
!**

Succesul este 1% inspirație și 99% transpirație!

Perseverența înseamnă să nu renunți la îndeplinirea scopurilor tale atunci când dai de greu. Înseamnă să nu te dai bătut, să cauți neîncetat o soluție pentru a ieși din impas și a depăși cu bine obstacolele. De exemplu: atunci când la școală primești o problemă de matematică ce, la prima vedere, pare a fi de nerezolvat, dacă ea este împărțită pe etape și descifrată, încet-încet, cu efort constant, ea poate fi rezolvată.

Perseverența vine din convingere. Atunci când într-adevăr crezi că poți reuși, când simți că poți face față oricărei situații, oricât de dificilă ar fi, ai toate șansele să reușești.

Atitudinea pozitivă

Masca magică

A fost odată un împărat puternic care, cu armata sa, cucerise domenii vaste pentru țara lui. Era înțelept și curajos, respectat și admirat de toți, dar nimeni nu-l iubea. Pe măsură ce anii treceau și furia îi creștea, devenea tot mai singuratic, iar fața lui reflecta amărăciunea din sufletul său. În jurul gurii lui dure se vedeau riduri adânci și urâte deoarece niciodată nu zâmbea, iar o încruntare adâncă îi brăzda în permanență fruntea.

Într-unul dintre orașele peste care domnea, trăia o fată frumoasă pe care o urmărea de multe luni. O iubea și voia să o ia de soție. Se decisese să meargă la ea și să-i vorbească despre iubirea lui. Îmbrăcat în cele mai frumoase veșminte și cu o coroană de aur pe cap, se uită în oglindă să afle ce imagine va vedea frumoasa fată. Dar nu putu vedea decât o față dură, care trezea frică și antipatie și care arăta și mai rău când încerca să zâmbească.

Atunci îi veni o idee minunată și-l chemă pe cel mai renumit magician din împărăție.

– Fă pentru mine o mască din ceara cea mai subțire, astfel încât să se plieze pe fiecare linie a trăsăturilor mele, dar pictează-o cu vopselele tale magice, astfel încât să arate ca o față bună și plăcută. Fixează-o pe fața mea ca să nu trebuiască niciodată să o dau jos. Fă-o frumoasă și voi plăti orice preț ceri.

– Pot face asta, spuse magicianul, cu o singură condiție...

– Și care e aceasta? Ți-ai dori mai mult aur?

– Nu, Măria Voastră. Trebuie să vă păstrați propria față cu aceleași expresii ca cele picate, sau masca va fi ruinată. Dacă vă încruntați furios, masca va fi distrusă pentru totdeauna, fără să o mai pot înlocui.

– Voi face orice spui, zise împăratul cu nerăbdare. Orice ca să câștig admirația și iubirea doamnei mele. Spune-mi cum să împiedic masca să se crape.

– Trebuie să aveți numai gânduri bune, răspuse magicianul, iar ca să se întâmple asta, trebuie să faceți fapte bune, Măria Voastră. Trebuie să vă faceți regatul fericit, mai degrabă decât puternic. Trebuie să înlocuiți furia cu înțelegere și iubire. Construiți școli și spitale pentru supușii Măriei Voastre, nu doar închisori și nave de război. Fiți milostiv și politicos cu toți oamenii!

Astfel minunata mască fu făcută și nimeni n-ar fi ghicit că nu era fața adevărată a împăratului. Lunile trecură și, chiar dacă masca fu deseori în pericol de a fi ruinată, el se luptă din greu cu sine însuși ca să o păstreze. Frumoasa doamnă deveni mireasa lui, iar supușii se mirară de schimbarea lui miraculoasă.

În timp ce blândețea și grija pentru cei din jur începură să-l preocupe cu adevărat, el deveni cinstit și bun, iar în curând regretă că își înșelase soția purtând o mască magică. Într-un final, își chemă magicianul.

– Îndepărtează această față falsă! strigă împăratul.

– Dacă voi face asta, răspuse magicianul, nu voi mai putea face niciodată o altă mască și va trebui să purtați propria față a Măriei Voastre, atâta timp cât veți trăi.

– Mai bine așa, spuse împăratul, decât să o înșel pe cea ale cărei iubire și încredere le-am câștigat necinstit. Dă-o jos, îți spun, dă-o jos!

Magicianul îi scoase masca, iar împăratul își studie reflexia în oglindă, cu teamă și neliniște. Ochii i se luminau și buzele se curbară într-un zâmbet strălucitor, pentru că ridurile urâte și încruntarea dispăruseră și iată, fața lui era identică cu masca pe care o purtase atâta timp! Când se întoarse la soția lui dragă, ea văzu numai trăsăturile familiare ale omului iubit.

Căci vedeți voi, această legendă ne învață o lecție importantă: chipul unui om trădează ce e înăuntrul sufletului lui, ceea ce gândește și simte. Deci gândește și fă ceea ce e bine și astfel fața ta va reflecta bunătatea sufletului tău.

Întrebări:

- Cum l-a ajutat masca pe împărat să-și schimbe fața?
- Ce a trebuit împăratul să facă diferit pentru a împiedica masca să se crape?
- Ce i s-a întâmplat împăratului după ce a scos masca?
- Te-ai simțit vreodată nefericit, dar ai încercat să pari fericit de dragul celorlalți și, în final, chiar te-ai simțit mai bine? Încearcă să zâmbești într-o zi, indiferent de cum te simți și vezi ce se întâmplă. Te ajută să te simți mai fericit?

Două buzunare

O fată îi spăla pantalonii tatălui, când observă că unul dintre buzunare avea o gaură mare în el. A doua zi, îl întrebă pe tatăl ei:

– Ieri, când îți spălam pantalonii, am observat să aveau o gaură într-unul dintre buzunare. Mi-i dai te rog? Aș vrea să îi cos.

Tatăl răspunse:

– Ce frumos din partea ta, dar vezi tu, gaura aceea m-a ajutat mult.

Fata nu se așteptase la un astfel de răspuns și se gândi că probabil înțeleșese greșit:

– Îmi pare rău, dar nu înțeleg.

Tatăl îi explică:

– Vezi tu, copila mea, eu am două buzunare. Unul dintre ele are o gaură în el, iar eu mă asigur că cel de al doilea nu va avea niciodată o gaură în el.

Neștiind încă ce să înțeleagă, fata întrebă:

– Da? Și...

Tatăl continuă:

– De fiecare dată când aud pe cineva spunând ceva rău despre altcineva – o insultă, o remarcă tăioasă, o bârfă, o idee răutăcioasă, sau orice altceva – scriu pe o hârtie ce am auzit și pun hârtia în buzunarul găurit.

Fata încă nu părea lămurită:

– Dar nu se va pierde astfel?

Tatăl se amuza privindu-și fiica încercând să înțeleagă de ce insista el să păstreze gaura din buzunar, așa că își continuă jocul:

– Exact asta este ideea!

– Dar buzunarul cel bun? întrebă fata curioasă.

Tatăl îi explică zâmbind:

– Acela este buzunarul meu preferat. Ori de câte ori aud un lucru frumos, adevărat sau încurajator, pe care cineva îl spune altcuiva, îl scriu repede pe o hârtie și pun hârtia în buzunarul fără gaură. Seara, scot toate hârtiile din buzunarul întreg și le citesc. Astfel, pot să mă bucur pe îndelete de toate cuvintele bune pe care le-am auzit în ziua respectivă.

Fiica era încă puțin confuză:

– Și ce faci cu celălalt buzunar?

– Ei bine, spuse tatăl zâmbind, apoi îmi bag mâna în buzunarul găurit și nu găsesc nimic acolo, așa că râd și sunt recunoscător că nu există nimic rău la care să mă gândesc în ziua respectivă.

Amândoi râseră împreună de această idee amuzantă. Fata spuse, în timp ce își îmbrățișa tatăl:

– Ce idee bună! Cred că o voi încerca și eu.

Întrebări:

- Cum l-a ajutat gaura din buzunar pe tată să aibă o atitudine pozitivă asupra fiecărei zile?
- Atunci când ne amintim lucruri neplăcute, ne simțim bucuroși sau triști?
- Ce crezi că te-ar putea ajuta să vezi lucrurile într-o manieră pozitivă?
- Există niște versuri care spun așa: „Doi tineri se uitau printre zăbrele/ Unul văzu doar noroi, celălalt doar stele”. Ce semnificație au aceste versuri pentru tine?

Nu uita nicicând să uiți
Ceea ce te-a întristat,
Dar nu uita să-ți amintești
Ceea ce te-a bucurat!

Mai puțin înseamnă mai mult?

Într-o zi, un tată bogat își duse fiul într-o călătorie la țară, cu scopul de a-i arăta cât de săraci pot fi unii oameni. Ei petrecură o zi și o noapte la ferma unei familii foarte sărace.

Când se înapoiară din călătorie, tatăl își întrebă fiul.

– Cum ți s-a părut călătoria?

– Foarte frumoasă, tată.

– Ai văzut cât de săraci pot fi unii oameni?

Da.

– Și ce ai învățat?

Fiul răspunse:

– Am văzut că noi avem un câine acasă, iar ei au patru. Noi avem o piscină care se întinde până în mijlocul grădinii, iar ei au un pârâu fără sfârșit. Noi avem lămpi cumpărate în grădină, ei au stelele. Curtea noastră se întinde până în fața casei, a lor până la orizont. Îți mulțumesc, tată, că mi-ai arătat cât de săraci suntem!

Auzind aceste cuvinte, tatăl rămase fără grai.

Nu-i așa că totul depinde de felul în care privești lucrurile? Dacă ai dragoste, credință în inimă și o atitudine pozitivă față de viață, atunci ai totul!

Întrebări:

- Cum l-a influențat pe băiat atitudinea sa pozitivă?
- Ce este mai important decât bogățiile materiale?
- Discută despre anumite situații care ar putea arăta complet diferit atunci când adopți o atitudine pozitivă, față de atunci când adopți una negativă.

Creăm și construim

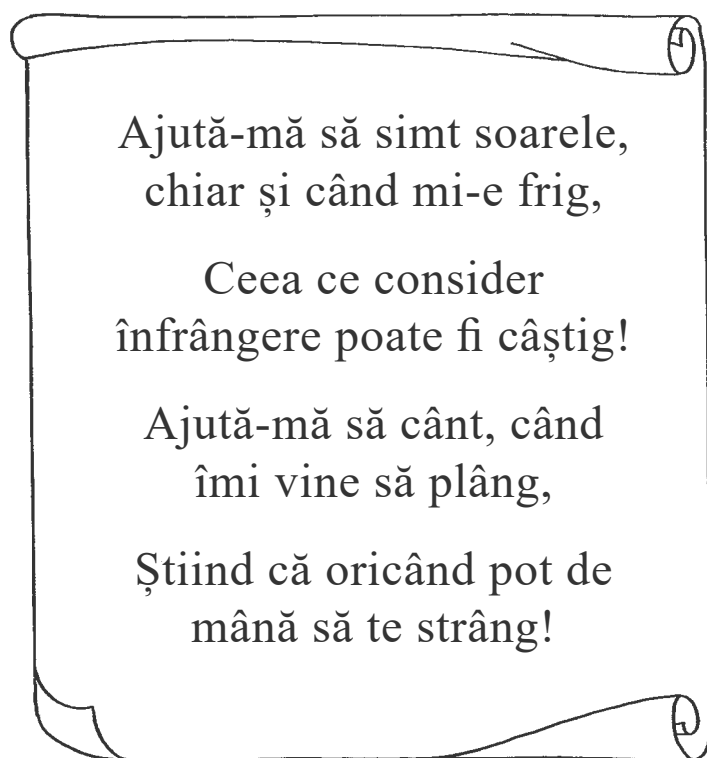
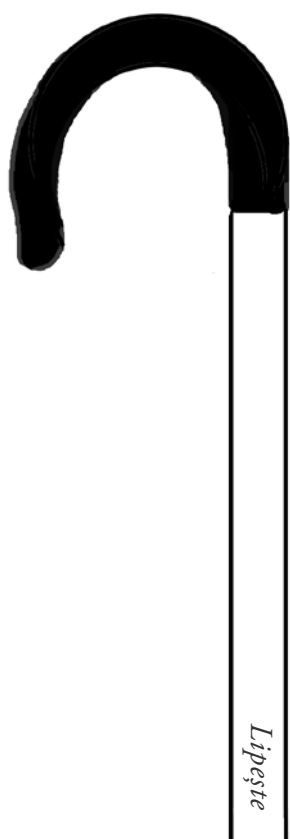
Ochelarii magici

Instrucțiuni:

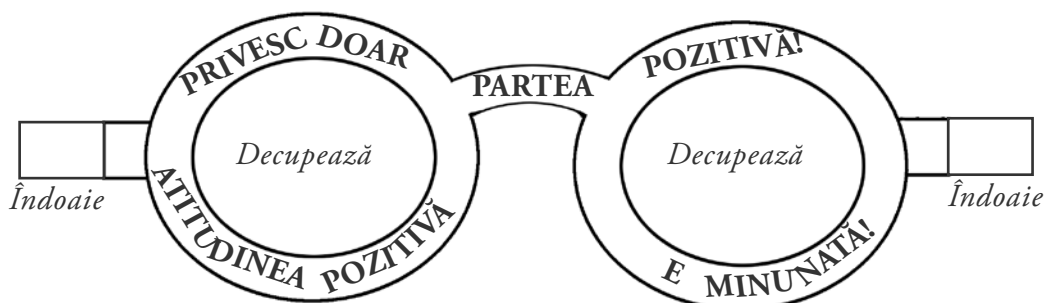
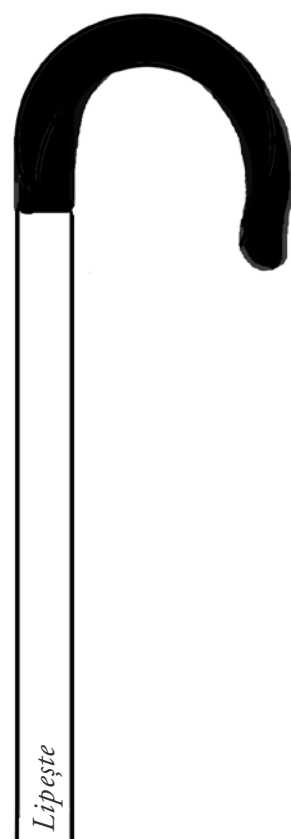
- Colorează „ochelarii cu atitudine pozitivă”. Fii creativ și folosește multe culori. Poți folosi creioane colorate, creioane cerate, carioci, acuarele sau sclipici.
- Așază ochelarii pe o bucată de hârtie cartonată.
- Opțional: poți acoperi ochelarii cu hârtie de contact pentru a le oferi mai multă protecție.
- Decupează ochelarii și lipește cele două brațe (cu ajutorul cărora îi așezi pe urechi)
- Când te simți tentat să vezi lucrurile într-o lumină negativă, pune-ți „Ochelarii magici” și vei vedea partea pozitivă!

Ai nevoie de:

Hârtie cartonată
Creioane colorate sau cerate, carioci, acuarele sau sclipici
Foarfecă
Lipici

Decupează și păstrează acest pergament. Îl poți lipi lângă patul tău sau îl poți folosi ca semn de carte.

O **atitudine pozitivă** ne ajută să ne dezvoltăm optim din toate punctele de vedere și ne aduce o mulțime de beneficii în viața de zi cu zi. De exemplu, la școală, o atitudine pozitivă ne ajută să facem față cu bine unei situații de stres (cum ar fi un test la matematică), să ne adaptăm mai repede la o schimbare, să ne facem prieteni și să avem încredere în noi.

Adoptând o **atitudine pozitivă**, alegem să vedem lucrurile bune din noi și din ceilalți, să fim recunoscători pentru ceea ce avem, astfel crescând nivelul nostru de fericire, împlinire și succes!

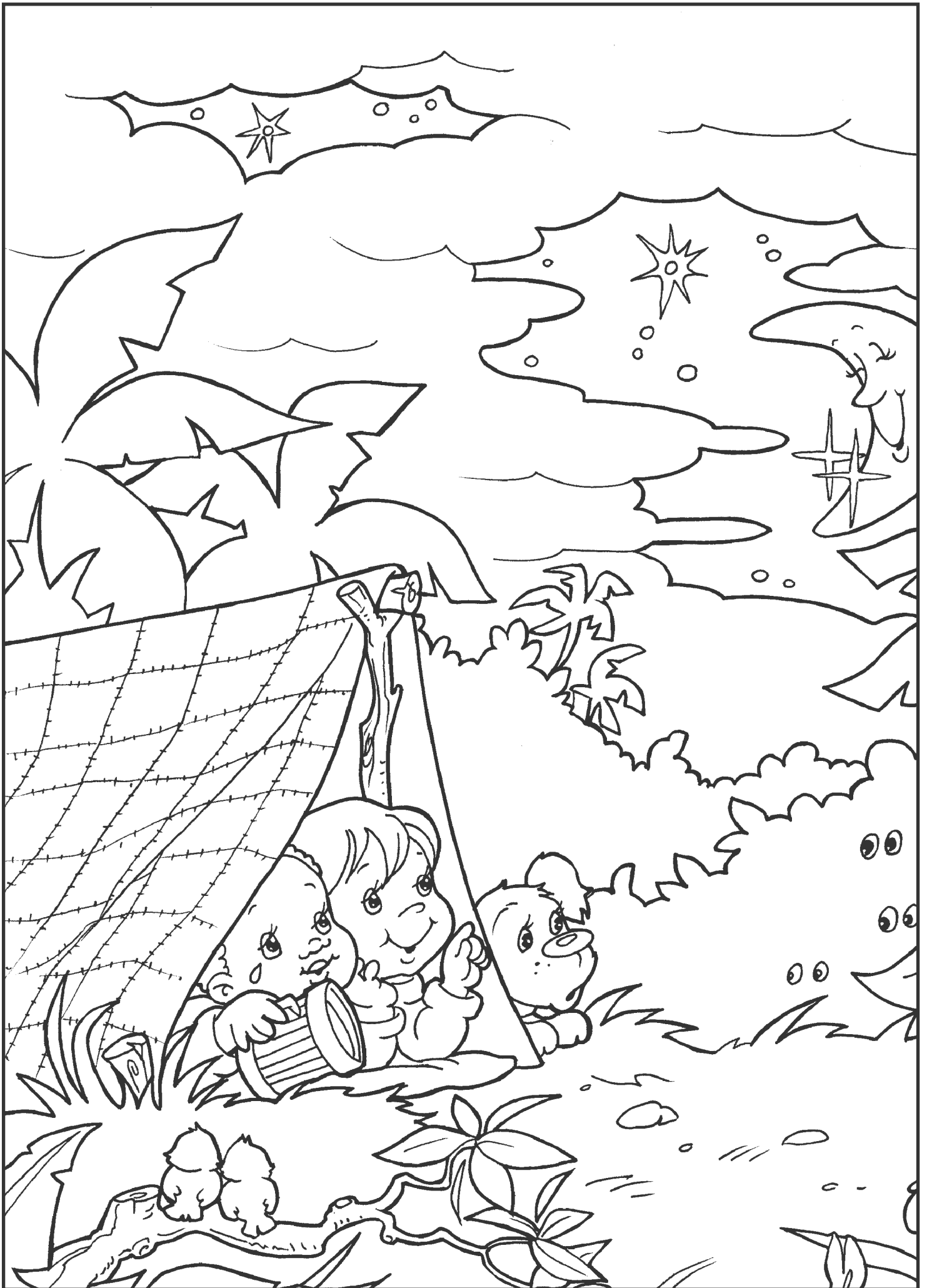
Nimic nu-i poate opri pe oamenii cu **atitudine pozitivă**!
- Thomas Jefferson

Colorează imaginea și completează citatul:

Ne putem plânge că tufișurile cu trandafiri au _____
sau ne putem bucura că tufișurile cu spini au _____!

Puterea cuvintelor

Adio, bombăneală!

Gina avea șapte ani și se confrunța cu o problemă: se plângea de orice lucru. Se plângea de fiecare dată când cineva o ruga să dea o mână de ajutor la spălatul vaselor. Se plângea când mama sa o ruga să-și facă patul și se plângea de fiecare dată când învățătoarea ei avea nevoie de ajutor în clasă.

Într-o zi, mama ei spuse:

– Gina, nu-mi face plăcere să te aud bombănind de fiecare dată când te rog să faci ceva. Poți, te rog, să fii mai recunoscătoare, în loc să te plângi?

Dar Gina nu se schimbă. Continuă să se plângă de toate.

Apoi, într-o dimineață, chiar după micul dejun, mama Ginei spuse:

– Gina, mă ajuți să spăl vasele?

Fetița tocmai se pregătea să bombăne, dar mama îi zise:

– De fapt, astăzi hai să facem numai ce vrem noi!

Chipul Ginei se luminează și fata zâmbi.

– Atunci, nu trebuie să spăl vasele? întrebă ea, cu speranță în glas.

– Nu, spuse mama ei, doar dacă vrei.

– Uau! zise Gina. Și nu trebuie să merg la școală?

– Nu, doar dacă vrei, spuse mama.

– Și pot să mănânc tortul pe care l-ai pregătit pentru aniversarea mea de mâine?

– Sigur, răspunse mama, dacă vrei.

Gina nu mai spală vasele și nu se mai duse la școală. O vreme se jucă cu păpușa. Când se plictisi, mănâcă patru felii de tort. Apoi ieși afară, la joacă, dar toți ceilalți copii erau la școală, așa că nu avu cu cine să se joace. Se mai plimbă prin curte, după care intră înapoi în casă. Vasele încă nu erau spălate.

– Mamă, spuse ea, vasele încă nu sunt spălate!

– O, nu, răspunse mama, astăzi facem numai ceea ce vrem.

Până la urmă, veni și vremea prânzului. Mama Ginei întotdeauna îi gătea mâncare delicioasă la prânz, dar astăzi nu făcuse nimic.

– Mamă, nu e ora prânzului? întrebă Gina.

– Ba da, zise mama, dar nu-mi vine să gătesc prânzul și astăzi nu facem decât ceea ce vrem. Dacă vrei, poți să-ți iei un pahar cu lapte din frigider.

Așa că Gina bău un pahar cu lapte, apoi ieși afară să se joace, dar se plictisi de joacă și încă îi era foame. Se întoarse, mai mănâcă încă patru felii de tort și începu să i se facă rău.

– Mami, zise ea, îmi e rău. Poți să vii să stai cu mine?

– Sunt ocupată acum, spuse mama. Du-te și întinde-te pe pat și poate că te vei simți mai bine.

Așa că Gina se puse în pat. Când veni ora cinei, se simțea mai bine, dar cina nu era făcută.

– De ce nu îți termini tortul? întrebă mama ei. Doar e ziua ta de naștere mâine...

– Of, nu mai vreau tort acum, spuse Gina. Îmi mai faci un tort pentru mâine?

– Nu, nu am chef. Acum vreau să citesc.

Săraca Gina! În sfârșit se duse la culcare. În dimineața următoare, mama îi zise:

– Azi e ziua ta, Gina. Vrei să facem numai ceea ce vrem astăzi?

Gina se gândi la ziua de ieri. Nu se distrase prea mult. Își aminti cât de rău îi fusese după ce mâncase atâta tort. Își aminti cum mama voia să facă orice, numai să aibă grijă de ea, nu. Își aminti ce spusese învățătoarea despre cum trebuia să fie mulțumită și să asculte de mama sa.

Atunci Gina zise:

– Nu, astăzi hai să facem lucruri utile!

Gina își învață lecția, deoarece de atunci, nu se mai plânse atât de mult. Uneori mai bombănea, dar își amintea foarte repede ce se întâmplase în ziua aceea și încerca, pe cât putea, să fie fericită și de ajutor.

Întrebări:

- De ce se plângea Gina?
- Tu faci, uneori, lucruri care nu îți plac? Numește câteva dintre ele. Imaginează-ți cum ar fi viața ta dacă nimeni nu ar face lucrurile respective.
- Imaginează-ți o lume în care fiecare ar face doar ce îi place. Cum ar arăta? Ar putea trăi oamenii așa?
- De ce trebuie să facem ceea ce este nevoie și nu doar ceea ce vrem?
- Cum ar fi mai bine, să facem cu toții doar ceea ce este nevoie, doar ceea ce ne place, sau să facem câte ceva din fiecare categorie?

Un răspuns blând

Într-o zi, am mers în vizită la o prietenă. În timp ce stăteam în sufragerie, așteptând ceaiul, am fost martoră la o întâmplare din care am învățat o lecție minunată. Cele două fete ale prietenei mele nu știau că eu stăteam acolo și vedeam tot ce se întâmplă.

Ana și Sanda se jucau împreună. Cea mai mare dintre fete, Ana, ținea în brațe o păpușă nouă și frumoasă, pe care o mângâia cu tandrețe. Fetița mai mică, Sanda, se furișă încet în spatele Anei și îi trase o palmă usturătoare peste obraz.

Văzând totul, mă așteptam ca Ana să o pălmuiască, la rândul ei, pe Sanda. Acesta ar fi fost cel mai firesc lucru, pentru un copil. Dar nu, Ana păru surprinsă, apoi fața ei luă o expresie plină de înțelegere. Fata își frecă obrazul înroșit cu o mână, în timp ce, cu cealaltă, strânse păpușa mai aproape de piept. Apoi, cu un ușor reproș* în glas, spuse:

– O, Sanda, nu mă așteptam la așa ceva din partea ta.

Sanda păru jenată, dar nu răspunse nimic.

– Poftim, continuă Ana, stai aici, pe scaunul meu. O să te las să ții un pic în brațe păpușica, dacă o să fii foarte atentă cu ea.

Sanda se așeză pe scaun, cu păpușa în brațe, privind-o pe sora ei cu reală apreciere, amestecată cu rușine.

Scena aceasta m-a mișcat profund. Consideram că era ieșit din comun din partea unui copil să dea dovadă de atât de multă înțelegere, de calm și iertare, după ce fusese tratat într-un mod atât de urât. Apoi am chemat-o pe Ana la mine și am întrebat-o:

– Cum poți fi atât de răbdătoare cu Sanda, draga mea?

– O, râse ea, cred că e din cauză că o iubesc atât de mult. Știți, ea e o soră bună, continuă Ana, încercând să o scuze pe Sanda, dar are un temperament teribil și, câteodată, își iese din fire. Mami a spus că dacă Sanda îmi face lucruri urâte mie și eu îi fac lucruri urâte ei, atunci amândouă vom fi supărate și nefericite, iar eu cred că așa e. Mami a spus să învăț să-i dau un răspuns blând, pentru că astfel, cu timpul, și ea va învăța să se comporte la fel.

Am luat-o pe Ana în brațe și am pupat-o.

– Dragă mea, i-am spus, îți mulțumesc pentru această lecție importantă.

Vorbele bune costă puțin, dar valorează mult! - proverb

Întrebări:

- Cum a reacționat Ana când Sanda a pălmuit-o?
- Cum ar fi evoluat lucrurile dacă și Ana ar fi pălmuit-o înapoi pe Sanda?
- Ce crezi că a învățat surioara mai mică din felul în care Ana s-a purtat cu ea?
- Tu cum ai fi reacționat dacă ai fi fost în locul Anei?

* reproș – mustrare, dojană

Alegeți-vă cu grijă cuvintele

Alegeți-vă atent cuvintele, dragii mei,
Pentru că ele sunt lucruri uimitoare;
Pot fi dulci, ca mierea proaspătă de albine.
Sau, precum albinele, pot fi înțepătoare.

Ca soarele călduț, pot aduce binecuvântare,
Pot da bucurie unei vieți monotone, fără suișuri;
Sau pot tăia răni adânci, când sunt spuse la mânie,
Asemeni unui cuțit cu două tăișuri.

Fie ca pacea să vă călăuzească viețile și mereu,
Încă din pruncie, când orice lucru pare prețios,
Cuvintele pe care le folosiți zilnic,
Să spună doar adevărul, într-un mod frumos.

Creăm și construim

Cuvinte frumoase

Instrucțiuni:

Poți folosi această metodă pentru a face guri în relief pentru orice tip de animal sau chiar pentru fețe de oameni!

- Decupează și colorează imaginile de pe următoarele două pagini.
- Urmează apoi instrucțiunile și diagramele de mai jos.

Ai nevoie de:

Hârtie cartonată colorată
Carioci, creioane colorate sau
cerate
Riglă
Foarfecă
Lipici

1. Împătorește imaginea în două. Desenează cu un creion o linie, de-a lungul gurii animalului tău. Fă o tăietură de-a lungul liniei.

2. Pe linia de pe mijlocul foii, care s-a format prin împăturare, fă două urme discrete cu creionul, la 2,5cm mai sus și mai jos de tăietură. Trasează câte o linie diagonală de la capătul tăieturii până la fiecare dintre cele două semne, așa cum vezi în imagine.

3. Îndoie de-a lungul acestor două linii diagonale și vei obține două clape triunghiulare. Despătură clapele, întoarce hârtia pe partea cealaltă și îndoie din nou de-a lungul celor două linii (de data aceasta, pe partea opusă), apoi despătură.

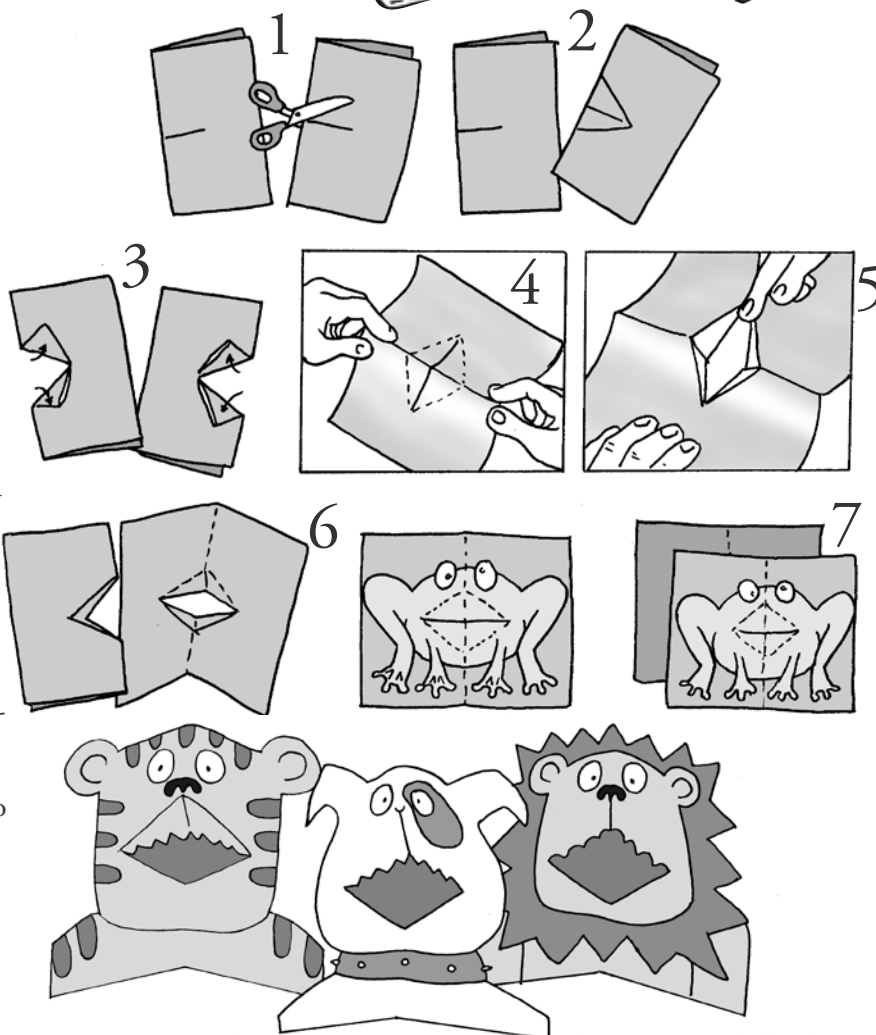
4. Despătură complet hârtia și așază-o pe masa de lucru. Prinde între degete capetele liniei de mijloc și pliaz-o pe partea cealaltă.

5. Cu ajutorul unui deget, împinge în jos ambele clape triunghiulare. Acum ai obținut o formă de romb, așa cum se vede în imagine.

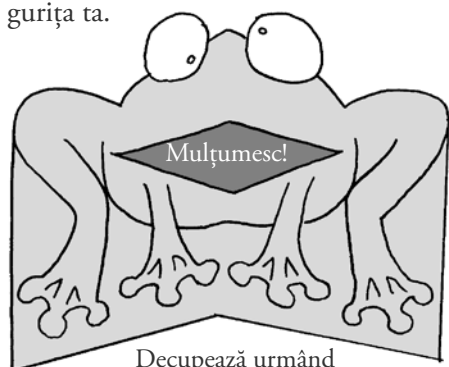
6. Împătorește cu atenție hârtia și netezește-o ușor, astfel încât să aplatizezi clapele triunghiulare în interior. Când vei desfăce hârtia, clapele se vor închide asemenea unei guri.

7. Acum împătorește hârtia cartonată și lipește-o pe spatele celei la care ai lucrat până acum, ca suport. Asigură-te că liniile de împăturare ale ambelor hârtii se aliniază perfect. De asemenea, ai grijă să nu ajungă lipici în spatele gurii broșuței.

8. Scrie unul sau mai multe cuvinte frumoase în gura broșuței (sau a oricărui animal). Acestea îți vor aminti ce fel de vorbe ar trebui să iasă din gurița ta.

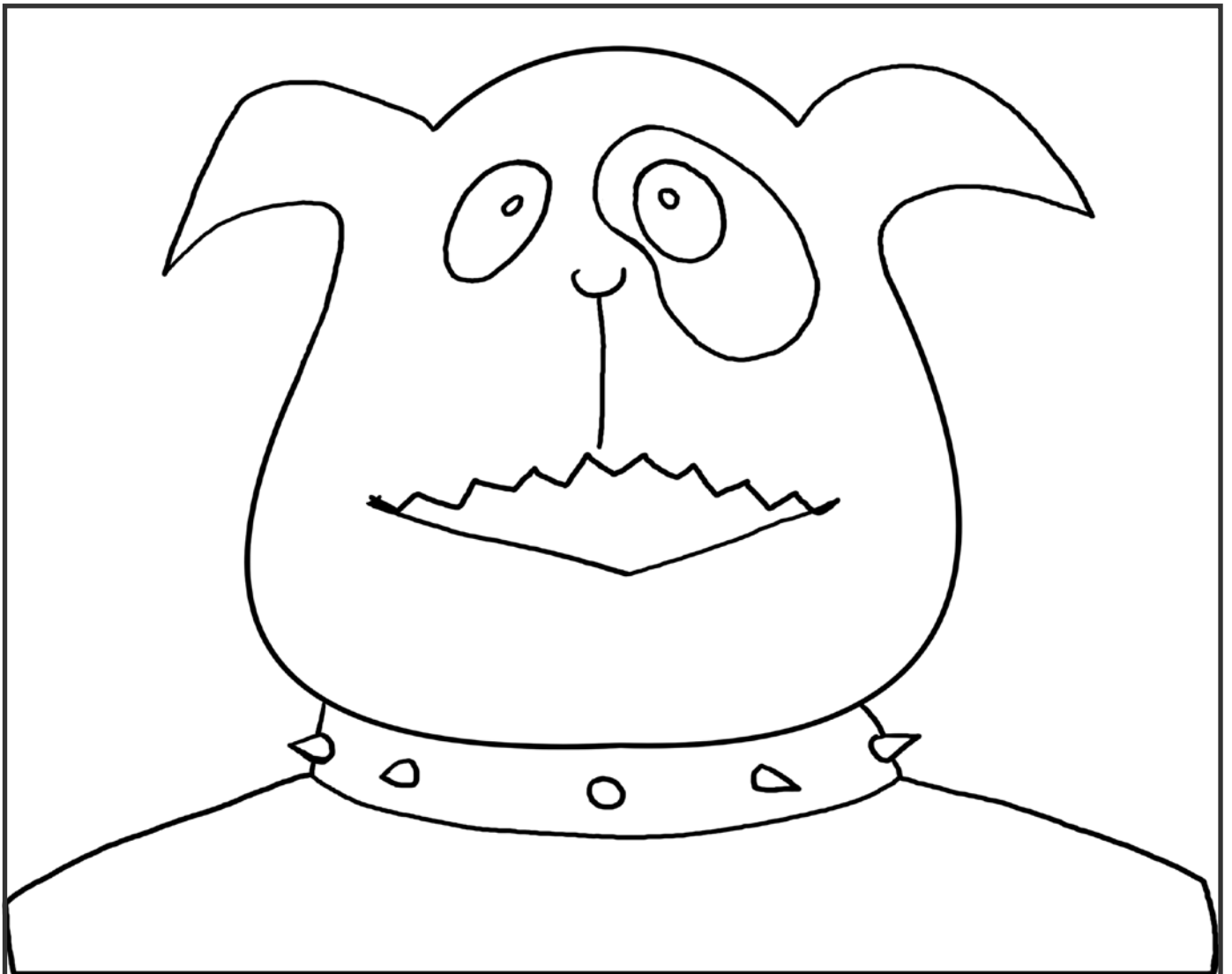
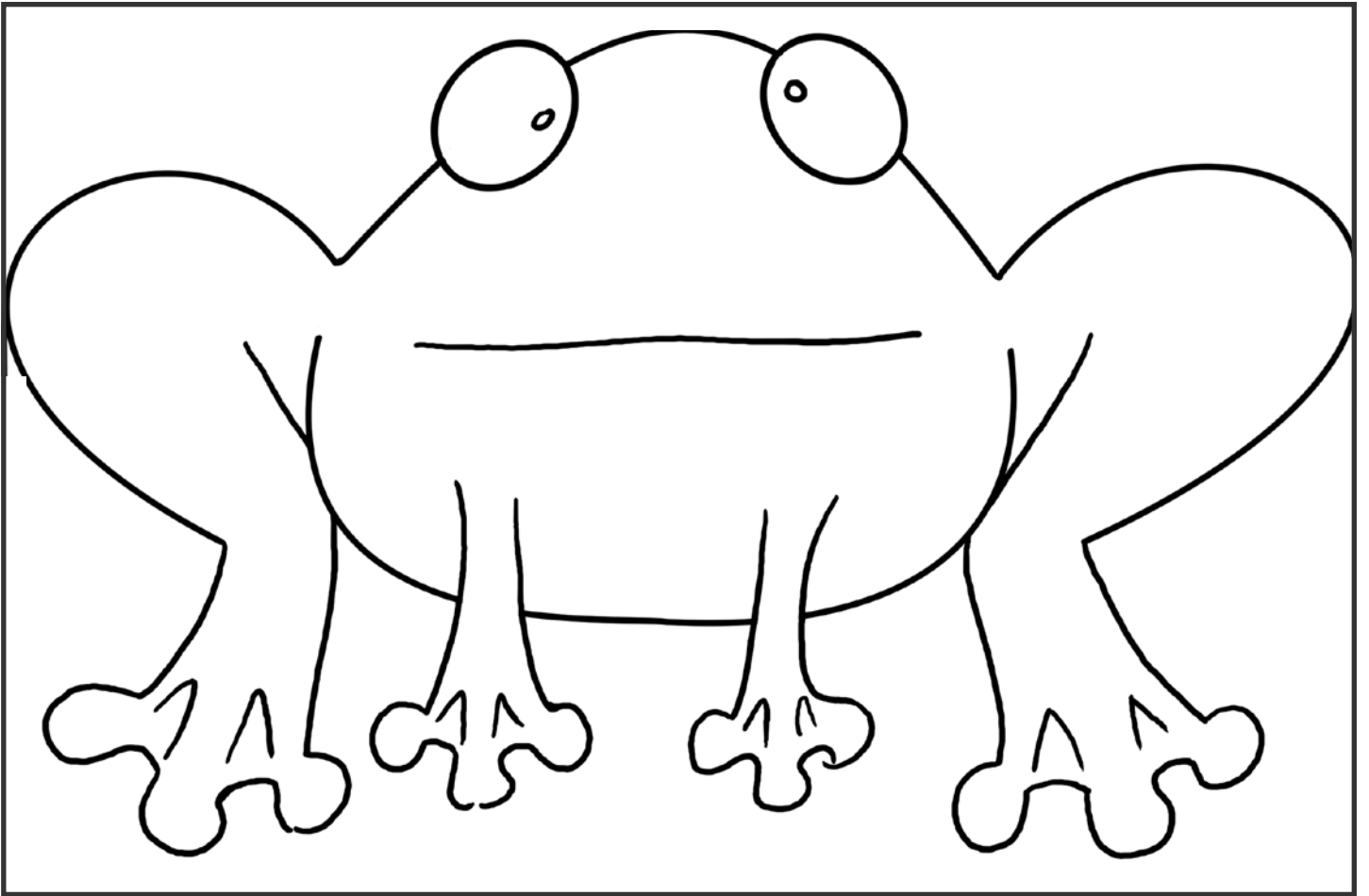
Pentru gurițe cu colți ascuțiți, precum acestea, taie o linie în zig-zag, la pasul 1.

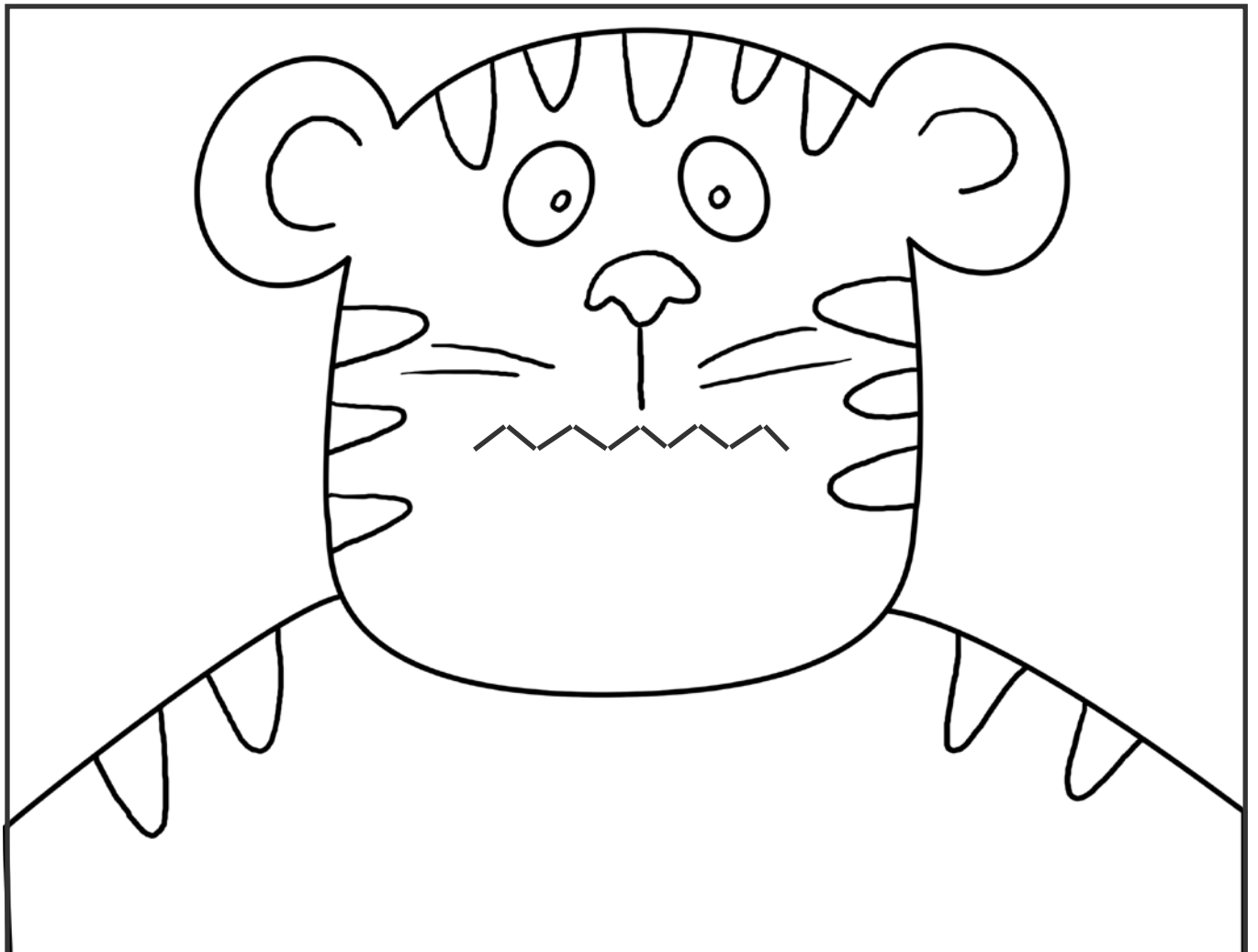
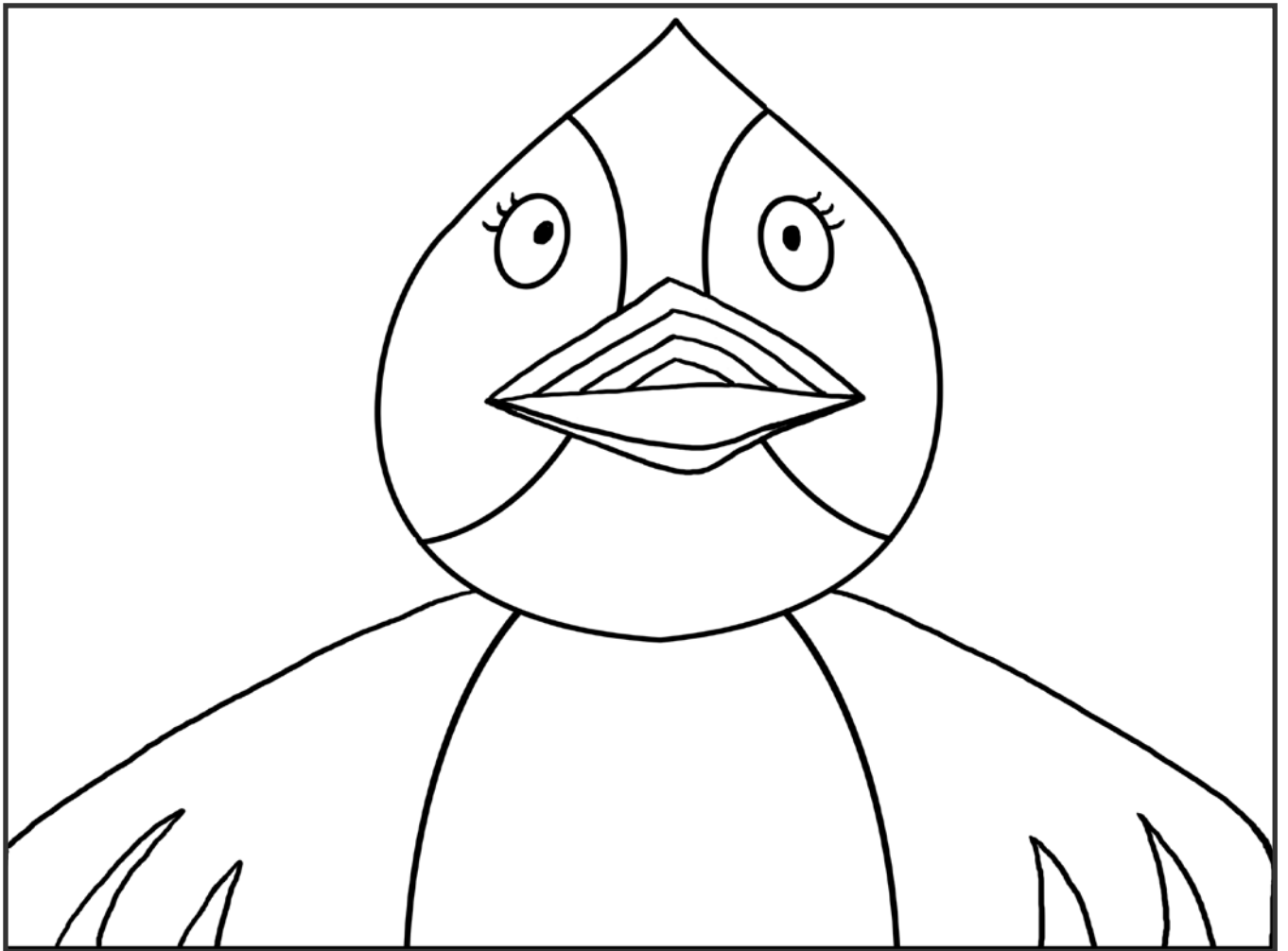

Decupează urmând
conturul superior al animalului, dacă
vrei să obții o formă mai interesantă.

Dacă îți dorești un cioc pentru animalul tău, taie o linie mai scurtă, ușor curbată, la pasul 1.

Fii atent la gândurile tale,
Pentru că ele vor fi cuvinte!
Fii atent la cuvintele tale,
Pentru că ele vor fi fapte!
Fii atent la faptele tale,
Pentru că ele vor fi obiceiuri!
Fii atent la obiceiurile tale,
Pentru că ele vor fi caracterul tău!
Fii atent la caracterul tău
Pentru că el va fi destinul tău!

Generozitate

Lupta cu odgonul*

În mijlocul unui parc, se afla un stejar înalt, cu coroană bogată. Pe una dintre crengile mai joase, se găsea un cuib nou. Două mierle aleseseră acest loc pentru a-și construi un cuib. Mama Mierlă depuse patru ouă frumoase și albăstrui. După o așteptare îndelungată, într-o zi, cele patru ouă se crăpară și din ele ieșiră patru puișori. Mama și Tata Mierlă îi botezară pe toți. Pe cei doi băieți îi numiră Cip și Rip, iar pe cele două fetițe, Cireșica și Ciripica.

Puișorii se certau adesea cu privire la cine merita să primească cea mai bună sau cea mai mare porție de mâncare și nu le mulțumeau niciodată părinților, care munceau din greu să găsească mâncare suficientă pentru toți patru. Indiferent cât de mult încercau Mama și Tata Mierlă să vorbească cu ei și să-i ajute să se înțeleagă bine, ei creșteau și deveneau tot mai neascultători, certându-se, necăjindu-se, împingându-se și trăgând unii de alții. Într-o zi, însă, totul se schimbă.

Mama și Tata Mierlă se pregăteau să zboare în căutarea micului dejun. În dimineața aceea, toți puișorii erau extrem de înfometăți.

– Tată, poți să-mi aduci un viermișor durduliu și zemos? se rugă Cip.

– O, mie nu-mi plac viermii, se plânse Ciripica. Tată, poți să-mi aduci niște gândăcei?

– Nici vorbă! interveni Cireșica. Eu prefer niște fructe proaspete de pădure.

– Copii, nu uitați să vă comportați frumos, le aminti cu blândețe Mama Mierlă. Atunci când cereți ceva, trebuie să o faceți cu bunătate în glas, cu politețe și să spuneți cam așa: „Vă rog, mamă și tată, îmi puteți aduce un viermișor gustos?”

Micii puișori ascultară pentru o clipă, dar apoi uitară imediat ce le spusese Mama Mierlă.

– Știți de ce mi-e poftă mie? De niște semințe coapte și crocante, continuă Rip.

– Tată, spuse Cip, de ce nu aduci fiecăruia ce îi place, ca să fim cu toții bucuroși?

– Da, aduce-ți-ne tot ce ne dorim fiecare, repetară ceilalți, ca un ecou. Asta ne-ar face fericiți.

– O, vai! Ce ne facem? îi șopti Mama Mierlă Tatălui Mierlă.

– Am putea încerca să-i dăm fiecăruia ce își dorește. Va trebui să facem mult mai multe drumuri, dar dacă asta îi va face fericiți, s-ar putea să merite efortul. Hai, să mergem și să vedem ce putem găsi, spuse Tatăl Mierlă, într-un final.

Mama și Tata Mierlă zburară spre partea îndepărtată a parcului. Tatăl Mierlă fu primul care observă o rămă lungă, ce încerca să iasă din pământ. Zbură cu viteză și apucă râma în cioc. Părinții fericiți se întoarseră la cuib cu captura lor cea mare.

– Uitați-vă! Tata mi-a găsit viermele! ciripi Cip. Se pare că eu sunt primul care își primește micul dejun!

Cip își deschise gura larg de tot, așteptând ca tatăl să-i pună râma întregă înăuntru.

---

* Lupta cu odgonul - joc în care două echipe trag de câte un capăt al unui odgon (sfoară groasă), fiecare dintre ele încercând să-și determine adversarii să pășească peste linia de mijloc.

– Cip, îi spuse Mama Mierlă, râma aceasta este suficient de mare pentru voi toți. Tatăl vostru și cu mine vom căuta în continuare, dar durează destul de mult timp să zburăm până în cealaltă parte a parcului și înapoi. Copii, va trebui să împărțiți râma între voi până ne vom întoarce noi.

Mama și Tata Mierlă zburară din nou, dar... ei bine, ați ghicit... Cip nu voia să împartă râma.

– Îmi pare rău, fraților, dar aceasta este râma mea. Voi ați comandat altceva la micul dejun. Va trebui să vă așteptați rândul.

– Dar dacă mama și tata nu găsesc semințe crocante niciunde? se neliniști Rip. Te rugăm, Cip, lasă-ne și nouă puțin din rămă!

– Nu, nu, nu! Nici gând! Aceasta este râma mea și o voi mânca de unul singur!

Atunci începu marea luptă cu odgonul. Cip apucă un capăt al râmei, iar Rip, Cireșica și Ciripica îl apucară pe celălalt și începură să tragă. Cip se cățăra pe marginea cuibului, ca să-și sprijine mai bine picioarele și să poată smulge râma din ciocurile celorlalți. El ieșise aproape cu totul din cuib.

Stătea pe marginea acestuia și se ținea doar de rămă. Cip trase de ea cu toată forța, iar Rip, Cireșica și Ciripica își pierdură echilibrul și căzură pe burtică. Brusc, Cip căzu pe spate, afară din cuib. De teamă, își deschise ciocul și scăpă râma. Cip căzu jos, din ce în ce mai jos. Căderea fu îndelungată, iar el ateriză cu o bufnitură pe un mănunchi de iarbă moale.

– O, nu! țipă Rip. Priviți! Cip a căzut pe pământ. Oare s-a rănit?

– Nu cred, spuse Cireșica. Vezi? Se ridică și țopăie de colo-colo, dar nu știe încă să zboare și este prea mare pentru ca mama și tata să-l poată ridica între ei. Cum va ajunge înapoi în cuib?

Ochișorii lor străbătură parcul de la un capăt la altul, căutând ajutor, dar nu găsiră nimic.

– O, nu! strigă Cireșica. Priviți acolo! Vine spre noi! Este pisica aceea mare, pe care mama, tata și prietenii lor trebuie să o gonească neîncetat! Vai! Ce ne facem?

Jos, în iarbă, micuțul Cip se afla singur-singurel pe sol, cel mai periculos loc pentru puii de pasăre. Cip ridică încet capul deasupra ierbii și privi în jur. Zări o pisică mare și neagră apropiindu-se de el. Inima îi stătu în loc.

– Am dat de necaz! își spuse. Îmi pare atât de rău pentru că am fost o pasăre egoistă, lacomă și nerecunoscătoare. Mi-am învățat lecția și promit că voi face tot ce pot ca să o pun în practică... dacă mă voi mai întoarce vreodată în cuib.

Pisica cea neagră se apropia tot mai mult de locul unde se afla Cip ascuns în iarbă. În orice clipă putea să îl descopere. Dintr-o dată, Ciripica îl văzu pe Tata Mierlă zburând spre ei și pe mama înapoia lui. Strigă cât de tare putu:

– Repede! Veniți repede! Cip a dat de necaz și se apropie o pisică!

Cu vederea lui ascuțită, tatăl observă imediat dușmanul și-și dădu seama că era foarte aproape de locul unde bietul Cip tremura, în iarbă. Tata Mierlă scoase un strigăt puternic, de furie și se aruncă direct asupra pisicii, ciocnind-o în cap și lovind-o cu aripile. Pisica fu atât de surprinsă de acest atac aerian neașteptat, încât o rupse la fugă în partea opusă

a parcului. Fratele și surorile lui Cip scoaseră un oftat de ușurare. Pentru moment, fratele lor era în siguranță. Nu va muri de foame, deoarece mama și tata îl puteau găsi în iarbă și îi puteau duce hrana acolo. Totuși, solul era în continuare un loc foarte periculos și va mai trece o vreme până când Cip va putea zbura.

Apoi se întâmplă un miracol. Un bătrân binevoitor se plimba pe lângă stejar și, auzindu-l pe Cip ciripind, îl găsi ascuns în iarbă.

– Nu te speria, micuțule, spuse omul, eu iubesc păsările și te voi ajuta.

Bătrânul îngenunche pentru a-l ridica pe Cip.

– Cuibul tău este prin apropiere? întrebă el.

Apoi auzi ciripitul gălăgios al Ciripicăi, sus, în copac. Era foarte îngrijorată din cauza frățiorului său.

– Uite, spuse Cireșica, bătrânul a descoperit cuibul nostru și îl aduce pe Cip înapoi!

– Gata, gata, micuțule, spuse bătrânul așezând puiful de mierlă în cuib.

– Ce bine e să fiu iarăși acasă! spuse Cip. Vă cer iertare tuturor! Am fost foarte egoist. Astăzi, cu siguranță, mi-am învățat lecția, pe pielea mea.

– Toți am învățat o lecție astăzi, spuse Ciripica. Am impresia că ne-am maturizat într-o singură zi.

– Veniți aici cu toții, spuse Rip. Priviți, încă mai avem o rămă mare de mâncat.

Astfel, pușorii împărțiră râma între ei. Mama și Tata Mierlă îi priveau cu mândrie și erau extrem de mulțumiți să îi vadă purtându-se atât de frumos. Din acea zi, micuțele mierle făcură tot posibilul să fie bune unele cu altele și foarte politicoase cu părinții lor. De fiecare dată când primeau ceva delicios de mâncare, strigau în cor:

– Mulțumiiiiim!

Întrebări:

- Cum se purtau pușorii la începutul poveștii?
- Ce i s-a întâmplat micuțului Cip astfel încât el să-și învețe lecția? Crezi că și ceilalți pușori au învățat ceva?
- Dă câteva exemple de situații în care ai fi tentat să te porți egoist și povestește cum te învață această poveste să nu fi așa.
- Pe măsură ce creștem și ne maturizăm, învățăm să devenim mai altruști*. Ce fac părinții tăi pentru tine, în mod altruist? Cum ne putem demonstra dragostea față de alții, fiind altruști?

* altruist – o persoană care acționează dezinteresat pentru binele altora.

Egoistul

– În sfârșit, fântâna mea e gata! spuse căpetenia satului, în timp ce servitorul său amplasa o plăcuță de lemn deasupra acesteia. Pe plăcuță scria: „Nimeni nu are voie să bea din această apă, în afară de mine! Oricine altcineva îndrăznește să bea, va fi pedepsit! Semnat, Căpetenia.”

Conducătorul se uită cu mândrie la plăcuța de lemn și spuse:

– De acum voi avea câtă apă vreau!

Tocmai atunci, se apropie împleticindu-se un bătrân care ținea în fața lui un băț cu care atingea drumul, înainte de a păși. Bătrânul se ciocni de căpetenie. Întinse apoi o cană și strigă:

– Apă, apă! Vă rog, dați-mi puțină apă!

– Hei, ai grijă! spuse căpetenia. Nu vezi ce scrie pe plăcuță? Apa aceasta este doar pentru mine!

– Îmi cer scuze, o, Mărită Căpetenie, dar eu sunt orb.

Căpetenia țipă la el:

– Asta nu te scuză! Te voi ierta de data aceasta, dar să nu te mai prind că vii pe aici, cerșind apa mea!

– Da, sigur. Mulțumesc pentru milostenie, Mărite! spuse bătrânul împleticindu-se mai departe pe drum.

Căpetenia se întoarse a doua zi. Îi spuse servitorului să arunce găleata în fântână și să scoată apă, dar tot ce se putu auzi fu un sunet strident și gol: Clang! Căpetenia privi în jos în fântână și rămase foarte dezamăgit:

– Cum? Apa mea a secat? Cum se poate? Precis va reveni peste vreo câteva zile.

Însă în fiecare zi în care se întoarse la fântână, o găsi tot seacă.

Își chemă sfetnicul cel mai înțelept și îi porunci:

– Dacă ții la viața ta, spune-mi de ce mi-a secat fântâna!

– O, să trăiești veșnic, Mărită Căpetenie! Fântâna va rămâne fără apă până în ziua în care vei decide să îi lași și pe oamenii tăi să bea din ea, spuse sfetnicul, cu glasul sugrumat de teamă.

– Bine atunci, sătenii vor putea scoate apă, dar numai pe timpul nopții. În timpul zilei, doar eu voi avea parte de ea! ordonă căpetenia și se făcu întocmai.

A doua zi, se întoarse la fântână să vadă dacă revenise apa.

– Cum? E tot seacă! O să aștept căderea nopții, să văd ce se întâmplă, dar mă voi ascunde în aceste tufișuri, ca să pot privi totul fără să mă vadă cineva.

Imediat ce se lăsă întunericul, toți sătenii veniră să scoată apă din fântână.

– Ce apă limpede și rece! strigă unul din săteni, în timp ce scoase un urcior plin cu apă și bău din el. O altă femeie își umplu carafa, pentru ca ea și copiii ei să-și potolească setea. Toți copiii sătenilor se distrară stropind și aruncând cu apă, până când toată lumea fu udă learcă. Văzând acestea, conducătorul se întoarse acasă foarte confuz și foarte... însetat. Îi fusese rușine să le ceară sătenilor apă, după ce se purtase atât de egoist cu ei.

A doua zi, imediat după răsăritul soarelui, căpetenia reveni la fântâna seacă. Înapoia lui venea un servitor, care ducea în mână o găleată cu vopsea și niște pensule.

– Scrie ce-ți poruncesc! spuse căpetenia, pe un ton ceva mai blând decât zilele trecute.

– Prea bine, Mărite Stăpân! Se va face precum ordonați.

Căpetenia citi apoi cu plăcere noul text de pe plăcuța de lemn: „Să se apropie oricine este însetat! Beți fără teamă din această apă!”

Înainte de a se fi uscat vopseaua de pe plăcuță, căpetenia auzi cu plăcere susurul apei ce revenea în fântână. Curând, aceasta se umplu până sus, iar sătenii sosiră să scoată apă. Toată lumea fu surprinsă să-l vadă pe conducător bând apă, glumind și râzând împreună cu sătenii.

Fântâna continuă să le ofere apă curată și proaspătă, chiar și pe timp de secetă. Acum toată lumea o cunoștea sub denumirea de „Fântâna care nu seacă niciodată”.

Generozitatea este cea mai bună investiție! – proverb

Întrebări:

- De ce voia căpetenia să păstreze doar pentru el apa din fântână?
- Ce s-a întâmplat când nu a împărțit apa cu nimeni?
- Ce s-a întâmplat cu apa, după ce căpetenia a început să o împartă cu sătenii?
- Vorbiți despre toate lucrurile bune care au loc atunci când împărțim cu bucurie ceea ce avem.
- Te-ai abținut vreodată să oferi ceva din cauză că îți era teamă că nu va rămâne suficient pentru tine? Povestește o întâmplare în care ai oferit ceva cuiva, pentru a-l ajuta. Cum te-ai simțit?

Activitate

Găsește diferențele

Între cele două imagini există 5 diferențe. Găsește-le și încercuiește-le!

Te face mai fericit să dăruiești decât să primești!

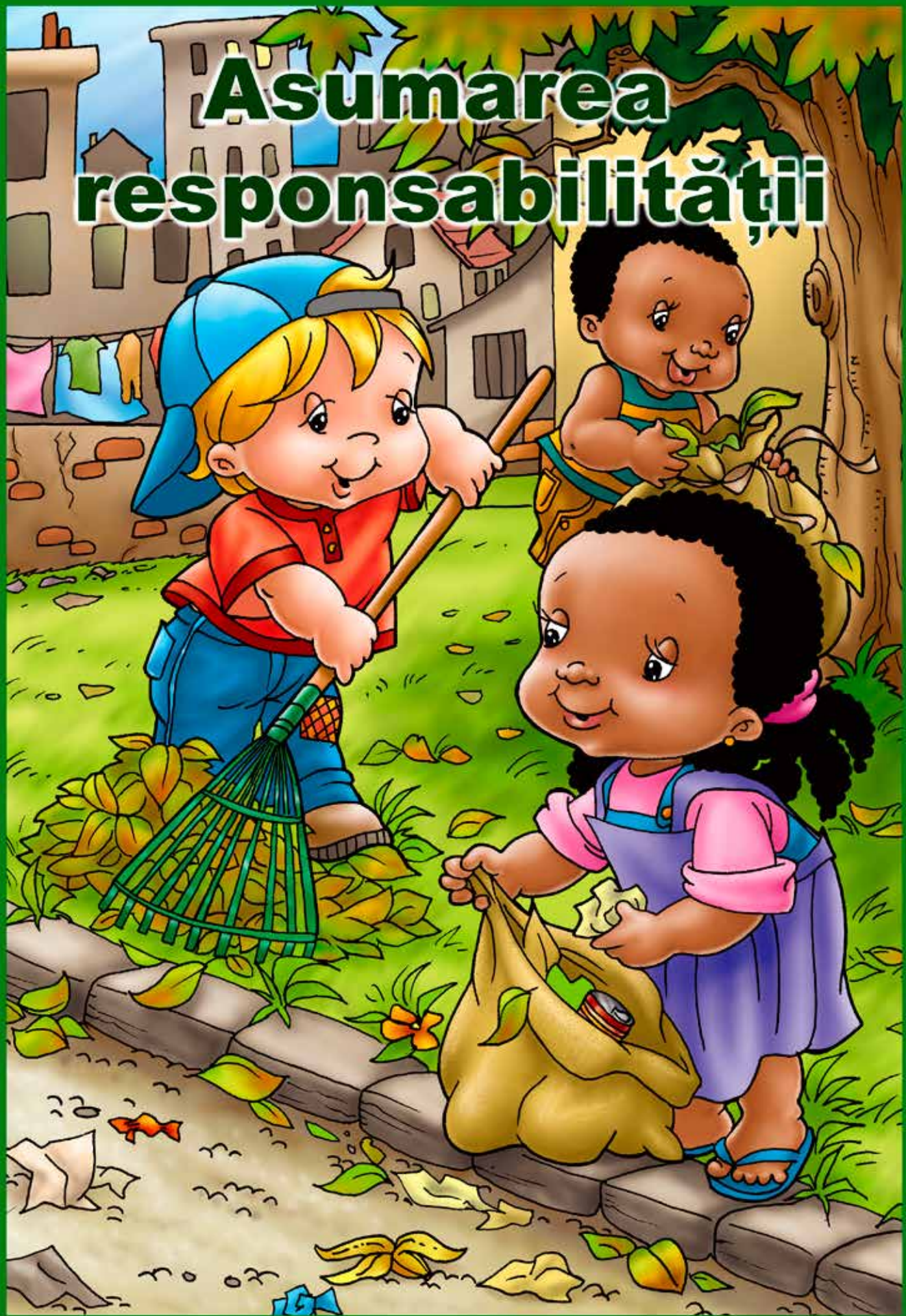

Generozitatea este acea calitate umană care se manifestă prin obișnuința de a dăruți din ceea ce avem, fără a aștepta ceva în schimb. Nu trebuie neapărat să dăruim un bun material, ci putem oferi o mână de ajutor sau chiar un sfat, un zâmbet ori o îmbrățișare. Sunt multe feluri de a fi generoși, important este ca fiecare dintre noi să nu uite că are această superputere!

Asumarea responsabilității

Fă-ți partea ta

Dana avea o sarcină deosebită. Ea trebuia să-l scoată în fiecare zi pe bunicul ei la plimbare. Acesta era foarte bătrân și mergea încet, sprijininându-se într-un baston. Ei își începeau plimbarea mergând de-a lungul drumului până când ajungeau la capătul satului, apoi făceau cale întoarsă, mergând încet spre casă. Uneori, Dana și bunicul ei purtau discuții interesante în timp ce se plimbau, dar alteori nu aveau prea multe să își spună. Adesea, Dana devenea nerăbdătoare din cauză că trebuia să meargă atât de încet și pierdea mult timp cu plimbarea, adesea gândindu-se la toate celelalte lucruri pe care ar fi putut să le facă.

Într-o zi, în timp ce privea drumul șerpuitor, copacii și florile din gardurile vii, fata se gândi: „Ce drum frumos! Păcat că gunoiul aruncat peste tot strică peisajul acesta minunat.” Astfel că într-o zi, când se duse la plimbare, își luă cu ea o pungă goală și mănușile pentru grădinarit.

Începu să adune bucățile de gunoi și să le pună în pungă. După o vreme, și bunicul ei deveni interesat de această activitate și începu să îi indice cu bastonul bucăți de hârtie ascunse în iarba din spatele tufișurilor. Câteodată își folosea bastonul să ridice bucățile la care se ajungea mai greu. Încet, încet, drumul deveni tot mai curat.

Cei doi curățau astfel strada în fiecare zi. Plimbările deveneau tot mai interesante, iar Dana descoperi că le aștepta cu nerăbdare. Apoi, într-o zi, aflară o veste care îi umplu de bucurie. Avusese loc un concurs pentru titlul de cel mai îngrijit sat din județ, iar sătucul lor câștigase premiul întâi.

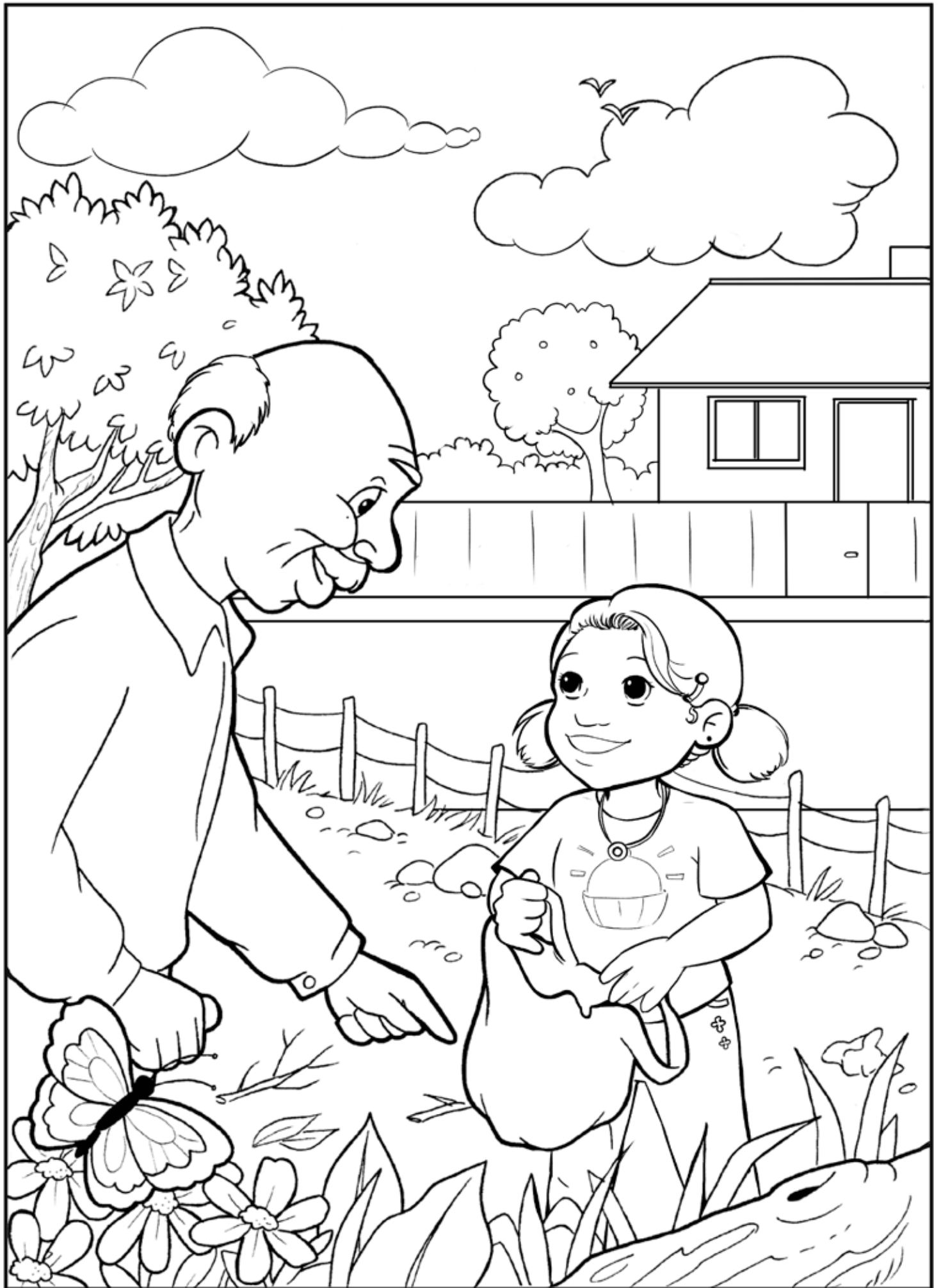
- Sunt sigur că a ajutat mult faptul că ai curățat drumul în fiecare zi, spuse bunicul.
- Dar și tu ai ajutat! zâmbi fata, îmbrățișându-și bunicul. Am reușit împreună!

Responsabilitatea este prețul măreției. - Winston Churchill

Întrebări:

- Dana a descoperit o treabă care trebuia făcută și a înfăptuit-o. Poți numi câteva lucruri care ai observat că ar trebui făcute și cu care ai putea ajuta și tu?
- În ce fel a folosit Dana plimbările cu bunicul ei? Observi și tu uneori că poți face două lucruri în același timp, ca ea? Povestește despre ele.
- Este vreun lucru pe care îl faci fără prea multă tragere de inimă? Poți găsi modalități de a-l face mai interesant sau mai plăcut?
- Câteodată, dacă facem lucrurile în viteză, nu observăm aspecte importante prin care am putea să-i ajutăm pe cei din jur. Poți da câteva exemple despre cum ai putea ajuta oamenii în timp ce îți faci și treburile tale?
- De ce trebuie să-i ajutăm pe vârstnici? Cum i-am putea ajuta și cum i-am putea face să se simtă iubiți? Pune-te în locul lor. Cum ți-ar plăcea să se poarte oamenii cu tine?

Cine vrea să mă ajute?

Un elefant, o girafă, un hipopotam, o zebra, un babuin și o antilopă trăiau împreună într-o rezervație naturală.

Într-o bună zi, antilopa veni și le spuse celorlalte animale:

– Vreau să pregătesc un ospăț pentru noi toți. Cine vrea să mă ajute să scot din pământ și să spăl cartofii?

– Eu nu, spuse babuinul.

– Eu nu, spuse zebra.

– Nici eu, spuse hipopotamul.

– Nici eu, spuse elefantul.

– Nici eu, spuse girafa.

– Bine. Atunci o voi face eu, spuse antilopa și plecă la treabă.

Peste o jumătate de oră, se întoarse la animale și le spuse:

– Cine vrea să mă ajute să culeg alunele și să le decojesc? –

– Eu nu, spuse babuinul.

– Eu nu, spuse zebra.

– Nici eu, spuse hipopotamul.

– Nici eu, spuse elefantul.

– Nici eu, spuse girafa.

– Bine, atunci o voi face eu singură, spuse antilopa și începu să culeagă alunele.

Nu peste mult timp, se întoarse la animale și le întrebă:

– Cine ar vrea să mă ajute să culeg boabele de cafea și să le macin?

– Eu nu, spuse babuinul.

– Eu nu, spuse zebra.

– Nici eu, spuse hipopotamul.

– Nici eu, spuse elefantul.

– Nici eu, spuse girafa.

– Bine atunci, va trebui să o fac eu singură, mai spuse antilopa și continuă să muncească din greu pentru pregătirea ospățului.

La puțin timp după ce se întoarse din nou, întrebă celelalte animale:

– Cine vrea să mă ajute să culeg bananele? Poate te interesează pe tine, babuinule?

– Pe mine nu, spuse babuinul.

– Nici pe mine, spuse zebra.

– Nici pe mine, spuse hipopotamul.

– Nici pe mine, spuse elefantul.

– Nici pe mine, spuse girafa.

De fiecare dată când antilopa le cerea ajutorul celorlalte animale, ele o refuzau, alegând

mai degrabă să stea întinse la umbra unui copac.

În final, când masa copioasă a antilopei fu complet pregătită, aceasta veni din nou la prietenii ei și întrebă:

– Cine vrea să mă ajute să mănânc mâncarea?

– Eu! spuse babuinul.

– Eu! spuse zebra.

– Și eu! spuse hipopotamul.

– Și eu! spuse elefantul.

– Și eu! spuse girafa.

– O, nu, îmi pare rău, răspunse antilopa. O voi mânca singură. Niciunul dintre voi nu a vrut să mă ajute să o prepar, nimeni nu m-a ajutat cu munca cea grea, așa că mă voi bucura de acest ospăț doar eu singură.

Animalelor le păru nespus de rău că nu o ajutaseră pe antilopă cu pregătirea mesei și îi cerură iertare.

– Îmi pare rău, spuse babuinul.

– Îmi pare rău, spuse zebra.

– Îmi pare rău, spuse hipopotamul.

– Îmi pare rău, spuse elefantul.

– Îmi pare rău, spuse girafa.

Antilopa, fiind un animal bun și iubitor, îi iertă pe toți și îi invită să se bucure împreună de mâncarea pe care o pregătise ea. De atunci încolo, prietenii ei au devenit cele mai săritoare și de ajutor animale din toată rezervația naturală.

Întrebări:

- În ce fel putem fi săritori și de ajutor?
- Ne simțim mai bucuroși atunci când ajutăm pe cineva?
- Cum se simt ceilalți atunci când noi ne oferim să îi ajutăm?
- Îți poți arăta dragostea pentru cei din jur dacă ești săritor și de ajutor? Explică de ce.
- Crezi că dacă ne arătăm dornici să facem unele lucruri mărunte, care nu prea ne plac, am putea primi, mai târziu, când vom crește, lucruri mai importante de făcut și care să ne facă mai multă plăcere?

Creăm și construim

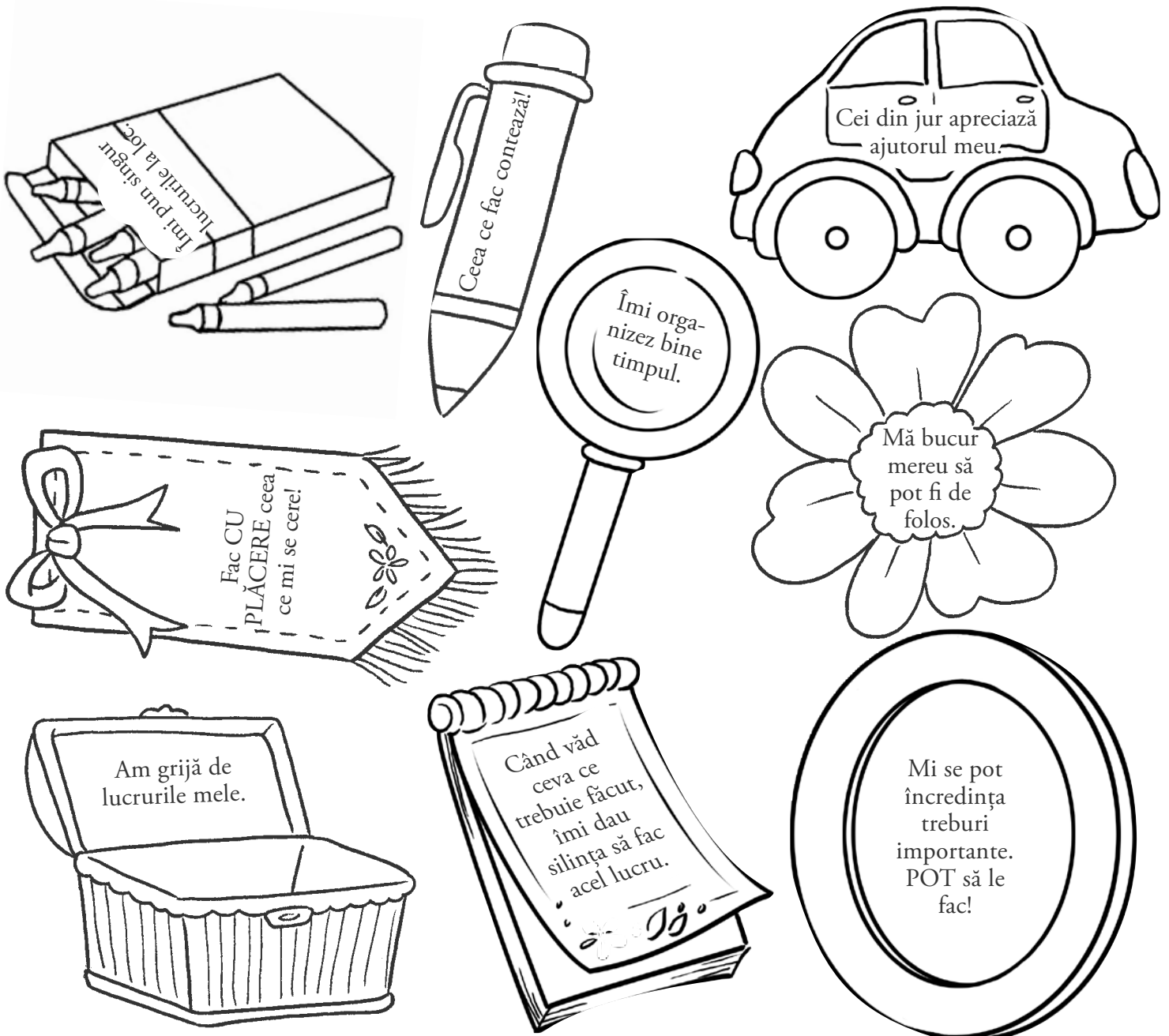
Cutia cu comori

Instrucțiuni:

- Găsește o cutie mică, cu capac. (Dacă nu ai o cutie, poți să ți-o confecționezi singur, sau să-ți faci un plic).
- Decorează cutia. Poți folosi scoici de diferite forme, hârtie de împachetat, imagini din reviste sau orice altceva îți trece prin minte. Fii creativ și distrează-te!
- Colorează și decupează „comorile” de mai jos.
- Pune aceste comori inscripționate cu cuvinte frumoase în cutia ta, ca să-ți amintească ce responsabilități ai.
- Scoate câte o comoară în fiecare zi. Poți să adaugi și altele, create de tine.

Ai nevoie de:

O cutie
Decorațiuni
Creioane colorate sau
cerate
Foarfecă
Lipici

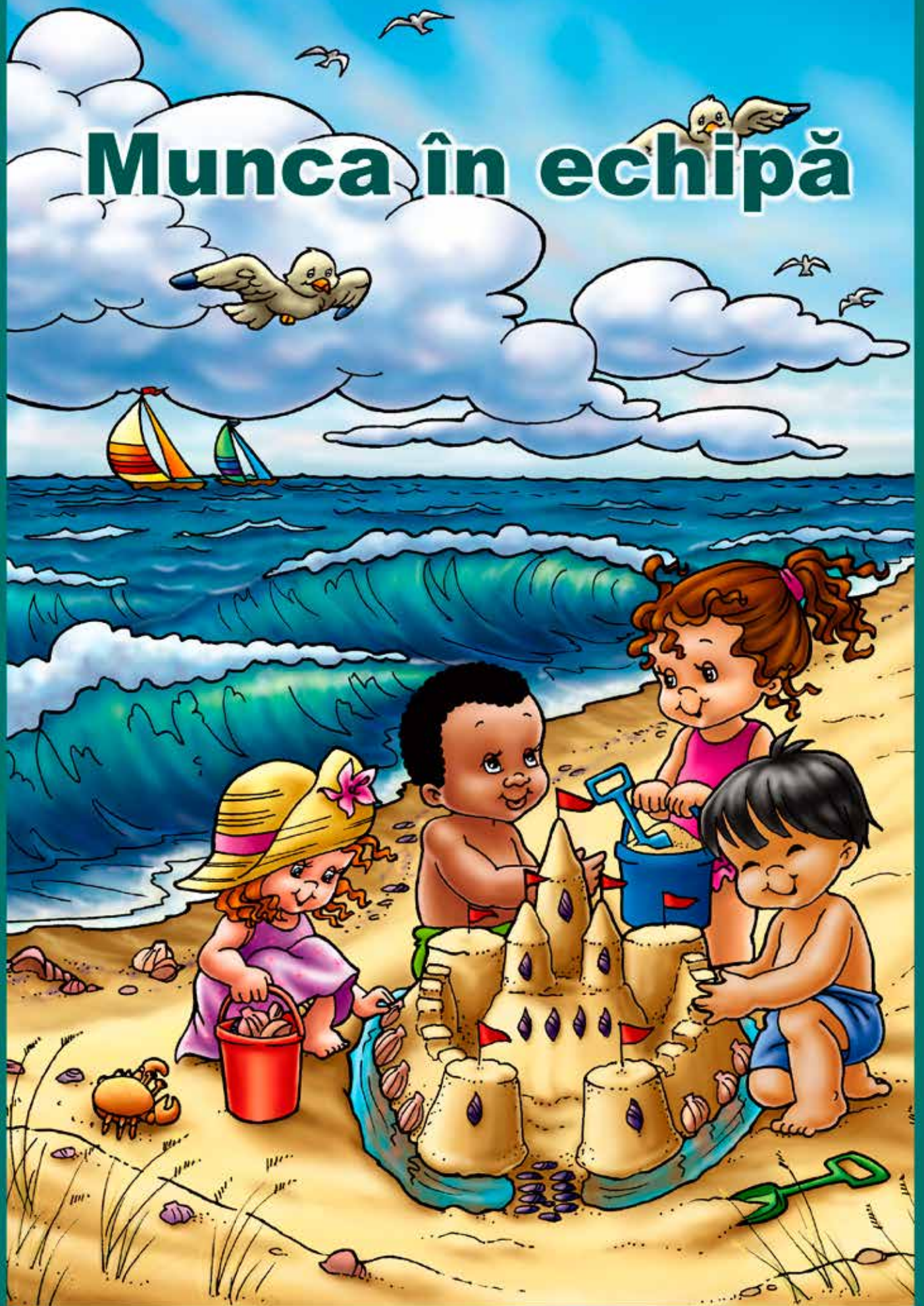
Responsabilitatea presupune obligația de a efectua un lucru, de a răspunde, de a da socoteală pentru ceva, de a accepta și suporta consecințele. Spunem despre un om că este responsabil, dacă își respectă sarcinile, dacă își recunoaște progresele, dar și greșelile, pe care apoi le repară.

Responsabilitatea poate aduce satisfacții uriașe. Una dintre cele mai importante satisfacții pe care le aduce responsabilitatea este încrederea în sine. Nimic nu se compară cu siguranța faptului că ai făcut un bine, că ai avut grijă de ceva/cineva, iar grija ta a fost apreciată.

Munca în echipă

Unde-s doi, puterea crește

A fost odată ca niciodată un elefanțel pe nume Togo. El crescuse în savană*, alături de mama sa și de alte câteva familii de elefanți. Împreună, colindau câmpia întinsă în căutare de hrană, iar atunci când găseau suficiente plante și o sursă bunicică de apă, rămâneau în locul acela o vreme.

Togo se făcea tot mai mare, pe zi ce trecea. Când se născuse, trebuise să învețe să stea în picioare și să meargă, dar acum învăța deja să-și folosească trompa pentru a face lucruri interesante, cum ar fi să ridice obiecte grele sau să se stropească singur cu apă atunci când îi este cald.

Elefanțelul iubea să se bălăcească în scaldătoare și să stea de vorbă cu prietenul lui, hipopotamul Ringo. Zilele erau toride, iar bălăceala, foarte răcoritoare. Însă Togo nu putea lenevi toată ziua în apă, deoarece avea multe lucruri de învățat despre cum să fie un elefant bun.

El deveni un elefant puternic, dar uneori era prea încrezător în sine și prea mândru. Începu să creadă că putea face totul de unul singur și că nu avea nevoie de ajutorul nimănui. Într-adevăr, adesea se descurca singur, deoarece era un elefant capabil, dar într-o zi, învăță că e mai bine ca unele lucruri să fie făcute în echipă.

– Bună dimineața, Togo, îi spuse Kalana, mama sa. Ai dormit bine azi-noapte?

– Da, mulțumesc, răspunse el.

– Ce ai zice dacă astăzi l-ai ajuta pe prietenul tău, Maly, la treburile lui? întrebă mama. Maly era un alt elefant tânăr din turma lor, cu care Togo nu prea se înțelegea bine. Se aflau într-o competiție continuă, fiecare încercând să fie mai bun decât celălalt. Amândoi voiau ca toți elefanții din turmă să știe care dintre ei este cel mai bun – cel mai puternic și cel mai deștept.

– De ce nu poate să-și facă singur treburile? ripostă Togo.

– De obicei poate, dar astăzi mama lui a întrebat dacă ai vrea să-l ajuți pe Maly să culce la pământ niște crengi mari, pentru ca elefanței mai mici să se poată hrăni. Este o treabă importantă și crengile sunt foarte grele. Ne-am gândit că ar fi frumos dacă voi doi ați lucra împreună și astfel ați termina treaba mai repede, îi răspunse Kalana.

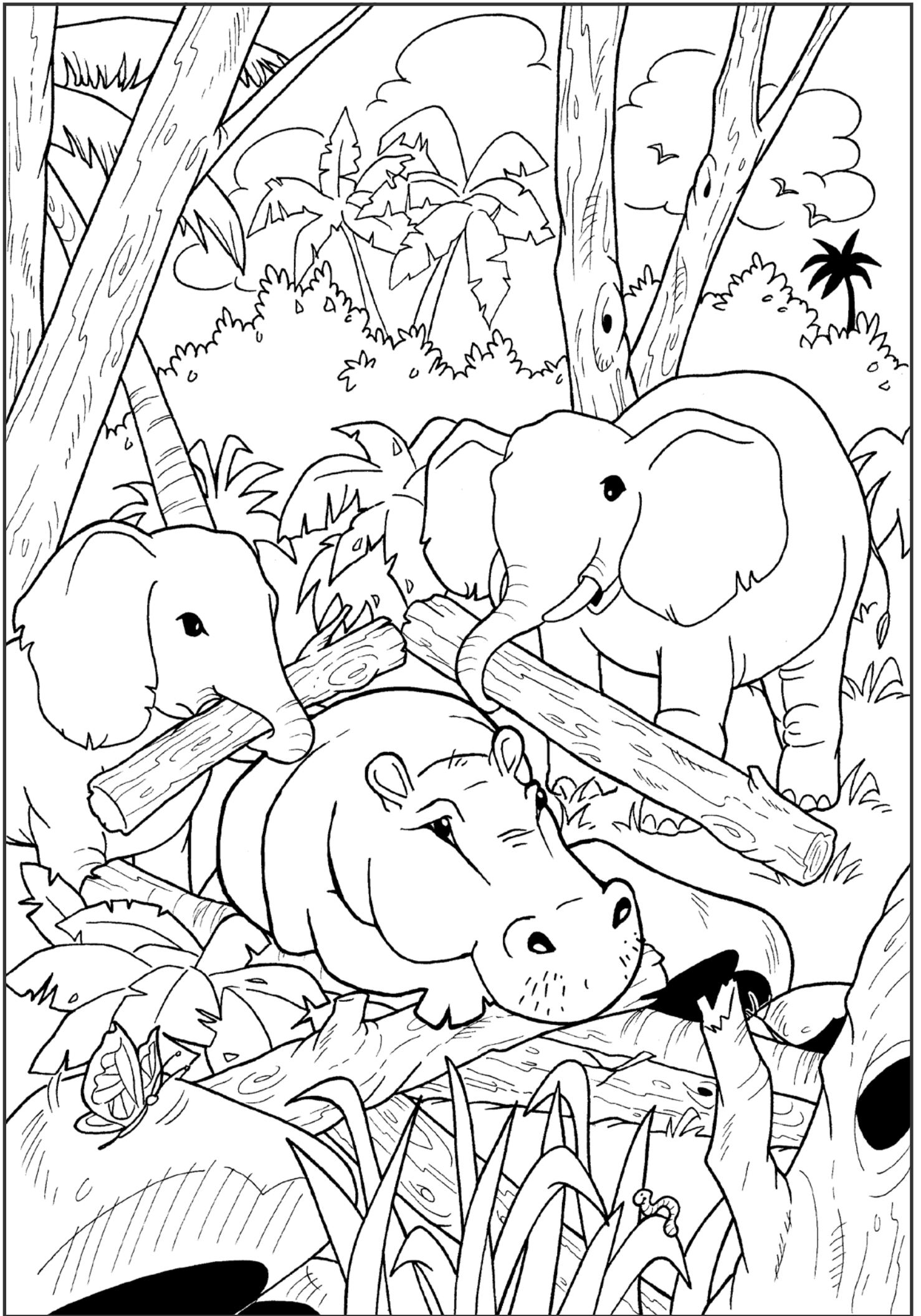
– Bine, dacă trebuie să îl ajut, o voi face, dar, mai întâi, dă-mi voie să merg până la scaldătoare, să fac o baie cu Ringo, spuse Togo, cu o voce iritată. Pe mai târziu, mamă, strigă el în timp ce se îndrepta cu pași repezi spre scaldătoare.

Ajuns acolo, nu reuși să-l găsească pe Ringo niciunde. „Pe unde o fi umblând?” se întrebă Togo. „Îl găsesc aici în fiecare dimineață. Nu lipsește niciodată. Precis e rănit. Trebuie să merg să îl caut și să văd dacă îl pot ajuta cu ceva. Poate că Maly știe ceva despre el și ar vrea să vină cu mine să-l căutăm împreună pe Ringo.”

Togo se întoarse repede la turmă, îl găsi pe Maly, îi povesti care era urgența și îl întrebă dacă avea timp să-l însoțească în căutarea lui Ringo.

– Te ajut cu plăcere, spuse Maly. Nu poate fi departe. El nu se îndepărtează niciodată. Să trecem direct la treabă. Tu mergi pe acolo, iar eu pe aici și ne vom întâlni undeva, la

mijloc. Dacă îl găsești pe Ringo și este rănit, stai acolo cu el, până ajung și eu la voi. Eu voi face la fel, dacă îl voi găsi primul.”

Cei doi elefanți își începură expediția de căutare a prietenului lor. Nu peste mult timp, Togo îl găsi pe bietul hipopotam prins în capcana unui braconier**. Nu se putea mișca din loc. Lui Togo îi păru nespus de rău de el și își dori să poată face ceva pentru a-l ajuta.

– De cât timp te afli aici, prietene? întrebă.

– Aseară mă plimbam liniștit, căutând ceva de mâncare, când, dintr-o dată, m-am trezit în capcana asta. Sunt prins aici de vreo câteva ore bune și nu știu ce să fac. Mi-e foame, mi-e cald și mi-e sete. Mă poți ajuta, prietene?

Togo își înfășură trompa în jurul unuia dintre buștenii care alcătuiau capcana și trase de el cu toată forța. Se mișcă puțin, dar elefantul nu era suficient de puternic pentru a-l îndepărta de unul singur. „Am greșit când am crezut că pot face totul singur. Acum înțeleg că există momente în care avem cu toții nevoie unii de alții. Sunt lucruri pe care noi, elefanții, trebuie să le facem împreună. Sper ca Maly să ajungă în curând și că împreună vom putea îndepărta bușteanul acesta greu.

Nici nu termină bine de gândit aceste lucruri, că își ridică privirea și, cu mare bucurie, îl văzu pe Maly apropiindu-se de el. În câteva secunde, Maly ajunse lângă Togo și, împreună, folosindu-și toate forțele, reușiră să îndepărteze buștenii și să îl elibereze pe Ringo.

– Mulțumesc! exclamă Ringo. Ce mă bucur că am prieteni atât de buni ca voi! Mulțumesc că m-ați găsit și m-ați ajutat!

Ringo trebui să se odihnească timp de câteva zile. Își rănise un picior și trebuia să se vindece. În tot timpul acela, cei doi prieteni noi, Maly și Togo, îi aduseră mâncare și chiar își umplură trompele cu apă și îi făcură baie.

Amândoi au învățat o lecție importantă în ziua aceea și anume că pot realiza mult mai multe lucruri dacă muncesc împreună. Au făcut una dintre cele mai mari descoperiri: au descoperit că aveau nevoie unul de celălalt.

Dacă vrei să ajungi repede, mergi singur. Dacă vrei să ajungi departe, mergeți împreună. – proverb african

Întrebări:

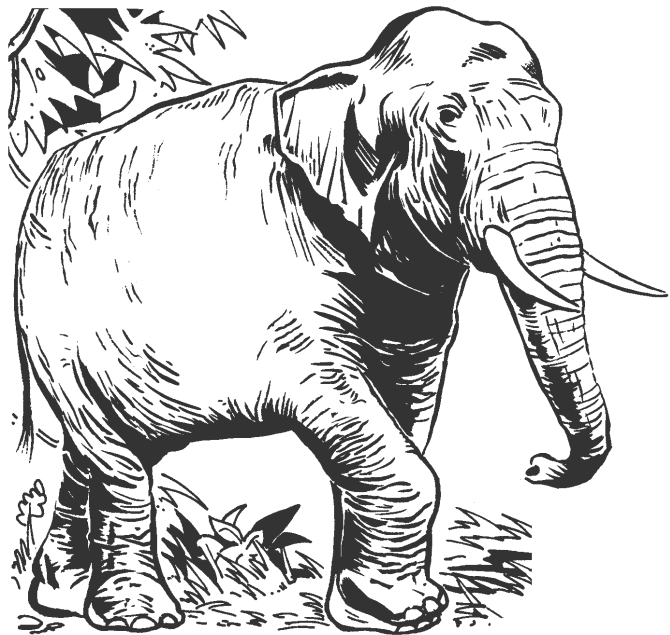
- De ce este nevoie să muncim împreună?
- Dă exemple de câteva lucruri care pot fi îndeplinite doar de mai mulți oameni, care muncesc împreună.
- Care sunt avantajele muncii în echipă? Dă exemple precum folosirea la comun a utilajelor de către mai multe ferme etc. Dacă ar trebui să muncești împreună cu cineva de care nu îți prea place, ai încerca totuși, pentru a atinge un scop comun sau pentru a duce la îndeplinire o sarcină?
- Suntem noi, oamenii, înzestrați cu capacitatea de a face totul fără ajutor? De ce da sau de ce nu?

*savană - Câmpie din regiunile tropicale, acoperită cu ierburi și, din loc în loc, cu tufe sau cu arbuști spinoși, rezistenți la secetă.

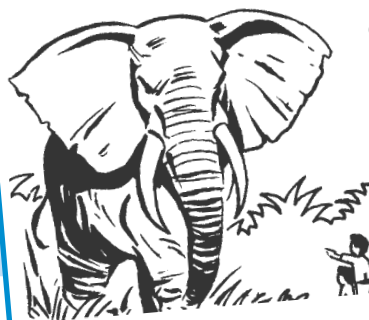
**braconier - Om care vânează sau pescuiește fără aprobare, fără permis.

Elefanții – Informații interesante

Elefantul este cel mai mare și mai puternic animal de uscat. De obicei, elefanții dresați sunt calmi, ascultători, loiali și afectuoși. În Asia și Africa, ei sunt încă folosiți pentru diferite munci. În trecut, elefanții erau folosiți ca mijloace personale de transport pentru maharajahi (titlu purtat de prinții indieni suverani) și prinți.

O turmă de elefanți se poate deplasa prin junglă făcând surprinzător de puțin zgomot. De obicei, aceștia înaintează pe un singur șir.

Elefantul miroase, bea și se hrănește cu ajutorul trompei. Niciun animal nu are un nas mai bun. Trompa unui elefant este suficient de puternică pentru a ridica un buștean de 272kg și, în același timp, suficient de îndemnatică pentru a ridica o alună. Trompa unui elefant are o lungime de aproximativ 1,82m și este alcătuită din 40.000 de mușchi diferiți. Un elefant pipăie împrejurimile cu vârful foarte sensibil al trompei pe care o folosește și ca să-și mângâie partenerul sau puiul. Elefanții se sărută punându-și vârful trompei unul în gura celuilalt.

Elefanții își folosesc colții de fildeș pentru a săpa, căutând hrană, dar și ca armă în luptă. Ei pot transporta cu ajutorul acestor colți o greutate de până la o tonă.

Elefanții au cele mai mari urechi din lume, pe care le mișcă fără încetare și le folosesc pe post de evantaie.

Elefanții sunt foarte folositori la tractarea buștenilor de mari dimensiuni. Ei pot munci pe terenuri accidentate, sau în păduri dese, unde mașinile de mare tonaj nu pot pătrunde. Ei știu să așeze bușteanul exact unde li s-a indicat.

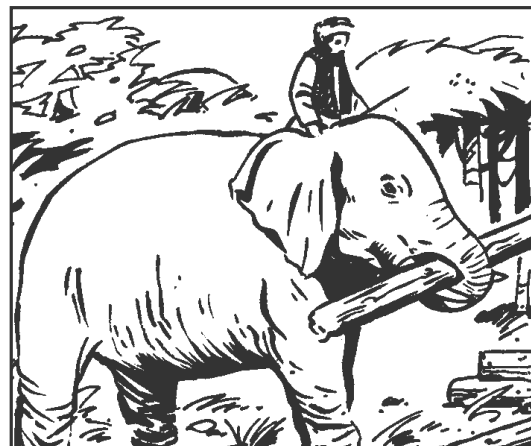

Ei înoată cel mai bine dintre toate animalele de uscat.

Elefanții pot mânca până la 272kg de iarbă,

frunze și crengi mici pe zi. Ca să ajungă la această cantitate, ei trebuie să mănânce aproape constant.

Un elefant își mai poate folosi trompa și ca să strige sau să își facă singur un duș.

Bursucul și ghidul de miere*

A fost odată ca niciodată, cu mult timp în urmă, o pădure uriașă. Acolo trăiau o pasăre micuță și tristă și un bursuc. Cu toate că erau foarte diferite, aceste două ființe fuseseră înzestrate cu un lucru în comun: o atracție pentru stupi.

Micuța pasăre era tristă pentru că, deși cunoștea foarte bine unde se găseau multe roiuri de albine în pădure, ea nu reușea niciodată să ajungă la bunătățile dinăuntru. Cât și-ar fi dorit să se înfrupte din delicioasa miere!

Singura problemă era că hrana la care visa ea era bine ascunsă în interiorul stupilor și era protejată de sute de ocupante bâzâitoare, echipate cu ace mortale. Pasărea nu știa cum să ajungă la ea.

Într-o dimineață însorită, micuța pasăre stătea pe o creangă aflată deasupra celui mai mare stup pe care îl văzuse ea vreodată. Stătea acolo și privea albinele care intrau și ieșeau din scorbura copacului bătrân, unde își făcuseră casa. Încerca să pună la cale un plan, dar cu cât se gândea mai mult, cu atât mai deznădăjduită se simțea.

Stupul era bine închis. Avea doar o gaură mică pe unde puteau circula albinele. Chiar dacă s-ar fi putut apropia, înțepăturile albinelor ar fi omorât-o înainte să apuce să mănânce ceva.

– Ce sens are să mă bucur de o porție copioasă de miere de albine, când știu că va fi ultima mea masă?! ciripi pasărea.

Tocmai atunci, un bursuc se apropie, cu mersul lui legănat. Și lui îi plăceau la nebunie fagurii. Îi plăcea să stoarcă și ultima picătură de miere din ei.

– Ce comoară am descoperit! se bucură el, văzând același stup ca și pasărea.

Concentrându-se pe o anumită porțiune a stupului, se pregăti să atace. Lipsit de orice teamă, se năpusti asupra roiului, rupse o bucată mare de fagure și dispăru într-o clipită, cu comoara sa cu tot. Furioase, albinele începură să îl înțepe cu sălbăticie, dar, spre surprinderea păsării (care urmărea totul), înțepăturile lor nu păreau să-l deranjeze în niciun fel pe bursuc. El nu se temea de albine deoarece acestea nu îl puteau răni.

*În Africa, la sud de marele deșert Sahara, există o pasăre numită ghidul de miere, care a dezvoltat o relație specială cu vânătorii de miere locală – bursucul de miere și chiar oameni. Acest tip de pasăre mănâncă miere de albine și, deși se descurcă excelent în ceea ce privește găsirea stupilor, nu reușește să se strecoare singură pe lângă albinele înțepătoare. În schimb, se apropie de oamenii și face un zgomot puternic pentru a le atrage atenția că acolo găsesc miere, apoi zboară în direcția cuibului. De-a lungul secolelor, triburile locale au învățat să urmeze pasărea. Odată ce mierea este găsită și culeasă, vânătorii au grijă să lase recompensă și ghidului de miere. În timp ce oamenii au folosit animale domestice pentru a vâna de mii de ani, acest parteneriat este rar, deoarece păsările nu sunt nici instruite, nici domesticite, ci dimpotrivă, păsările au fost cele care au antrenat oamenii să le urmeze și să vâneze pentru ele. Acesta este unul dintre cele mai extraordinare parteneriate dintre oameni și un animal sălbatic.

Atunci păsării îi veni o idee: „Sunt sigură că dacă îi arăt bursucului unde poate găsi mai mulți stupi, el îmi va da și mie o parte din prada lui. În felul acesta, ne putem ajuta unul pe altul.” Pasărea zbură pe sol, lângă bursucul care tocmai înghițea ultima bucățică din comoara lui dulce.

– Albinele astea fac o miere delicioasă, nu-i așa? îi ciripi ea.

– Mie-mi spui! răspunse bursucul, lingându-se pe bot. Mi-aș dori doar să o pot găsi ceva mai des.

– Păi, cred că te-aș putea ajuta, spuse pasărea. Vezi tu, eu știu unde se găsesc mulți stupi, ceea ce înseamnă multă miere.

– Serios?

– Sigur! Știi, albinele produc și mâncarea mea preferată, iar eu le pot detecta cu ușurință când sunt prin apropiere. Problema este că eu nu pot intra în stup, fără ca albinele să mă înțepă cu acele lor. Am observat că pe tine nu te deranjează acest lucru.

– A, da, pe mine nu mă afectează înțepăturile lor. Vezi tu, eu am o blană rezistentă la ele. Singurul loc unde mă pot înțepa este nasul, dar chiar și acolo, e ca și cum m-ar gâdila, râse bursucul.

– Ceea ce face ca planul meu să funcționeze perfect, declară pasărea.

– Care plan? întrebă bursucul, curios să afle la ce se gândea micuța zburătoare.

– Ei bine, planul meu e următorul: eu găsesc stupii și îți arăt unde sunt, iar tu îi deschizi și iei fagurii. Apoi, tu îți păstrezi mierea pentru tine, iar când albinele se vor fi împrăștiat, eu voi mânca restul.

– Ce idee minunată! strigă bursucul. Cred că vom deveni cei mai buni prieteni.

Și astfel începu un parteneriat extraordinar între micuța pasăre, care deveni cunoscută sub denumirea de „ghidul de miere”, și bursuc. Din ziua aceea, oricând pasărea îl duce pe bursuc la câte un stup, acesta îi lasă partea ei din festin, în semn de mulțumire.

Morala: Munca în echipă dă cele mai bune rezultate.

Întrebări:

- Ce au realizat bursucul și ghidul de miere, lucrând împreună?
- Vorbește despre câteva lucruri care se fac mult mai ușor în echipă, decât de unul singur.
- Dă câteva exemple de situații în care oamenii muncesc împreună pentru a atinge un scop comun.

Să ne distrăm – joc: „Așezarea împreună”

Regulile jocului: la început, jucătorii se grupează în perechi, stând spate, în spate cu coatele încrucișate. Perechile vor încerca să se așeze jos, pe sol și apoi să se ridice, fără a desprinde brațele. După 2-3 așezări și ridicări reușite, perechile se grupează câte două și încearcă să facă exercițiul cu patru jucători sprijiniți spate în spate și brațele încrucișate. Se trece apoi la 4 perechi, pentru ca în final, toată grupa adunată spate în spate să se așeze și ridice deodată.

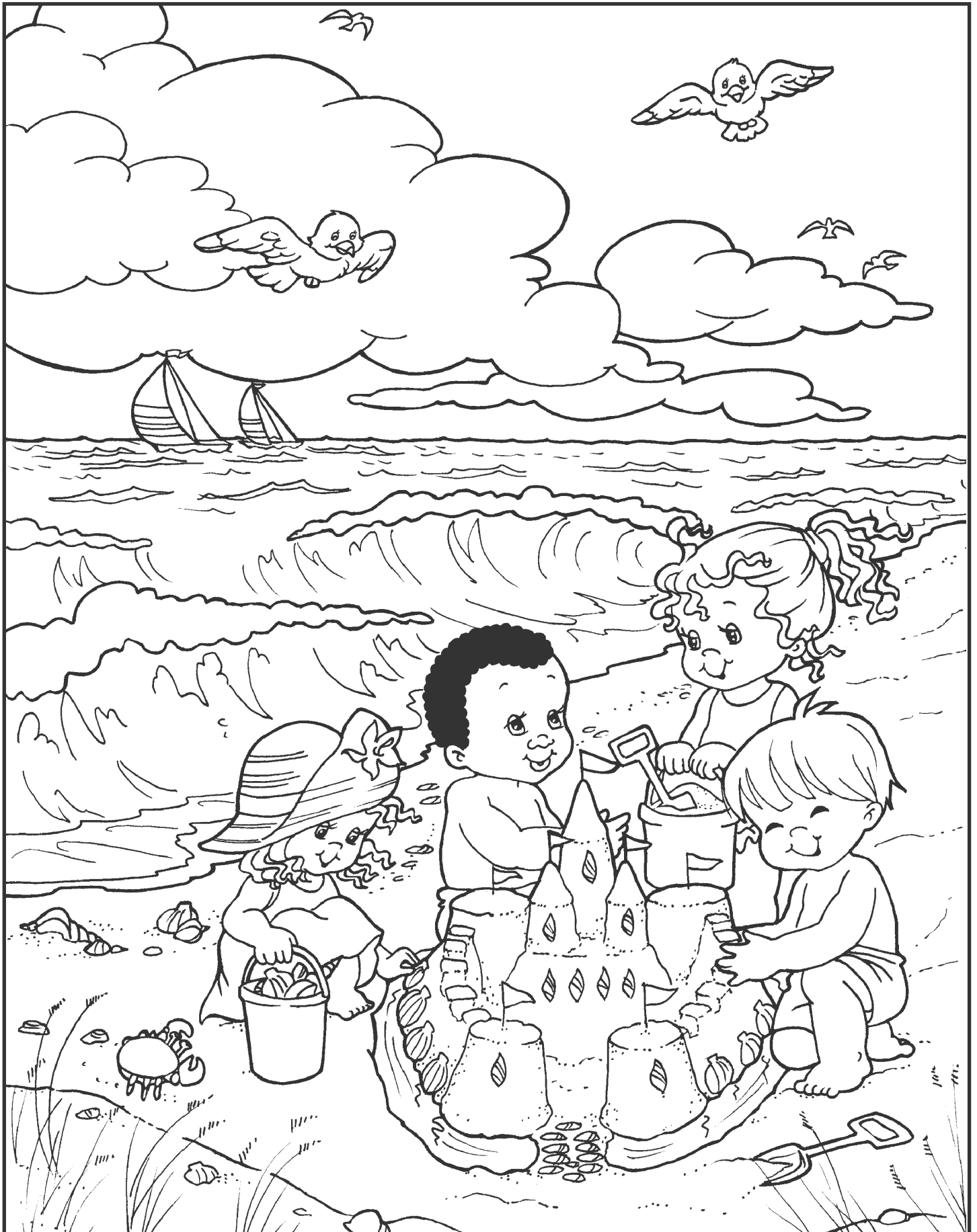
Creăm și construim

Suntem o echipă!

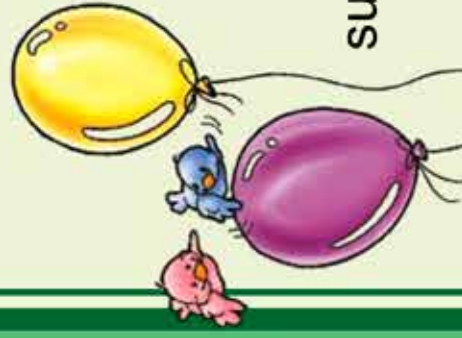
Decupează imaginea de mai jos, urmând liniile colorate cu negru-închis. Oferă fiecare piesă din acest puzzle unei persoane diferite. Spune-le să-și coloreze piesa, fără ca ceilalți să vadă ce culori vor folosi. Când toată lumea a terminat, recuperează piesele și refă imaginea. Observă cât de colorată este opera voastră de artă! Ea vă arată că este nevoie de fiecare dintre voi în parte, pentru a realiza ceva frumos.

Munca în echipă presupune interacțiune, respect și colaborare. Pe lângă un anumit scop pe care vrem să-l îndeplinim, atunci când lucrăm alături de alții, învățăm multe alte lucruri importante, ca de exemplu cum să ne exprimăm ideile, să acceptăm că există păreri diferite, să respectăm reguli, să-i apreciem pe ceilalți și să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine.

PROGRAMUL "PAS CU PAS" DIPLOMĂ

_____ (numele)

primește această diplomă pentru parcurgerea cu
succes a întregului program, „Pas cu pas - Dezvoltarea caracterului”.

Data: _____

Semnătura: _____

"Podoaba vieții este talentul, cununa talentului - caracterul."
-S. Mehedinți

Asociația Youth in Action – Romania
Tel. 0742230475
www.youthinaction.ro

Programul de formare a caracterului

"PAS CU PAS"

Cum rezolvăm un conflict și ce este altruismul? Cum putem trăi generos în viața de zi cu zi? Ce înseamnă perseverența și cum ne facem prieteni? Programul PAS CU PAS răspunde la aceste întrebări și la multe altele, prin intermediul poveștilor și activităților interactive, create special pentru copii.

Oferiți-le copiilor oportunitatea de a-și forma un set de valori morale, capacitatea de a distinge singuri între bine și rău, de a lua deciziile corecte atunci când nu puteți fi alături de ei, prin intermediul celor 21 de capitole cuprinse în această carte. Fiecare capitol reprezintă încă un pas spre construirea unui caracter puternic.

Programul de formare a caracterului, PAS CU PAS, reprezintă o serie unică de povești și activități interactive, menită să creeze și să dezvolte abilitățile necesare unei vieți echilibrate. Acest program poate fi utilizat acasă sau la școală, de către părinți, consilieri, profesori sau educatori. Fiecare capitol se concentrează pe dezvoltarea unei abilități sau a unei trăsături de caracter necesară consolidării încrederii în sine.

Obiectivul principal al programului este formarea caracterului celor mici, astfel încât aceștia să fie în măsură să-și construiască o viață fericită, plină de satisfacții, trăind în pace și armonie cu cei din jur.

Creștem și învățăm

